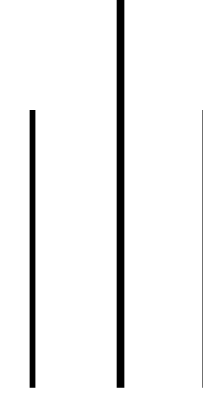

“कृषि पर्यटन र पूर्वाधार समृद्ध चिङ्गाडको आधार”

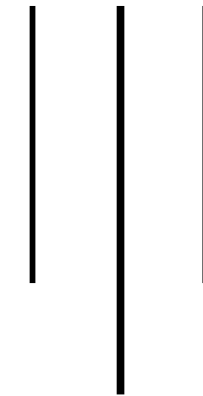
प्रथम आवधिक योजना

(२०७५/०७६-२०७७/०७८)

पहिलो भाग

गाउँ वस्तुगत विवरण, २०७५

आषाढ, २०७५

दुई शब्द

चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण, २०७५ ले गाउँपालिकाको चिनारी, गाउँपालिकाको विकास गतिविधि, हालसम्मका जनसांख्यिक, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन, वातावरण, संस्थागत एवं गाउँपालिकाको स्रोत साधन सम्भाव्यता आदि विविध जानकारी हासिल गर्न मद्दत गर्नेछ। संकलन एवम् प्रशोधन गरिएका तथ्याङ्कहरू द्वितीय स्तरका स्रोतहरूबाट प्राप्त भएका हुन्। द्वितीय स्तरका तथ्याङ्कहरूको विश्लेषणबाट गाउँपालिकाको वर्तमान अवस्थासहित स्रोत, साधन र सम्भाव्यतालाई बढीभन्दा बढी भरपर्दो बनाउने प्रयास गरिएको छ, जसले तुलनात्मक रूपमा गाउँपालिका हाल कहाँ र कुन अवस्थामा छ, भन्ने निष्कर्ष निकाल्दै आगामी वर्षहरूमा यसका लागि के, कसरी लैजान सकिन्छ, भन्ने कुराहरूतर्फ डोच्याउन इंगित गरेको छ।

यो वस्तुगत विवरण हालै तयार गर्न लागिएको चिङ्गाड गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजना तर्जुमाका लागि समेत उपयोगी हुनेछ। यसका अतिरिक्त, गाउँपालिका स्थित विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी कार्यालयहरूको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र विविध विकास कार्यक्रमहरूमा समेत यसका तथ्याङ्कहरूलाई उपयोग गर्न सकिनेछ। यसका अतिरिक्त गाउँपालिका सम्बन्धी खोज, अनुसन्धानका साथै निजी, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय स्तरबाट गाउँपालिकामा भविष्यमा प्राप्त हुन सक्ने लगानीलाई समेत सकारात्मक प्रभाव पार्न सक्नेछ। गाउँपालिकाको विकासका लागि हुन सक्ने साना-ठूला आयोजना परियोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन, तर्जुमा लागि समेत यो गाउँपालिका वस्तुगत विवरण उपयोगी हुन सक्नेछ। उपयुक्त समयमा तैयार गरिएको यो वस्तुगत विवरणका विविध जानकारी एवम् तथ्याङ्ककै कारणले पनि गाउँपालिकामा सरकारी, दातृ संस्था, निजी क्षेत्रको सहभागितासहित विकास कार्यमा आगामी वर्षहरूमा लगानी उल्लेख्य मात्रामा बढ्न सक्ने संभावना समेत रहन्छ।

गाउँपालिका विकास समितिले लामो समयदेखि खाली रहेको योजनाबद्ध विकास कार्यलाई पुनः निरन्तरता दिने कार्य गरेको छ। द्वितीय स्तरका तथ्याङ्क संकलनमा, चिङ्गाड र यससँग सम्बन्धित सबै कर्मचारीहरू, विषयगत कार्यालयहरूको विशेष योगदानका लागि उहाँहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छौं। गाउँपालिका स्थित सरकारी एवं गैरसरकारी संस्थाका प्रमुख, राजनैतिक दलका प्रतिनिधि, शिक्षक, बुद्धिजीवीहरूको महत्वपूर्ण योगदानका लागि धन्यवाद टर्काउँछौं।

सक्रिय परामर्श सेवा प्रा.लि.

वीरेन्द्रनगर सुर्खेत

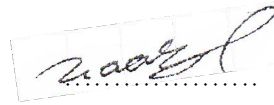
शुभकामना

चिङ्गाड गाउँपालिका सुर्खेतको वस्तुगत विवरण तयार गरेकोमा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ । कुनै पनि योजना वा कार्यक्रम तर्जुमाका निमित्त तथ्याङ्कको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ, र तथ्याङ्क पनि सही हुनु अति आवश्यक हुन्छ । यिनै कुरालाई ध्यानमा राखी तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ भन्ने कुरामा म विश्वस्त छु । स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा सम्बद्ध नियमावली र स्थानीय तह स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधिद्वारा प्रदत्त अधिकार क्षेत्रभित्र रही स्थानीय तहले गुणस्तरीय तथा प्रभावकारी सेवा दक्षताका साथ योजनावद्ध ढङ्गबाट सञ्चालन गर्नुपर्ने कानुनी मान्यताका आधारमा सुर्खेत जिल्लाको चिङ्गाड गाउँपालिकाले आफ्नो आवधिक योजना तथा वस्तुगत विवरण तयार गरेको छ । यस वस्तुगत विवरणलाई गाउँपालिकाको आवधिक योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन लगायतका प्रक्रियामा आधार बनाइएमा गाउँपालिकाको समानुपातिक रूपमा समग्र विकासका लागि सहज हुने कुरामा विश्वास लिइएको छ ।

तोकिएकोमा उक्त तोकिएका नयाँ संरचनाहरूको जानकारी प्राप्त गर्नका लागि यस वस्तुस्थिति विवरणले केही सहयोग पुग्नेछ । साथै यस महत्वपूर्ण कार्यलाई सफल बनाउन प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने यस गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, सबै राजनीतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरू, एकीकृत योजना तर्जुमा समिति, वडा नागरिक मञ्च, नागरिक सचेतना केन्द्र, वडा कार्यालयका सचिव, वडा स्तरका विभिन्न सञ्जालहरूका साथै परामर्शदाताप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दै यस चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार कार्यमा प्राविधिक सहयोग गर्ने सक्रिय परामर्श सेवा प्रा.लि. सुर्खेतलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । गाउँपालिकाको दिर्घकालिन, मध्यकालिन, आवधिक र वार्षिक योजना तर्जुमा, स्थानीय आवश्यकताको पहिचान, आन्तरिक स्रोत परिचालन लगायतका क्षेत्रमा यो वस्तुस्थिति विवरणको प्रभावकारीताका साथ प्रयोजनमा ल्याइने कुरा यहाँहरू माझ प्रतिवद्धता जाहेर गर्दछु ।

धन्यवाद !

असार, २०७५

(देव बहादुर चन्द)

अध्यक्ष

चिङ्गाड गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

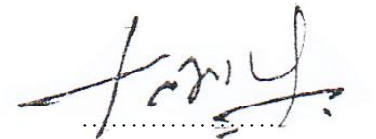
अवलचिङ, सुर्खेत

शुभकामना

सुर्खेत जिल्ला चिङ्गाड गाउँपालिकाको आवधिक योजना तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाउँदा समग्र गाउँपालिका कार्यालय परिवारको तर्फबाट खुशी व्यक्त गर्दछु । गाउँपालिकाको आफ्नो क्षेत्रभित्रको भौगोलिक आर्थिक, सामाजिक शैक्षिक, सास्कृतिक एवं समग्र पक्षहरूको चित्रण हुने गरी स्थानीय तहहरूले आफ्नो गाउँको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने नीतिगत व्यवस्था अनुसार गाउँपालिकाको कार्यालय चिङ्गाड, सुर्खेतबाट पनि गाउँको सर्वाङ्ग पक्षहरूको विस्तृत विवरणसहितको परिमार्जित तथा संशोधित तथ्याङ्कीय विवरण स्वरूप यो वस्तुगत विवरणको आधारमा आवधिक योजना तयार गरिएको छ । यस अध्ययन कार्यमा गाउँपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट प्राविधिक, परामर्श तथा राय, सुझाव प्राप्त भएको छ, जसको परिणामस्वरूप यो कार्यालयले आफ्नो आवधिक योजना तथा वस्तुगत विवरण तयार गर्न सफल भएको छ । यो वस्तुगत विवरण तयार पार्नका लागि परामर्श तथा प्राविधिक सहयोग गरी यस अध्ययन कार्य सफल पार्न योगदान गर्ने गाउँपालिकाका सम्पूर्ण परिवारप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । यसैगरी यो वस्तुगत विश्लेषण तथा निर्माण कार्यमा सहजीकरण गर्ने र आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने, विभिन्न तहका छलफल कार्यमा सहजीकरण तथा तथ्याङ्क संकलन गर्नुहुने यस तहमा क्रियाशिल राजनैतिक दलका निर्वाचित पदाधिकारीज्यूहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, कार्यालयका सामाजिक परिचालकहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूप्रति गाउँपालिका आभारी छ । अध्ययनको क्रममा प्रारम्भिक प्रतिवेदन पुनरावलोकन, अपुग तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण, गाउँस्तरीय छलफल गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नुहुने परामर्शदाता र चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण सम्बन्धी अध्ययन कार्यमा सहभागी भई रचनात्मक सुझाव दिई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई धन्यवादसहित हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद !

असार, २०७५

(मनमाया आचार्य)

उपाध्यक्ष

चिङ्गाड गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

अवलचिङ, सुर्खेत

शुभकामना

सुर्खेत जिल्लाका विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाहरूमध्ये यस चिङ्गाड गाउँपालिकाले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने भौगोलिक, सामाजिक, राजनीतिक, शैक्षिक, जनसाङ्ख्यिक, कृषि, गाउँपालिका स्रोत र सम्भावना आदि सम्पूर्ण विवरण समावेश भएको गाउँपालिकाको आवधिक योजना तथा वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामी हर्षित छौं । यस अध्ययन कार्यमा गाउँपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट आवश्यक सल्लाह, प्राविधिक परामर्श तथा राय-सुझाव प्राप्त भएअनुरूप यो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने सन्दर्भमा थप हौसला मिलेको छ । कुनै पनि ठाउँको विकासका लागि प्रथम त त्यस ठाउँको समग्र वस्तुस्थिति र स्थानीय स्रोतसहितका सम्भावनाहरू पत्ता लगाउन जरूरी हुन्छ, भने समयको अन्तरालसँगै ती वस्तुगत विवरणमा धेरै-थोरै परिवर्तनहरू आउनु स्वाभाविक हुन्छ, यस अर्थमा पनि कुनै पनि ठाउँको वस्तुगत विवरण तयार पार्ने कार्य एउटा निरन्तर प्रकृया भएको र यस कार्यका लागि अत्यन्त छोटो समयमा यस चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण सङ्कलन गर्ने क्रममा प्रत्यक्ष योगदान दिनुहुने सबै पदाधिकारीज्यूहरू, सामाजिक परिचालकहरू र विभिन्न छलफल अन्तरक्रियाहरूमा सहभागी हुनुहुने महानुभावहरूमा गाउँपालिका सधैं आभारी छ । अध्ययनको क्रममा प्रारम्भिक प्रतिवेदन पुनरावलोकन, अपुग तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण, गाउँस्तरीय छलफल गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नु हुने परामर्शदाता र चिङ्गाड गाउँपालिकाको गाउँ वस्तुगत विवरण (Profile) सम्बन्धी अध्ययन कार्यमा सहभागी भई रचनात्मक सुझाव र सहयोग दिनुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई धन्यवादसहित हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छौं ।

धन्यवाद !

असार, २०७५

(टेकबहादुर खत्री)
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
चिङ्गाड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
अवलचिड, सुर्खेत

शुभकामना

सुर्खेत जिल्ला चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरी प्रस्तुत गर्न पाउँदा समग्र निर्वाचित पदाधिकारीका तर्फबाट खुशी व्यक्त गर्दछौं । गाउँपालिकाको आफ्नो क्षेत्र भित्रको भौगोलिक आर्थिक, सामाजिक शैक्षिक, साँस्कृतिक एवं समग्र पक्षहरूको चित्रण हुने गरी स्थानीय तहहरूले आफ्नो गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्नु पर्ने स्थानीय सरकार संचालन ऐन/नियमको व्यवस्था अनुरूप गाउँपालिकाको कार्यालय चिङ्गाड, सुर्खेतबाट पनि गाउँपालिकाको सर्वाङ्गण पक्षहरूको विस्तृत विवरण सहितको परिमार्जित तथा संसोधित तथ्याङ्कीय विवरण स्वरूप यो वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको छ । यस अध्ययन कार्यमा गाउँपालिकालाई विभिन्न क्षेत्रबाट प्राविधिक, परामर्श तथा रायसुझाव प्राप्त भएको छ, जसको परिणामस्वरूप यो कार्यालयले आफ्नो वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्न सफल भएको छ । यो वस्तुस्थिति विवरण तयार पार्नका लागि परामर्श तथा प्राविधिक सहयोग गरी यस अध्ययन कार्य सफल पार्न योगदान गर्ने गाउँपालिकाका सम्पूर्ण परिवारप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछौं । यसैगरी यो वस्तुस्थिति विश्लेषण तथा निर्माण कार्यमा सहजिकरण गर्ने र आवश्यक परामर्श प्रदान गर्ने, विभिन्न तहका छलफल कार्यमा सहजिकरण तथा तथ्याङ्क संकलन गर्नुहुने यस तहमा क्रियाशिल राजनैतिक दलका निर्वाचित पदाधिकारी ज्यूहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरू, यस चिङ्गाड गाउँपालिकाका सम्पूर्ण जनताहरू, कार्यालयका सामाजिक परिचालकहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूप्रति हामी निर्वाचित पदाधिकारीहरू आभारी छौं । चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरणले यस कार्यालयलाई आगामी दिनमा गाउँको विकासका लागि महत्वपूर्ण दस्तावेज हुने कुरामा हामी विश्वस्त छौं । अन्त्यमा, यस वस्तुगत विवरण कार्यान्वयनका लागि हामी सधैँ अग्रसर हुने कुरामा सामुहिक प्रतिबद्धता जाहेर गर्दछौं ।

धन्यवाद !

असार, २०७५

सम्पूर्ण वडा अध्यक्षहरू
चिङ्गाड गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
अवलचिड, सुर्खेत

~ विषय सूची ~

विषयवस्तु	पृष्ठ नं.
भाग १ (एक) : परिचय	१
१.१ वस्तुस्थिति विवरण भूमिका	१
१.२ वस्तुस्थिति विवरण उद्देश्य	१
१.३ वस्तुस्थिति विवरण विधि	२
१.४ अध्ययनका सीमाहरू	२
भाग २ (दुई) भौगोलिक विवरण	३
२.१ गाउँपालिकाको नामाकरण र परिचय	३
२.२ गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था	४
२.३ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन र चिह्नित गाउँपालिका	४
२.४ भौगोलिक स्वरूप वर्षा र हावापानी	५
२.५ भू-बनोट	५
२.६ स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण	५
२.७ पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	६
२.८ वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण	७
२.९ सिंचित क्षेत्र	८
२.१० तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम	९
भाग ३ (तीन) जनसंख्याको विवरण	१०
३.१ जनसंख्या	१०
३.२ वडागत घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण	१०
३.३ उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्या वितरण	११
३.४ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था	१३
३.५ भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण	१३
३.६ धर्मको आधारमा जनसंख्याको वितरण	१४
३.७ जातजातिका आधारमा जनसंख्याको वितरण	१४
३.८ उमेर र लिंग अनुसार घरमूलीको विवरण	१६
३.९ दश वर्ष र सोभन्दा माथिका महिला पुरुषहरूको पहिलो पटक विवाह गरेको उमेरको आधारमा जनसंख्या	१६
३.१० अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या	१६
३.११ अपाङ्गता परिचयपत्र लिएका बालबालिकाको विवरण	१७
३.१३ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या	१८
३.१४ स्वामित्वका आधारमा घरधुरी संख्या	१९
३.१५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी संख्या	१९
३.१६ इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था	२०
३.१७ बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था	२०
३.१८ उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारको अवस्था	२१
३.१९ उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारको वडा अनुसारको अवस्था	२१
३.२० शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था	२२

विषयवस्तु	पृष्ठ नं.
३.२१ विवाह, सम्बन्धविच्छेद र बसाइसराइ	२२
३.२२ खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्था	२३
भाग ४ (चार) आर्थिक अवस्था	२४
४.१ मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण	२४
४.२ औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण	२४
४.३ विप्रेषण (रेमिटान्स)को विवरण	२५
४.५ वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण	२५
४.६ विद्युत/सौर्य ऊर्जा आयोजनाहरूको स्थिति	२५
४.७ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण	२५
४.८ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण	२६
४.९ गाउँपालिकाबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको विवरण	२७
४.१० औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण	२८
भाग ५ (पाँच) सामाजिक अवस्था	३०
५.१ चिड्गाड गाउँपालिकाका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण	३०
५.२ विश्वविद्यालय तथा कलेजहरू	३०
५.३ पाँच वर्ष र सोभन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	३०
५.४ विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण	३१
५.५ पाँच वर्ष वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था	३४
५.६ विद्यालयमा भर्ना भएका तथा विद्यालय छाडेका बालबालिकाहरूको अवस्था	३५
५.७ साक्षरता दरमा महिलाको हिस्सा	३६
५.८ वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत	३६
५.९ बालविकास केन्द्रहरूको अवस्था	३६
५.१० बाल सञ्जालको अवस्था	३७
५.११ विशेष शिक्षातर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अवस्था	३७
५.१३ विद्यालयहरूमा शौचालयको अवस्था	३७
५.१४ तहगत शिक्षक विवरण	३९
५.१५ संस्थागत विद्यालयहरूको वडा अनुसार विवरण	४२
५.१६ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू	४२
५.१७ चिड्गाड गाउँपालिकाका विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू	४२
५.१८ चिड्गाड गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू	४३
५.१९ चिड्गाड गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आउने सेवाग्राहीहरूको अवस्था	४३
५.२० गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण	४४
५.२१ गर्भवती महिलाहरूले विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्राप्त गर्ने सुत्केरी सेवाहरूको विवरण	४४
५.२२ गाउँपालिकाभित्र विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण	४५
५.२३ गाउँपालिकाभित्र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरूको विवरण	४५
५.२४ खोप सेवाको विवरण	४६
५.२५ विगत ३ वर्षहरूको पोषणको अवस्था	४८
५.२६ कुपोषणको अवस्था	४९
५.२७ दीर्घ रोगको समस्याले मृत्यु हुने बालबालिकाको अवस्था	५०

विषयवस्तु	पृष्ठ नं.
५.२८ लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धी विवरण (१८ वर्ष मुनिका)	५०
५.२९ कामदारको रूपमा घरपरिवारबाट घर बाहिर गएका बालबालिकाहरूको विवरण	५०
५.३० श्रमिक बालबालिकाको प्रकार	५१
५.३१ स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचांकहरू	५१
भाग ६ (छ) भौतिक पूर्वाधार	५२
६.१. यातायातको विवरण	५२
६.२. कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह	५३
६.३. पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह	५४
६.४. हुलाक सेवा केन्द्र	५४
६.५. गाउँपालिका हालका भवनहरू	५५
६.६. बसपार्क वा बस स्टेशन	५५
६.७. सिचाईको स्रोत	५६
६.८. दुर संचार सम्बन्धी विवरण	५६
भाग ७ (सात) गाउँपालिकाको वातावरणीय अवस्था	५७
७.१. वातावरण तथा सरसफाई	५७
७.२. फोहरमैला व्यवस्थापन	५७
७.३. वन क्षेत्र/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण	५७
७.४. सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण	६०
७.५. प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण (आ.व. २०७२-०७३ को)	६०
७.६. विपद् व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण:	६०
भाग ८ (आठ) संस्थागत विकास	
८.१. सामुदायिक भवनहरूको विवरण	६१
८.२. सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण	६१
८.३. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण	६२
८.४. गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दूरी	६२
८.५. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण	६३
८.६. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गठन भएका टोल विकास संस्थाहरूको विवरण	६३
८.७. वडा नागरिकमञ्च तथा नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण	६३
८.८. जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण	६४
८.९. अधिल्लो आर्थिक वर्षको आयव्ययको विवरण	६४
८.१०. संचालित योजना	६६
८.११. बाल क्लबहरूको विवरण	६६
८.१२. वडागत बालक्लबहरूको विवरण	६७
८.१३. बालक्लव तथा बाल समूहले प्रतिनिधित्व गरेका संघसंस्थाहरूको विवरण अनुसूची	६८

भाग १ (एक) परिचय

१.१ वस्तुस्थिति विवरण भूमिका

नेपालको संविधान र संघीय संरचना अनुसार स्थानीय तहको शासनलाई सुशासन प्रवर्द्धन, सामाजिक सशक्तीकरण तथा विकास प्रतिफल अभिवृद्धि गर्ने प्रमुख रणनीतिको रूपमा स्वीकार गरिएको छ। नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय शासनको संवैधानिक व्यवस्था गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार शासन सञ्चालनमा केन्द्रीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय सरकारको संरचना प्रस्ताव गरिएको छ। संविधानले गाउँपालिका र नगरपालिकालाई स्थानीय सरकार र जिल्ला तहमा विकास व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह कार्यमा समन्वय गर्न जिल्ला परिषद्को व्यवस्था गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था अनुसार स्थानीय तहमा समावेशी तथा लोकतान्त्रिक प्रणालीको अभ्यास र विकास प्रतिफलमा अभिवृद्धि गर्न स्थानीय शासनको अनुशरण गर्ने व्यवस्था उल्लेख गरिएको छ।

नेपालको वर्तमान संवैधानिक व्यवस्था अनुसार हरेक स्थानीय तहले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ अनुसार प्रत्येक गाउँपालिकाले गाउँपालिका क्षेत्रको विकासका निम्ति गाउँस्तरीय वस्तुगत तथ्याङ्क संकलन गरी गाउँको वस्तुस्थिति विवरण तयार पार्नुपर्ने प्रावधान भएको तर नेपालको संविधान अनुसार गाउँ विकास समितिको संरचना हटेर गाउँपालिका र नगरपालिकाको अवधारणा आए अनुसार साविकका रजेना, रानीबास, मटेला अवलचिङ र पाम्का गाउँ विकास समितिहरू मिलेर नयाँ चिङ्गाड गाउँपालिका बनेको छ। यसै सन्दर्भमा आरती नेपाल संस्थाको प्राविधिक सहयोगमा यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ भने गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण पुस्तिका तयार पार्दा गाउँपालिकाको भू-बनावट, सम्भाव्यता, स्थानीय आवश्यकता, स्रोत व्यवस्थापन, उपरोक्त कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था र योजनावद्ध रूपमा गाउँ विकासका प्रयासहरूलाई अगाडि बढाउन गाउँ वस्तुस्थिति विवरण तथा श्रोत नक्सा अपरिहार्य भए बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ।

१.२ वस्तुस्थिति विवरण उद्देश्य

आवधिक योजना निर्माणको क्रममा आवश्यक वस्तुगत विवरण संकलनका उद्देश्यहरू देहायअनुसार रहेका छन्

- गाउँको समग्र वस्तुस्थिति चित्रण तथा विवरण तयार गर्ने र सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने,
- गाउँको भू-जैविक, भौतिक, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत विकास समेत विषयगत वस्तुस्थिति चित्रण तथा विश्लेषण विवरण तयार गर्ने,
- गाउँको भौतिक, प्राविधिक, मानवीय तथा वित्तीय स्रोतसाधनको स्थिति र उपलब्धता बारे विश्लेषण गर्ने,
- दोश्रो श्रोतबाट प्राप्त तथ्याङ्क विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने,

- गाउँको विषय/क्षेत्रगत विकासका सम्भावना तथा समस्याहरूको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने,
- गाउँको आवधिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र एकीकृत अद्यावधिक सूचना विवरण उपलब्ध गराउने,
- गाउँपालिकाको आवश्यकता, सम्भाव्यता र प्राथमिकताको आधारमा स्पष्ट लक्ष्य, उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रम तयार पारी वार्षिक योजना तर्जुमामा मद्दत गर्ने,
- गाउँपालिकाको वास्तविक र सही सूचना संकलन तथा व्यवस्थापन गर्न मद्दत पुराने,
- स्रोत, साधन र सीपको पहिचान गरी त्यसको सदुपयोग गर्न तथा सम्भावित जोखिमहरूबाट बच्ने उपायहरूको खोजी गर्न सकिने,
- भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक, धार्मिक, प्राकृतिक र मानवीय जीवनका हरेक पक्षहरूका बारेमा जानकारी प्राप्त हुने हुनाले संचालित कार्यक्रमको समीक्षा गरी सुधार, समायोजन वा परिवर्तन गर्न र नयाँ योजना तर्जुमाका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) प्राप्त हुने,
- सरकारी एवं गैरसरकारी संस्था तथा स्थानीय तहहरूबीच समन्वय गराई कार्यान्वयनको प्रभावकारिता बढाउँदै विकासको दोहोरोपनलाई कम गर्दै लैजाने,
- सूचनाबाट विभिन्न तह तथा व्यक्तिहरूसँग सम्बन्ध बढाउन सहज हुने हुनाले आपसी सहयोगको वातावरण निर्माण हुने,
- यस गाउँपालिकामा रहेका सम्पूर्ण स्रोत र साधनका साथै राज्यले प्रदान गर्दै आइरहेका विभिन्न सेवा सुविधाको बारेमा स्पष्ट नक्साङ्कन हुने।

१.३. वस्तुस्थिति विवरण विधि

उल्लेखित ढाँचा अनुसार यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विभिन्न अध्ययन विधिहरूको प्रयोग गरिएको छ। यो वस्तुगत विवरण तयारीका लागि द्वितीय स्रोतबाट प्राप्त जानकारी, स्थलगत जानकारी तथा लक्षित समूह छलफल, अन्तरक्रिया लगायत सामाजिक अध्ययन विश्लेषणका विवरणात्मक र विश्लेषणात्मक शैलीहरूको उपयोग गरिएको छ। यसैगरी जिल्ला तहमा उपलब्ध प्रकाशित तथा अप्रकाशित अन्य द्वितीय सूचनाका स्रोतहरू र विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिवेदनहरूको समेत अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गरी समग्र गाउँपालिकाको अवस्था झल्कने गरी सिंगो वस्तुगत विवरण तयार गर्ने प्रयास गरिएको छ।

१.४ अध्ययनका सीमाहरू

गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण अध्ययनको क्षेत्र विस्तृत भएको हुँदा अध्ययनको उद्देश्यले दर्शाइएका विषयवस्तुलाई नै मुख्य क्षेत्रको रूपमा लिइएको छ। साधन, स्रोत, समय, लागत, सूचना लगायत अन्य विषयवस्तुहरूको सीमितताका कारणले जुनसुकै अध्ययन पनि केही निश्चित सीमाभित्र बाँधिएको हुन्छ। यस अध्ययनमा सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले उपलब्ध गराएको मार्ग दर्शन र ढाँचा अनुसार तयार गरिएको विवरण अध्ययनको मुख्य सीमा क्षेत्र मानिएको छ।

भाग २ (दुई) भौगोलिक विवरण

२.१ गाउँपालिकाको नामाकरण र परिचय

सुर्खेत जिल्लाको भूगोललाई विभिन्न क्षेत्रगत वर्गीकरण गर्ने क्रममा यस चिङ्गाड वरपरको क्षेत्रलाई चिङ्गाड दरा भनिने प्रचलन भएको तथा नामाकरणको छलफलको क्रममा यस गाउँपालिकाको नाम चिङ्गाड राखिनुपर्ने सुझाव अनुरूप चिङ्गाड राखिएको भनाई रहेको छ। यसैगरी प्रस्तावित गाउँपालिकाको नाम चिङ्गाड गाउँपालिका नामाकरण गर्नुमा ‘चिङ्’ शब्दले बस्ती वा समुदायलाई बुझाउँछ, उक्त बस्तीको बीचबाट खोला बगेको हुँदा स्थानीय भाषामा खोलालाई ‘भेल’ वा ‘गाड’ भनिने हुँदा यसलाई चिङ्गाड भनिएको हो। चिङ्गाड खोलाले प्रस्तावित गाउँपालिकाभित्र पर्ने सबैजसो साविकका गा.वि.स.हरूलाई छोएर बग्ने हुँदा ‘चिङ्गाड’ नामाकरण गरिएको हो।

सुर्खेत जिल्लालाई राजनैतिक वा प्रशासनिक उद्देश्यले २ वटा निर्वाचन क्षेत्र ९ वटा स्थानीय तहहरू जसमा ५ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँपालिकाहरूमा विभाजन गरिएको छ।

तालिका नं.१ नयाँ संरचना अनुसार सुर्खेतका स्थानीय तहहरूको विभाजन

सि. न.	गाउँ/नगरपालिका को नाम	समावेश भएका साविक गा.वि.स.हरू	कुल क्षेत्रफल	जनसंख्या	वडा संख्या
			वर्ग कि.मी.		
१	चौकुने गाउँपालिका	लगाम, वेतान, विजौरा, घाटगाउँ, गुठु	३८१.०१	१५२४०	१०
२	पञ्चपुरी नगरपालिका	सालकोट, बाबियाचौर, छाप्रे, विद्यापुर, तातापानी	३२९.९	३२२३१	११
३	बराहताल गाउँपालिका	हरिहरपुर, तरङ्गा, कुनाथरी, पोखरीकाँडा, लेखागाउँ	४५५.०९	२६८०२	१०
४	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	लाटिकोइली, जंबुटा, गढी, रतु, गर्पन, वीरेन्द्रनगर, उत्तरगंगा	१४५.०६	१००४५८	१६
५	भेरीगंगा नगरपालिका	लेखपराजुल र भेरीगंगा न.पा.	२५६.२	४१४०७	१३
६	गुर्भाकोट नगरपालिका	मालारानी, धारापानी, सहारे, सुभाघाट	२२८.६२	४३७६५	१४
७	सिमता गाउँपालिका	घोरेटा, काफलकोट, आग्रीगाउँ, बजेडिचौर, राकम काप्रिचौर, डाँडाखाली, खानीखोला	१४१.६४	२५८४५	९
८	लेकबेसी नगरपालिका	लेखफर्सा, दशरथपुर, कल्यान, साटाखानी, नेटा	१८०.९२	३०२९५	१०
९	चिङ्गाड गाउँपालिका	रजेना, रानीबास, मटेला, अवलचिङ्गा, पाम्का	१७०.१९	१७२७५	६

स्रोत: राज्य पुनर्संरचना आयोगको प्रतिवेदन, २०७३

२.२. गाउँपालिकाको भौगोलिक अवस्था

सुर्खेत जिल्लाको उत्तरपूर्वमा रहेको यो गाउँपालिकाको अधिकांश भू-भाग पहाडी क्षेत्रले बनेको छ । साविकका रजेना, रानीबास, मटेला, अवलचिङ्ग र पाम्का गा.वि.स.हरू मिलेर चिङ्गाड गाउँपालिका बनेको छ । तुलानात्मक रूपमा गोलो आकृति भएको यो गाउँपालिकाको अक्षांश २८° ३१' ५०" उत्तरदेखि २८° ४३' ५०" उत्तरसम्म र देशान्तर ८१° ४४' ५१" पूर्वदेखि ८१° ५५' १४" पूर्वसम्म फैलिएको छ । साविकको रजेना गा.वि.स.लाई वडा नं. १, रानीबास गा.वि.स.लाई वडा नं. २, मटेला गा.वि.स.लाई वडा नं. ३ र ४, अवलचिङ्ग गा.वि.स.लाई वडा नं. ५ र पाम्का गा.वि.स.लाई वडा नं. ६ मा विभाजन गरिएको छ । यस गाउँपालिकाको केन्द्रको रूपमा हाललाई साविकको अवलचिङ्ग गा.वि.स. क्षेत्रलाई तोकिएको छ । जनचाहना र आवश्यकताको सम्बोधन गर्ने हेतुले यस गाउँपालिकामा सरकारी तहका सेवा केन्द्र र गैरसरकारी संघ/संस्थाहरूसँग समन्वय गरी अगाडि बढ्ने कार्यक्रम तथा नीति यस गाउँपालिकाको रहेको छ । यस गाउँपालिका अन्तर्गत हाल कायम गरिएका वडा र त्यस अन्तर्गत रहेका साविकका गा.वि.स. तथा वडाहरूको विवरणलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.२.: संघीय संरचना अनुसार चिङ्गाड गाउँपालिकाको विभाजन

वडा नं.	साविकका गा.वि.स.	साविकका वडाहरू	क्षेत्रफल	परिवार संख्या	जनसंख्या
१	रजेना	१ देखि ९	४०.१७	५५६	३०६२
२	रानीबास	१ देखि ९	३७.१४	५७१	३६४३
३	मटेला	६, ७, ८, ९	१९.१९	५४१	२७५८
४	मटेला	१, २, ३, ४, ५	३२.१८	४८०	३३०४
५	अवलचिङ्ग	१ देखि ९	१४.४१	३८६	२३३८
६	पाम्का	१ देखि ९	२७	३८९	२१७०
जम्मा			१७०.०९	२९२३	१७२७५

स्रोत: राज्य पुनरसंरचना प्राविधिक सहयोग समिति प्रतिवेदन, २०७३

२.३ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन र चिङ्गाड गाउँपालिका

नेपालको संविधान र संघीय संरचना अनुसार नेपालमा १ संघ, ७ प्रदेश र ७५६ स्थानीय तह र सोही अनुसार स्थानीय सरकार रहने भएका छन् ।

- (१) जिल्ला ७७ (२) महानगरपालिका ६ (३) उपमहानगरपालिका ११
 (४) नगरपालिका २७६ (५) गाउँपालिका ४६० (६) वडा संख्या ६७४३
 (७) नगरपालिका नभएका जिल्लाहरूको संख्या ४ छ (पूर्वी रुकुम, रसुवा, मनाङ्ग र मुस्ताङ)
 (८) गाउँपालिका विहिन जिल्ला २ (भक्तपुर र काठमाडौं)
 (९) सबैभन्दा कम स्थानीय तह भएको जिल्ला पूर्वी रुकुम (३ स्थानीय तह)

- (१०) सबैभन्दा ठूलो महानगरपालिका लेखनाथ पोखरा
 (११) २० स्थानीय तह भएको जिल्ला सर्लाही हो ।
 (१२) धनुषा र सप्तरीमा १८/१८ स्थानीय तह छन् र
 (१३) सिराहा र मोरङमा १७/१७ स्थानीय तह छन् ।

संघीय संरचना अनुसारका ४६० गाउँपालिकामध्ये चिङ्गाड गाउँपालिका पनि एक हो ।

२.४. भौगोलिक स्वरूप वर्षा र हावापानी

सुर्खेत जिल्लाको उत्तरपूर्वी भागमा अवस्थित चिङ्गाड गाउँपालिका भौगोलिक दृष्टिले यसको धेरैजसो भू-भाग महाभारत श्रृङ्खलाको मन्द ढालयुक्त पहाडी क्षेत्र, चटानयुक्त र कंकड खैरो माटो, अधिकांश भाग जंगलले ढाकिएको, सानातिना ताल-उपत्यका र महाभारत श्रृङ्खलाका तल्ला होचा पहाडहरूले बनेको छ । समुद्र सतहको ६०० मिटरदेखि २८०० मिटरसम्म उचाइमा अवस्थित यस गाउँपालिका पूर्वबाट पश्चिमतर्फ फैलिएर रहेको छ । उर्वरभूमि र विशाल जंगल क्षेत्रले ओगटेको यस गाउँपालिका दोमट बलौटे माटोको भू-खण्डले बनेको छ ।

यस भू-भागमा औषत १०० मि.ली.भन्दा बढी नै वर्षा हुने गर्दछ । यस गाउँपालिकाको केन्द्रविन्दु वा सदरमुकाम भनेर चिनिने अवलचिङ्गको उचाइ समुद्री सतहदेखि ५४८ मिटरमा रहेको छ ।

तालिका नं.३: चिङ्गाड गाउँपालिकाको वर्ष तथा तापक्रमको विवरण

Month	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May.	June.	July	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec
औषत अधिकतम तापक्रम (0 ^c)	२२.४	२४.५	२९.८	३४.२	३७.५	३६	३२.५	३२.३	३३.१	३०.८	२७.८	२३.७
औषतन्यूनतम तापक्रम (0 ^c)	५.९	७.९	११	१४.७	१९.१	२२.६	२३.३	२६.८	२२.५	१७.७	१३.१	८.२

स्रोत: मध्य तथा सुदूरपश्चिम क्षेत्रीय हावापानी कार्यालय, सुर्खेत २०७४

२.५. भू-बनोट

चिङ्गाड गाउँपालिका भौगोलिक दृष्टिले यसको धेरैजसो भू-भाग महाभारत श्रृङ्खलाको मन्द ढालयुक्त पहाडी क्षेत्र, चटानयुक्त र कंकड खैरो माटो, ५१.०७ प्रतिशत, २२.०० प्रतिशत खेती, १४.३७ प्रतिशत झाडी, ११.६२ घाँस भएको भाग र ०.९३ बालुवा भागले ढाकिएको, सानातिना ताल-उपत्यका, र महाभारत श्रृङ्खलाका तल्ला होचा पहाडहरूले बनेको छ ।

२.६. स्थानीय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाको विवरण

नेपाल एक बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुजाति, बहुसाँस्कृतिक विविधता भएका मानिसहरूको बसोबास भएको एक साँस्कृतिक विविधताले भरिपूर्ण देश हो । नेपालको एक फरक पहिचान भनेकै साँस्कृतिक विविधता नै हो र नेपालको आर्थिक विकासमा महत्वपूर्ण प्रभाव पार्ने तत्वहरूमध्येको सामाजिक र

साँस्कृतिक स्रोत पनि हो । यहाँका विभिन्न पवीत्र स्थलहरूमा मन्दिर, गुठी, चर्च, परम्परागत संस्थाहरू र पर्यटकीय सार्वजनिक स्थलहरू पर्दछन् । हिन्दू धर्मावलम्बिहरूको बाहुल्यता रहे तापनि यस गाउँपालिकामा बौद्ध धर्म, क्रिश्चियन धर्म मान्नेहरूको पनि सामान्य मात्रामा बसोबास भएकाले यहाँ मुख्यतया दशैं, तिहार, माघी, तीज, जनैपूर्णिमा, बुद्ध जयन्ती, तमुल्होसार, क्रिसमस-डे लगायतका चाडपर्वहरू मुख्य रूपमा मनाइन्छ । यहाँ मनाइने मुख्य चाडपर्वको अलवा स्थानीय स्तरमा मनाइने जात्रा तथा मेला सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.४: गाउँपालिकामा रहेका स्थानीय चाडपर्व/जात्रा/मेलाहरूको विवरण

क्र.सं.	चाडपर्वहरू	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने जातजाति
१	दशैं, तिहार	असोज, कार्तिक	दशमी, द्वितीया, तृतीय	सबै हिन्दू
२	माघी	माघ १ गते	संक्रान्ति	थारू तथा अन्य
३	जनैपूर्णिमा, होली पूर्णिमा	भाद्र, फाल्गुण	पूर्णिमा	सबै हिन्दू
३	लोसार	माघ वा फाल्गुण	औंसीको नजिक	जनजाति
४	क्रिसमस डे	पुस	25-Dec	क्रिश्चियन
जात्राहरू				
१	तिजको जात्रा	भाद्र	तृतीय	हिन्दू
२	भुवा	कार्तिक	औंसीको	हिन्दू
३	मालिका जात्रा	आश्विन	पूर्णिमा	हिन्दू
४	टोटनाउलाको जात्रा	असोज	पूर्णिमा	हिन्दू
५	पाम्का जात्रा	मंसिर	पूर्णिमा	हिन्दू
६	टुनिचौर जात्रा	असोज	पूर्णिमा	
मेलाहरू				
१	ठाँटी मेला	मंसिर	पूर्णिमा	
२	गाइखोल्से मेला (अवलचिङ्ग)	पुस अन्तिम दिन	संक्रान्तिको अधिल्लो दिन	सबै
३	दहडाँडाको मेला	असोज	पूर्णिमा	
४	शंखपिपल मेला	असोज	पूर्णिमा	हिन्दू
५	भोठाने मेला	मंसिर	गोबर्द्धन पुजा	हिन्दू

स्रोत: लक्षित समूह छलफल, २०७४

२.७ पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

चिङ्गाड गाउँपालिकाका वडाहरूमा विभिन्न ऐतिहासिक, धार्मिक तथा साँस्कृतिक महत्वको सम्पदाहरू जस्तै शिवमन्दिर, मालिका मन्दिर, तामाखानी गुफा, पाथाचाल्ना गुफा, चुली लेक, चमेरे गुफा, देउराली

डाँडा, तामाखानी तथा लगायतका अवस्थित छन् । ब्राह्मण, क्षेत्री, ठकुरी तथा दलितको बाहुल्यता रहेको यस गाउँपालिकामा मुख्यतया दशैंतिहार, माघे संक्रान्ति, तीज, होली, चैते दशैं लगायतका चाडपर्वहरू मनाइन्छन् ।

तालिका नं.५: चिङ्गाड गाउँपालिकाका पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू

वडा	चिङ्गाड गाउँपालिकामा रहेका पर्यटकीय स्थलहरू
१	दह, साक्से गुफा, दुधे मष्टोको मन्दिर, भोटेचुली, लौरीहान्ने टाकुरा
२	नाङ्गी चुलिगुफा, कागवास, तामाखानी गुफा, पाथाचाल्ना गुफा चुली लेक, चुली ओडार
३	स्वड्स्वाडे गुफा ठाँटी बजार मेला, चुली ओडार, शिलालेख, पाइले मष्टे मन्दिर, चिउदुवा
४	मालिका मन्दिर, शिवमन्दिर, साउनेपानी लेख, धनधने गुफा ओडार, चुली लेक
५	चमेरे गुफा, देउराली डाँडा, तामाखानी, छहरे, भुतेछहरो, छाया क्षेत्र, आरूखर्क, देउराली बज्यै मन्दिर, भैरव मन्दिर
६	देवी मन्दिर, मष्टो मन्दिर, रानीवन, देवी थान, टोड्काको लेक, विर्खम डाँडा

स्रोत: लक्षित समूह छलफल, २०७४

२.८. वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

सुर्खेत जिल्लाको भू-बनोटलाई हेर्दा जिल्लाको कूल क्षेत्रफल २,४९,०९६ हेक्टर रहेको छ । त्यसमा वनजंगल १,७७,८५४.७ हेक्टर, कृषियोग्य जमिन ५२,२०० र अन्य १८,९६१.३० हेक्टरले ओगटेको छ । त्यस्तै चिङ्गाड गाउँपालिका अन्तर्गत रहेको कूल जग्गाको क्षेत्रफल १५,१५३ हेक्टर रहेको छ । कृषियोग्य जमिनको क्षेत्रफल ४,२२८ हेक्टर रहेको छ । यसमा खेती गरिएको जमिन ३,४८५ हेक्टर रहेको छ भने सिंचित क्षेत्रफल १,७७० हेक्टर रहेको छ । सदरमुकामबाट सबैभन्दा नजिकको गाउँ पाम्का र सबैभन्दा टाढाको गाउँ रानीवास रहेको छ ।

यस गाउँपालिकाको वडा नं.१ साविकको रजेना गा.वि.स. अन्तर्गतको कृषियोग्य जमिनको सम्पूर्ण भू-भागको लगभग ७५ प्रतिशत भू-भाग खाद्यान्न बालीको लागि प्रयोग भएको छ भने १० प्रतिशत दलहन र तेलहन बालीको लागि प्रयोग भइरहेको अवस्था छ । यहाँ विशेषगरी धान, गहुँ, मकै, जौ, तोरी, केराउ, सीमी जस्ता खाद्यान्न तथा दलहन, तेलहन खेती एवं अन्य नगदेबाली समेत लगाइए तापनि पर्याप्त मात्रामा उत्पादन भने भएको देखिँदैन जसको कारण बाहिरबाट आयात गर्नुपर्ने बाध्यता छ ।

यस गाउँपालिकाको वडा नं.२ मा साविकको रानीवास गा.वि.स. रहेको छ, जसको भू-बनोटलाई हेर्दा चुरिया श्रृङ्खलाको ६०० मी.देखि २८०० मी.सम्मको उचाईमा फैलिएको, कमजोर भू-संरचना भएको कंकड बलौटे माटोको अधिकता रहेको, कृषिभन्दा वन सम्पदाका लागि उपयोगी जमीन रहेको भू-खण्डले यो क्षेत्र बनेको छ ।

चिङ्गाड गाउँपालिकाको वडा नं ३ र ४ मा साविकको मटेला गा.वि.स.को कुल क्षेत्रमध्ये खेतीयोग्य भूमिले करिब २५.३४ प्रतिशत र करिब ७४ प्रतिशत क्षेत्र जंगल बोट्यान तथा घाँसेमैदान अन्तर्गत पर्दछ । तर

स्थानीयवासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको तथा मानिसद्वारा प्रकृतिमाथिको हस्तक्षेप बढेकाले हाल गाउँमा वनले ओगटेका क्षेत्र घट्दै गएको कुरा उल्लेख छ। सीमित कृषियोग्य जमिन त्यसमा पनि भिरालो, कम उब्जाउयुक्त भएकाले कृषिको लागि यो गाउँमा परनिर्भरता देखिन्छ। गुराँसे खोला, जोगाडे खोला, मटेला खोला, घुवानी खोला र चिङ्गाड खोलाले यस वार्डको केही भू-भागलाई सिंचित बनाएको छ। चिङ्गाड गाउँपालिकाको वडा नं. ५ साविकको अवलचिङ्ग गा.वि.स.को भू-भाग विशेषगरी उत्तरदेखि दक्षिण भिरालो भई फैलिएको छ। यहाँको भू-भाग समुन्द्री सतहदेखि ६११ मिटर उचाईदेखि २१५० मिटर उचाईसम्म उत्तर दक्षिण फैलिएको छ। यी वडाहरूको अधिकांश भाग जंगलद्वारा संरक्षित भएकोले थोरै मात्र खेतीयोग्य जमिन रहेको छ। यस क्षेत्रका वडाहरूमा कृषियोग्य जमिन प्रयाप्त भए तापनि सिचाई सुविधाको कमी भएकाले करिब ३५ प्रतिशत भू-भागमा मात्र खेती गरिएको छ। चिङ्गाड गाउँपालिका वडा नं. ६ साविकको पाम्का गा.वि.स.को सम्पूर्ण भू-भागको लगभग ६० प्रतिशत भू-भाग खाद्यान्न बालीको लागि प्रयोग भएको छ। त्यसैगरी १४ प्रतिशत दालहन र तेलहनको लागि प्रयोग भएको देखिन्छ। समुन्द्री सतहदेखि ५०० देखि १८०० मिटरसम्मको उचाईमा रहेको यस पाम्का क्षेत्रको क्षेत्रफल २७ वर्ग कि.मी. रहेको छ।

तालिका नं.६: वर्तमान भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विवरण	चिङ्गाड गाउँपालिका	
		क्षेत्रफल (हेक्टर.)	प्रतिशत
१	कृषि क्षेत्र	५२,२००	२२.००८
२	वनजंगल क्षेत्र	१७७,८५४.७	५१.०७
३	घास क्षेत्र		११.६२
४	भाडी		१४.३७२
५	वालुवा		०.९३
	कुल क्षेत्रफल	२,४९०१६	१००

२.९. सिंचित क्षेत्र

जलसम्पदाको हिसावले यो गाउँपालिकाका केही वडाहरू सम्पन्नशाली मानिन्छन्। महाभारत श्रृङ्खला अन्तर्गत अर्वास्थित रहेको यस क्षेत्रभित्र साना खोल्साखोल्सीदेखि ठूला खोलाहरू रहेका छन्। मुख्य खोलाहरूमा नहगाढ खोला, जुगाई खोला, पुड खोला कोटिला खोला, चिङ्गाड खोला, च्यारकुला खोला, लावाम गौडेनीखोला, गार्साखोला, पारजलेखोला, धावल खोला, छहरेखोला, गुराँसे खोला, घुवानी खोला, पाईले खोला, जोगाडे खोला आदि रहेका छन्। तिनै खोलाहरूबाट मौसमी सिंचाई तथा पानीघट्ट चलेका छन्। यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न वडाहरूको कूल क्षेत्रफल, कृषियोग्य जमिन, खेती गरिएको जमीन तथा सिंचित क्षेत्रफलको विवरणलाई निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.७: वडा अनुसार कृषियोग्य जमिन र सिंचित क्षेत्रफल

वडा नं.	गाउँको नाम	सदरमुकामबाट दुरी (कोष)	कुल क्षेत्रफल (हे.)	कृषि योग्य जमिनको क्षेत्रफल (हे.)	खेती गरिएको जमिन (हे.)	सिंचित क्षेत्रफल (हे.)
१	रजेना	१२	१३८१	४३९	४३३	२६८
२	रानीवास	१४	१८७२	४५१	४४६	३२९
३ र ४	मटेला	१४	५५५०	१५६७	१५५०	६४९
५	अवलचिङ्ग	१२	४२८०	११३३	४२६	२४३
६	पाम्का	१०	२०७०	६३८	६३०	२८१
जम्मा			१५१५३	४२२८	३४८५	१७७०

स्रोत: जिल्ला कृषि विकास कार्यक्रम तथा तथ्याङ्क पुस्तिका, आ.व. २०६७/२०६८

२.१०. तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

यस गाउँपालिकाका मुख्य तालतलैयामा भुते खाल, पुरेनीजरा ताल, लामपोखरा ताल लगायतका रहेका छन्, जसको विवरण निम्न तालिका अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.८: तालतलैया र प्राकृतिक पोखरीको नाम

क्र.सं.	नाम	गापा/नपाको नाम र वडा नं.	प्रमुख विशेषता	कैफियत
१	भुते खोलाको छहरा	चिङ्गाड ५	प्राकृतिक सौन्दर्यता	
२	छहरेखोलाको छहरा	चिङ्गाड ५	प्राकृतिक सौन्दर्यता	
३	पुड खोला	चिङ्गाड २	प्राकृतिक सौन्दर्यता	
४	कोटिला खोला	चिङ्गाड २	प्राकृतिक सौन्दर्यता	
५	चिङ्गाड खोला	चिङ्गाड ३, ४, ५	स्रोत उपयोग	
६	लाम पोखरा	चिङ्गाड ६	प्राकृतिक सौन्दर्यता	
७	पुरेनीजरा ताल	चिङ्गाड ६	प्राकृतिक सौन्दर्यता	

स्रोत: लक्षित समूह छलफल २०७४

भाग ३ (तीन) जनसंख्याको विवरण

३.१. जनसंख्या

यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माणका लागि गरिएको स्थलगत लक्षित समूह छलफल तथा साविकका गा.वि.स.हरूबाट प्राप्त द्वितीय स्रोतअनुसार प्राप्त तथ्याङ्कलाई आधार मानिएको छ। मुख्यगरी राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकामा घरधुरी संख्या २९२३, औषत परिवार संख्या ५.९९, महिला पुरुष अनुपात ९९.९९ रहेको छ।

यसैगरी राष्ट्रिय जनगणना २०५८ अनुसार यस गाउँपालिकाको जनसंख्या १५६३३ तथा परिवार संख्या २४४६ देखिएको छ। यी दुई जनगणनाबीचको तुलनात्मक अध्ययन सम्बन्धी थप विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं.९: पारिवारिक तथा जनसंख्या विवरण

विवरण	२०५८	२०६८
जनसंख्या	१५,६३३	१७,२७५
परिवार संख्या	२४४६	२९२३
जनघनत्व	९९.९५	१०९.६९
औषत वृद्धिदर	१.५९	०.९८
परिवारको औषत आकार	६.३९	५.९९
महिला पुरुष अनुपात	१०३.४६	९९.९९

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग, २०६८

३.२.. वडागत घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण

चिङ्गाड गाउँपालिकाका सबै वडाहरूमा गरी कूल २९२३ घरधुरी रहेको र कूल जनसंख्या १७२७५ रहेको छ जसमा महिला ८९८८ जना र पुरुष ८२८७ जना रहेका छन्। वडागत रूपमा घरधुरी संख्यालाई विश्लेषण गर्दा विविधतायुक्त रहेको देखिन्छ। सबैभन्दा कम घरधुरी वडा नं. ५ र ६ मा क्रमशः ३८६ र ३८९ र सबैभन्दा बढी वडा नं. २ र ९ मा क्रमशः ५७९ र ५५६ रहेको छ। यसैगरी जनसंख्या सबैभन्दा बढी वडा नं. २ मा ३६४३ र सबैभन्दा कम वडा नं. ५, ६ मा क्रमशः २३३८ र २९७० रहेको देखिएको छ। यस गाउँपालिकाको वडा अनुसारको घरधुरी तथा जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं.१०: वडा अनुसार जनसंख्या तथा घरधुरी विवरण

वडा नं	गाउँको नाम	जनसंख्या					लैङ्गिक अनुपात
		घरधुरी	जम्मा	पुरुष	महिला	औषत घरधुरीको आकार	
१	रजेना	५५६	३०६२	१५२४	१५३८	५.५९	९९.०९
२	रानीवास	५७९	३६४३	१६८८	१९५५	६.३८	८६.३४
३	मटेला	५४९	३९४६	१५९४	१६३२	५.८९	९९.९६
४	मटेला	४८०	२६९६	१३९०	१५२६	५.४५	९९.०७
५	अवलचिङ	३८६	२३३८	११९९	१२२७	६.०६	९०.५५
६	पाम्का	३८९	२९७०	१०६०	१९१०	५.५८	९५.५
जम्मा		२९२३	१७२७५	८२८७	८९८८	५.४७	९९.९९

स्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग २०६८

३.३. उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्या वितरण

यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा रहेको जनसंख्यालाई उमेरगत समूहमा विभाजित गर्दा निम्नानुसारको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ। जस अनुसार ५ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकाको संख्या २२८९ जना, ६ देखि ९ वर्षमुनिका बालबालिकाको संख्या २६५३ जना, १० देखि १४ वर्ष उमेर समूहमा २४८७ जना, १५ देखि १९ वर्ष उमेर समूहमा १९६९ जना, २० देखि २४ वर्ष १३९५ जना, २५ देखि २९ वर्षसम्म १९६८ जना, ३० देखि ३५ वर्षसम्म ९७० जना रहेको साथै ७० देखि ७५ वर्ष उमेर समूहको जनसंख्या १६७ र ७० वर्ष माथिको जनसंख्या २३० जना रहेको पाइयो। जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.११: उमेर समूह ० देखि ४४ बर्ष उमेर समूहको जनसंख्या विवरण

रजेना	लिंग	कुल जनसंख्या	०-०४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४
	दुवै	२५६०	३७७	४२७	४९२	३७८	२६४	२०९	१७७	१६६	१५०
	पुरुष	१२६७	१७३	२२४	२२३	१९४	१९८	९८	८७	७५	७५
	महिला	१२९३	२०४	२०३	१८९	१८४	१६६	१११	९०	९१	७५
रानीवास	लिंग	कुल जनसंख्या	०-०४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४
	दुवै	३०९५	५२०	६०४	५६०	३९८	२८४	२४८	१७८	१७९	१३२
	पुरुष	१४०६	२६०	२७३	२६९	१७६	१९९	९२	८९	७९	६५
	महिला	१६८९	२६०	३३१	२९१	२२२	१७३	१५६	९७	९२	६७
मटेला	लिंग	कुल जनसंख्या	०-०४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४
	दुवै	५२२३	८२६	१००४	८७६	६४६	५९९	४०९	३५९	३०३	२८९
	पुरुष	२४७२	४००	५०९	४५९	२९४	२०९	१५७	१६२	१३४	१५६
	महिला	२७५१	४२६	४९५	४२५	३५२	३०२	२५२	१९७	१६९	१३३

अवलचिड	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	०-०४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४
	दुवै	१९२६	२९५	३३८	३५०	२६८	१५४	१३८	१३९	१२९	११५
	पुरुष	९०२	१५६	१६५	१८८	११५	५८	५७	५१	५५	५७
	महिला	१०२४	१३९	१७३	१६२	१५३	९६	८१	८८	७४	५८
पाम्का	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	०-०४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४
	दुवै	१७८४	२७१	२८०	२८०	२७१	१८२	१६४	११७	११८	१०१
	पुरुष	८५९	१३२	१३५	१५२	१४४	७१	७३	४९	५६	४७
	महिला	९२५	१३९	१४५	१२८	१२७	१११	९१	६८	६२	५४
जम्मा	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	०-०४	५-९	१०-१४	१५-१९	२०-२४	२५-२९	३०-३४	३५-३९	४०-४४
	पुरुष	६९०६	११२१	१३०६	१२८३	९२३	५६७	४७७	४३०	३९९	४००
	महिला	७६८२	११६८	१३४७	११९५	१०३८	८२८	६९१	५४०	४८८	३८७

तालिका नं.१२: उमेर समूह ४५ देखि ७५ वर्षमाथि उमेर समूहको जनसंख्या विवरण

रजेना	लिङ्ग	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५ +	
	दुवै	११८	११७	८३	६९	३७	३४	४४	
	पुरुष	५५	६२	३८	४४	२२	१५	२१	
	महिला	६३	५५	४५	२५	१५	१९	२३	
रानीवास	लिङ्ग	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५ +	
	दुवै	११६	१०८	८२	९८	६९	३७	३८	
	पुरुष	६५	४५	४१	५०	४२	१८	२१	
	महिला	५१	६३	४१	४८	२७	१९	१७	
मटेला	लिङ्ग	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५ +	
	दुवै	२०२	१७४	१४२	१२७	९२	५४	४८	
	पुरुष	१०३	९५	६७	६३	५०	३०	२४	
	महिला	९९	७९	७५	६४	४२	२४	२४	
अवलचिड	लिङ्ग	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५ +	
	दुवै	८५	८४	६४	६१	५९	१९	४०	
	पुरुष	४७	४३	३६	२९	२९	९	१६	
	महिला	३८	४१	२८	३२	३०	१०	२४	
पाम्का	लिङ्ग	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५ +	
	दुवै	८२	८०	५४	६७	४७	२३	३३	
	पुरुष	४४	३६	३२	३६	२१	१३	१९	
	महिला	३८	४४	२२	३१	२६	१०	१४	
जम्मा	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	४५-४९	५०-५४	५५-५९	६०-६४	६५-६९	७०-७४	७५ +
	पुरुष	३१४	२८१	२१४	२२२	१६४	८५	१०१	
	महिला	२८९	२८२	२११	२००	१४०	८२	१०२	

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.४. आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूको जनसंख्यालाई आर्थिक रूपले सक्रिय र निष्क्रिय गरी विश्लेषण गर्दा सक्रिय जनसंख्या कूल जनसंख्याको ५४.४३ प्रतिशत रहेको र अन्य जनसंख्या निष्क्रिय रहेको देखिन्छ। जुन विवरणलाई तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१३: आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्याको अवस्था

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
० देखि १४ वर्ष	३७१०	३७०९	७४२०	३९.०९
१५ देखि ४९ वर्ष	४००५	४७५४	८७५९	५४.४३
६० वर्षभन्दा माथि	५७२	५२४	१०९६	६.४७
जम्मा	८२८७	८९८८	१७२७५	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.५. भाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माण गर्नका लागि खोज गरिएको तथ्याङ्कलाई आधार मान्दा यस चिङ्गाड गाउँपालिकामा मातृभाषाका रूपमा धेरैजसो मानिसहरूले नेपाली भाषा नै बोल्ने गरेको पाइएको छ। यस गाउँपालिकामा जनजातिहरूको जनसंख्या उल्लेख्य नरहेको भएतापनि वडा नं.१ को रजेना र वडा नं.६ को पाम्कामा बसोवास गर्ने केहीले मात्र मगर भाषा बोल्न सक्ने तथा धेरैजसो जातिहरूले मातृभाषाका रूपमा नेपाली भाषा नै बोल्ने गरेको पाइएको छ। त्यसैगरी यस गाउँपालिकाका वडा नं.२, ३, ४ र ५ मा मगर समुदायको बसोवास खासै नभएको र अन्य जातिहरूले नेपाली भाषाको प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ। भाषाका आधारमा यस गाउँपालिकामा रहेको जनसंख्या विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१४: भाषाका आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	मातृभाषा	मातृभाषा बोल्नेहरू			प्रतिशत
			कुल जनसंख्या	पुरुष	महिला	
१	रजेना	जम्मा	३०६२	१५२४	१५३८	१००
		नेपाली	२६९२	१३२९	१३६३	९७.७१४
		मगर	३६८	१९४	१७४	२.२९
		अन्य	२	१	१	०.५४३५
२	रानीवार	जम्मा	३६४३	१६८८	१९५५	१००
		नेपाली	३६१६	१६७५	१९४१	९९.२५९
		अन्य	४	४	०	०.११०६
		उल्लेख नभएको	२३	९	१४	०.६३१३
३,४	मटेला	जम्मा	६०६२	२९०४	३१५८	१००
		नेपाली	६०६२	२९०४	३१५८	१००

वडा नं.	गाउँको नाम	मातृभाषा	मातृभाषा बोल्नेहरू			प्रतिशत
			कुल जनसंख्या	पुरुष	महिला	
५	अवलचिड	जम्मा	२३३८	११११	१२२७	१००
		नेपाली	२३३३	११०८	१२२५	९९.७८६
		अन्य	५	३	२	०.२१४३
६	पाम्का	जम्मा	२१७०	१०६०	१११०	१००
		नेपाली	१८८८	९१३	९७५	८५.००५
		मगर	२७९	१४५	१३४	१३.३३
		अन्य	३	२	१	१.०७५३

३.६. धर्मको आधारमा जनसंख्याको वितरण

चिङ्गाड गाउँपालिका अन्तरगत साविकका गा.वि.स.हरूबाट तयार गरिएका वस्तुगत विवरण २०७१/०७२ तथा राष्ट्रिय जनगणना २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकामा २ प्रकारका धर्म मान्ने समुदायको बसोबास रहेको छ। जस अनुसार हिन्दू धर्म मान्ने मानिसहरू ९६ प्रतिशत रहेको छ भने क्रिश्चियन धर्म मान्ने ३.५ प्रतिशत जनसंख्या रहेको छ। धर्मका आधारमा जनसंख्याको विवरण सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.१५: धर्मको आधारमा जनसंख्याको विवरण

क्र.स	धर्म	प्रतिशत	कैफियत
१	हिन्दू	९६	
२	बौद्ध	०	
३	किराँत	०	
४	क्रिश्चियन	३.५	
५	अन्य	०.५	
जम्मा		१००	

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.७. जातजातिका आधारमा जनसंख्याको वितरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकामा घरधुरी संख्या २९२३ र कुल जनसंख्या १७२७५ रहेको छ। जसमा पहाडी ब्राहमण क्षेत्री तथा जातिहरूको बाहुल्यता रहेको छ भने आदिवासी जनजातिहरूको जनसंख्या न्यून रहेको देखिन्छ। गाउँपालिकाको वडा नं.१ को रजेना र वडा नं.६ को पाम्कामा मात्र मगर समुदायको बसोबास भएको तथा वडा नं. २, ३, ४ र ५ मा मगर समुदायको बसोबास न्यून भएको अध्ययनमा देखिन्छ। गाउँपालिकामा रहेको जातिगत जनसंख्या विवरणलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१६: जाति अनुसार जनसंख्या विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला		
१	रजेना	क्षेत्री	१३०१	६४५	६५६		
		ब्राहमण पहाडि	२८	१६	१२		
		मगर	१०१९	५२७	४९२		
		कामी	३५३	१६१	१९२		
		गुरूङ्ग	२२३	१११	११२		
		दमाई / ढोली	९३	४६	४७		
		ठकुरी	२०	८	१२		
		सार्की	१६	८	८		
		अन्य	९	२	७		
		जम्मा			३०६२	१५२४	१५३८
२	रानीवास	क्षेत्री	२८७६	१३४०	१५३६		
		ब्राहमण पहाडि	१०९	५१	५८		
		कामी	३५४	१५७	१९७		
		दमाई / ढोली	१६५	७४	९१		
		ठकुरी	११८	५२	६६		
		अन्य	२१	१४	७		
		जम्मा			३६४३	१६८८	१९५५
		३ र ४	मटेला	क्षेत्री	४०४७	१९५१	२०९६
				पहाडि ब्राहमण	३५१	१६८	१८३
				कामी	७९५	३९०	४०५
दमाई / ढोली	२१२			९३	११९		
ठकुरी	१२७			५६	७१		
सार्की	५००			२३४	२६६		
अन्य	३०			१२	१८		
जम्मा				६०६२	२९०४	३१५८	
५	अवलचिड			क्षेत्री	१६९४	८११	८८३
				ब्राहमण पहाडी	२८	१२	१६
		कामी	३८१	१७४	२०७		
		दमाई / ढोली	१६५	७९	८६		
		सार्की	३९	२२	१७		
		वादी	१९	८	११		
		अन्य	१२	५	७		
		जम्मा			२३३८	११११	१२२७
		६	पाम्का	क्षेत्री	१२४१	५९६	६४५
				मगर	४५१	२३०	२२१
कामी	२५४			१२८	१२६		
दमाई / ढोली	५६			२४	३२		
ठकुरी	४६			२०	२६		
सार्की	११२			५६	५६		
अन्य	१०			६	४		
जम्मा				२१७०	१०६०	१११०	

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.८. उमेर र लिङ्ग अनुसार घरमूलीको विवरण

चिङ्गाड गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण २०७४ तयारी गर्ने क्रममा विभिन्न स्रोतबाट संकलित जनसंख्या तथ्याङ्कलाई विभिन्न उमेर र लिङ्ग अनुसारले घरमूली विवरणलाई विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी ३० देखि ६० वर्ष उमेर समूहका घरमूलीहरू बढी देखिन्छन् भने ६० वर्षभन्दा माथि र ३० वर्षभन्दा मुनिको संख्या न्यून देखिन्छ।

३.९ दश वर्ष र सोभन्दा माथिका महिला पुरुषहरूको पहिलो पटक विवाह गरेको उमेरको आधारमा जनसंख्या

प्रारम्भिक समयमा छिटो विवाहको प्रचलन रहे तापनि कानुनी व्यवस्था तथा विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको सक्रियतामा विभिन्न बाल विवाह विरुद्ध तथा बाल विवाह न्यूनीकरणका लागि चेतनामूलक अभियान तथा कार्यक्रमहरू संचालन गरिँदै आएकोले पहिलेभन्दा पहिलो पटक विवाह गर्नेहरूको औषत उमेर वृद्धि हुँदै गइरहेको छ। अहिले आएर यस गाउँपालिका क्षेत्रमा पहिलो पटक विवाह गर्ने महिला तथा पुरुषहरूको उमेर १९ देखि २४ वर्ष रहेको विभिन्न प्रतिवेदन तथा लक्षित समूह छलफल मार्फत बुझिन आएको छ।

३.१०. अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या

नेपाली समाजमा पछिल्लो समयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको साथै उनीहरूको अभिभावकहरूलाई विभिन्न संघसंस्थाहरूको समन्वयमा उनीहरूले पनि आफ्नो नागरिक हैसियत र हक अधिकारका कुराहरू दरिलो रूपमा बाहिर ल्याउन सक्षम भएको देखिन्छ। उनीहरूको निरन्तर संघर्षको फलस्वरूपमा वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा राज्यले पनि उनीहरूलाई राज्यको मूल प्रवाहीकरणमा समावेश गर्दै लैजाने नीति तथा कार्यक्रमहरू तय गरेको छ। महिला तथा बालबालिका कार्यालय, सुर्खेतको तथ्याङ्क अनुसार चिङ्गाड गाउँपालिकाका वडा अनुसार अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने व्यक्तिको संख्या, लिङ्ग तथा परिचय पत्रको प्रकार आदि देहाय बमोजिम दिइएको छ।

तालिका नं.१७ अपाङ्ग व्यक्तिकाहरूको विवरण

लिंग	जम्मा अपाङ्ग				वर्ग नखुलेको	जम्मा
	पूर्ण अपाङ्ग (रातो कार्ड)	अशक्त अपाङ्गता (नीलो कार्ड)	मध्यम अपाङ्ग (पहेलो कार्ड)	सामान्य अपाङ्ग (सेतो कार्ड)		
पुरुष	१६	२४	२८	२३	२२	११३
महिला	११	१३	२८	९	१२	७३
जम्मा	२७	३७	५६	३२	३४	१८६

श्रोत : महिला तथा बालबालिका कार्यालय, सुर्खेतको तथ्याङ्क, २०७४ वैशाख

३.११. अपाङ्गता परिचयपत्र लिएका बालबालिकाको विवरण

यस गाउँपालिकामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको साथै उनीहरूको अभिभावकहरूमा पलाएको वैचारिक र सांगठनिक एकताको फलस्वरूप उनीहरूले पनि आफ्नो नागरिक हैसियत र हक अधिकारका कुराहरू दरिलो रूपमा बाहिर ल्याउन सक्षम भएको देखिन्छ। उनीहरूको निरन्तर संघर्षको फलस्वरूपमा वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा राज्यले पनि उनीहरूलाई राज्यको मूल प्रवाहीकरणमा समावेश गर्दै लैजाने नीति तथा कार्यक्रमहरू तय गरेको छ। महिला तथा बालबालिका कार्यालय, सुर्खेतको तथ्याङ्क अनुसार चिङ्गाड गाउँपालिकाका वडा अनुसार अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने व्यक्तिको संख्या, लिङ्ग तथा परिचय पत्रको प्रकार आदि देहाय बमोजिम दिइएको छ।

तालिका नं.१८: अपाङ्ग परिचय पत्र बनाउने व्यक्तिहरूको विवरण

अपाङ्गता परिचय पत्रको किसिम	परिचयपत्र लिएका बालबालिकाको सङ्ख्या		
	बालिका	बालक	जम्मा
पूर्ण अशक्त अपाङ्गता (रातो रंगको)	११	१६	२७
अति अशक्त अपाङ्गता परिचय पत्र (नीलो रंगको)	१३	२४	३७
मध्यम अपाङ्गता (पहेलो रंगको)	२८	२९	५७
सामान्य अपाङ्गता (सेतो रंगको)	९	२३	३२
जम्मा	६१	९२	१५३

श्रोत: महिला तथा बालबालिका कार्यालय, सुर्खेतको तथ्याङ्क २०७४ वैशाख

३.१२. भिन्न शारीरिक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको जनसंख्या

यस चिङ्गाड गाउँपालिकामा भिन्न शारीरिक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई फरक-फरक भागमा विभाजित गरी तथ्याङ्क संकलन गर्दा यस गाउँपालिकामा जम्मा संख्या १०१५ रहेको छ, जसमा शारीरिक अपाङ्गता भएका ५५० न्यून दृष्टि १६२ लगायत दृष्टिविहिन, स्वर बोलाइ वा बोल्न नसक्ने, सुस्त श्रवण, बौद्धिक अपाङ्ग सुस्त मनस्थिति र श्रवण दृष्टिविहिनहरूलाई भिन्न शारीरिक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको सूचीमा राखिएको छ। सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.१९: भिन्न शारीरिक तथा मानसिक क्षमता भएका व्यक्तिहरूको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	लिङ्ग	कुल जनसंख्या	अपाङ्गता नभएको जनसंख्या	अपाङ्ग जनसंख्या							
					शारीरिक	न्यून दृष्टि	सुस्त श्रवण	दृष्टिविहिन	बहिरा	मानसिक अपाङ्ग	बौद्धिक अपाङ्ग	बहु अपाङ्ग
१	रजेना	जम्मा	३०६२	२९८७	३४	११	१३	१	४	६	०	६
		पुरुष	१५२५	१४७६	२२	७	८	१	३	२	०	५
		महिला	१५३८	१५११	१२	४	५	०	१	४	०	१

वडा नं.	गाउँको नाम	लिंग	कुल जनसंख्या	अपांगता नभएको जनसंख्या	अपांग जनसंख्या							
					शारीरिक	न्यून दृष्टि	सुस्त श्रवण	दृष्टि विहिन	बहिरा	मानसिक अपांग	बौकिक अपांग	बहु अपांग
२	रानिबार	जम्मा	३६४३	३३९९	१४१	४२	३१	३	१५	९	०	११
		पुरुष	१६८८	१५६०	७४	१८	१२	२	१०	८	०	५
		महिला	१९५५	१८३९	६७	२४	१९	१	५	१	०	६
३, ४	मटेला	जम्मा	६०६२	५६२०	२४१	८०	४९	४	२४	२२	६	१६
		पुरुष	२९०४	२६८९	१२८	३४	२४	२	१३	१३	३	६
		महिला	३१५८	२९३१	११३	४६	२५	२	११	९	३	१०
५	अवलचिड	जम्मा	२३३८	२२५३	३५	१५	११	२	४	१५	२	१
		पुरुष	११११	१०६४	१५	९	६	१	३	१०	२	१
		महिला	१२२७	११८९	२०	६	५	१	१	५	०	०
६	पाम्का	जम्मा	२१७०	२००९	९९	१४	२५	३	३	४	२	११
		पुरुष	१०६०	९८३	५०	५	८	३	१	३	२	५
		महिला	१११०	१०२६	४९	९	१७	०	२	१	०	६
जम्मा			१७२७५	१६२६०	५५०	१६२	१२९	१३	५०	५६	१०	४५
पुरुष			८२८८	७९६४	२८९	७३	५८	९	३०	३६	७	२२
महिला			९९८६	९२९६	२६१	८९	७१	४	२०	२०	३	२३

स्रोत: आधारभूत घरधुरी सर्भेक्षण, २०७१

३.१३ छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी संख्या

यस गाउँपालिकामा मुख्यगरी आवास प्रयोजनका लागि तयार गरिएको घरहरूमा खरले छाएको घरको संख्या तुलनात्मक रूपमा बढी देखिन्छ । यसका साथै गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूमा आवासका टिनको छानाको प्रयोग गर्ने घरधुरीहरू पछिल्लो समयमा बढ्दै गएको पाइन्छ । अन्य घरहरू परम्परामा आधारित काठ, ढुङ्गा, माटोको छाना भएको तथा सामान्य मात्रामा आर.सि.सि. ढलान भएको पाइएका छन् । जसको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख छ ।

तालिका नं.२०: छानाको प्रकारको आधारमा घरधुरी विवरण

वडा नं.	घरधुरी	घरको छानाको र संख्या							उल्लेख नभएका	साविक गा.वि.स.हरू
		खरले छाएको	जस्ता पाताले	टायल तथा ढुंगाले	आर.सि.सि	काठले छाएको	माटोले छाएको	अन्य		
१	५५६	५२९	१५	०	५	०	०	०	७	रजेना
२	५७१	४९४	३०	४०	०	४	०	०	३	रानीवास
३ र ४	१०२१	२६३	२८	७९६	१	०	४	४	५	मटेला
५	३८६	२८१	७७	१८	१	०	२	०	७	अवलचिड
६	३८९	३८०	६	०	०	२	०	०	१	पाम्का
जम्मा	२९२३	१९४७	१५६	७७४	७	६	६	२३		

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.१४. स्वामित्वका आधारमा घरधुरी संख्या

यस गाउँपालिकाका घरहरूलाई घरको स्वामित्वको आधारमा वर्गीकरण गर्दा जम्मा २९२३ घरपरिवार मध्य २८७० (९८%) घरपरिवारले आफ्नै घरमा बसोबास गरेको, २८ घरपरिवार भाडामा, १ घरपरिवार संस्थागत घरमा बसेको पाइयो । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.२१: घरको स्वामित्वको विवरण

वडाहरू	गाउँको नाम	जम्मा	घरको स्वामित्वको			
			आफ्नै घर	भाडाको घर	संस्थागत	अन्य
१	रजेना	५५६	५४१	३	०	१२
२	रानिवास	५७१	५६१	१	०	९
३ र ४	मटेला	१,०२१	१,००२	१७	०	२
५	अवलचिड	३८६	३८०	४	१	१
६	पाम्का	३८९	३८६	३	०	०
जम्मा		२,९२३	२,८७०	२८	१	२४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.१५ खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी संख्या

नेपाल आफैमा जलस्रोतले एक धनि देश हो तर जनसंख्याको तीव्र वृद्धि र भौगोलिक असमानता र विकटताका कारण नेपालमा केवल नेपाली नागरिकहरूले स्वच्छ खानेपानी पिउनबाट बञ्चित भइरहेका छन् । यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूको विश्लेषण गर्दा धारा वा पाइपबाट खानेपानीको प्रयोग गर्ने घरधुरी संख्या २२३५ रहेको पाइएको छ । साथै यस गाउँपालिकामा खोला, मूलधारा, नदीबाट पनि खानेपानीको प्रयोग गर्नेहरूको संख्या ६८८ हाराहारीमा रहेको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.२२: खानेपानीको श्रोतको आधारमा घरधुरी विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	जम्मा घरधुरी	खानेपानीको मुख्य स्रोत							अन्य	अनुत्तरीत
			धारा/पाइप	ट्युबवेल/हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	खुला इनार/कुवा	लिफ्ट, पोखरी	मूलधारा			
	रजेना	५५६	४५०	०	०	१४	६६	२०	०	६	
	रानीवास	५७१	३१५	१	२	६२	१६८	२०	०	३	
	मटेला	१,०२१	७८२	०	०	१७	२१०	९	०	३	
	अवलचिड	३८६	३४०	०	०	०	२८	१	१०	७	
	पाम्का	३८९	३४८	१	१४	२१	५	०	०	०	
जम्मा		२,९२३	२,२३५	२	१६	११४	४७७	५०	१०	१९	

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.१६ इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

यस चिङ्गाड गाउँपालिकाको इन्धनको मुख्य स्रोत भनेकै काठदाउरा रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकाका कुल २९२३ घरमध्ये २८९४ (करिब ९९ प्रतिशत) घरले दाउरालाई प्रमुख श्रोतका रूपमा लिएको तथा नगन्य मात्रामा अन्य श्रोतहरू प्रयोग गर्ने गरेको पाइयो ।

तालिका नं.२३: इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरधुरी

वडा नं.	गाउँको नाम	जम्मा घरधुरी	खाना पकाउन अक्सर प्रयोग गरिने इन्धनहरू							
			काठ/दाउरा	मट्टितेल	एल.पी. ग्यास	गुईठा/गोहरा	गोबर ग्यास	बिजुली	अन्य	अनुत्तरीत
	रजेना	५५६	५४८	०	०	०	२	०	०	६
	रानीवास	५७१	५६७	०	०	१	०	०	०	३
	मटेला	१०२१	१,०१२	०	१	०	४	०	१	३
	अवलचिङ	३८६	३७८	०	०	०	०	०	१	७
	पाम्का	३८९	३८९	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा		२,९२३	२,८९४	०	१	१	६	०	२	१९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.१७ बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

हाम्रो देश जलश्रोतको धनी देश भएतापनि यहाँका मानिसहरूले पर्याप्त मात्रामा बिजुलीको प्रयोग गर्न पाइरहेका छैनन् । प्रत्येक दिन चर्को लोडसेडिङको मार खेपिरहनु परेको छ । पर्याप्त लगानीको अभाव र दिगो तथा योजनावद्ध विकासको अभावका कारण बिजुलीको उत्पादन हुन सकिरहेको छैन । कैयन ग्रामीण बस्ती सदिऔँदेखि अन्धकारमा बस्नु परिरहेको छ । जल विद्युतको अथाह सम्भावना र स्रोत खेर गइरहेको पनि लगानीको अभावका कारण हालसम्म पनि यस गाउँपालिकामा विद्युतको पहुँच पुग्न सकेको छैन । यस गाउँपालिकाको बत्तीको स्रोतको आधारमा घरपरिवारलाई विश्लेषण गर्ने हो भने सबै वडामा विद्युत सेवा उपलब्ध रहेको छैन । यद्यपि सौर्य तथा मट्टितेल वा लाल्टिन जस्ता उर्जाको उपयोग पनि गाउँपालिकामा भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं.२४: बत्तीको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण

वडा नं.	घरधुरी	बत्तीको प्रयोग अनुसार घरधुरी संख्या					उल्लेख नभएका	साविक गा.वि.स.हरू
		बिजुली	मट्टितेल	बायोग्यास	सोलार	अन्य		
१	५५६	०	२	१	१४२	४०५	रजेना	
२	५७१	२	०	०	२३८	३२८	रानीवास	
३, ४	१०२१	०	३	१	२२७	७८७	मटेला	
५	३८६	०	४	०	१८८	१९४	अवलचिङ	
६	३८९	३	४	०	१०६	२७६	पाम्का	
जम्मा		२९२३	५	१३	२	९०१	१९९०	१२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.१८ उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारलाई विश्लेषण गर्ने हो भने कुनै पनि सुबिधा नभएका घरपरिवार ८०९ अथवा २८ प्रतिशत, कम्तिमा एउटा सुबिधा भएका परिवार २०८६ अथवा ७१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.२५: उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारको विवरण

चिङ्गाड गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवार संख्या			
क्र.स.	सेवाको विवरण	घरपरिवार	प्रतिशत
१	कुनै पनि सेवा सुबिधा नभएका	८०९	२७.६७७०४
२	कम्तिमा एउटा सेवा सुबिधा भएका	२०८६	७१.३६५०४
३	रडियो भएका	१८३४	६२.७४३७६
४	टि.भी. सुबिधा नभएका	२०	०.६८४२२९
५	केवल लाईन जोडेका	२	०.०६८४२३
६	कम्प्युटर सुबिधा भएका	१	०.०३४२११
७	इन्टरनेट सुबिधा भएका	८	०.२७३६९१
८	टेलिफोन भएका	४२	१.४३६८८
९	मोबाइल भएका	१०५६	३६.१२७२७
१०	गाडी भएका	०	०
११	मोटरसाईकल भएका	०	०
१२	साईकल भएका	०	०
१३	अन्य साधन भएका	०	०
१४	फ्रिज भएका	०	०
१५	उल्लेख नभएको	२९	०.९९२१३१
जम्मा घरपरिवार		२९२३	

३.१९ उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारको वडा अनुसारको अवस्था

वडागत रूपमा यस गाउँपालिकामा रहेका सेवा सुबिधाहरूलाई निम्न अनुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं.२६ उपलब्ध सेवा सुबिधाका आधारमा घरपरिवारको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	जम्मा घरधुरी	सुबिधा नभएको	कम्तिमा एउटा भएको	सुबिधा भएका घरहरू												
					रेडियो	टि. भि.	केवल टि. भि.	कम्प्युटर	इन्टरनेट	टेलिफोन	मोबाइल	मोटर	मो. साइकल	साइकल	अन्य सवारी साधन	रेफ्रिजरेटर	अनुत्तरीत
१	रजेना	५५६	१२१	४३४	३७४	१	१	०	१	६	२४५	०	०	०	०	०	१
२	रानीवास	५७१	२२५	३३४	२५९	४	०	०	०	०	१८५	०	०	०	०	०	१२
३, ४	मटेला	१०२१	३३२	६८९	६२६	३	१	१	०	१६	२९०	०	०	०	०	०	३
५	अवलचिङ	३८६	४२	३१३	३१४	७	०	०	७२	१७	१६२	०	०	०	०	०	१३
६	पाम्का	३८९	८९	३००	२६१	५	०	०	०	३	१७४	०	०	०	०	०	०
जम्मा		२९२३	८०९	२०६७	१८३४	२०	२	१	७३	४२	१०५६	०	०	०	०	०	२९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.२०. शौचालयको प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको अवस्था

सरसफाईलाई स्वस्थ जीवनको आधारभूत अंगको रूपमा लिइएको छ। वातावरण प्रदूषणको मुख्य कारक तत्व नै जथाभावि दिसापिसाब र फोहोरमैला गर्नु नै हो। खुला रूपमा दिसापिसाब गर्नाले विभिन्न किसिमका महामारी रोगहरू फैलिने गरेको इतिहास हामी सामु रहेका छन्। यसका लागि शौचालयको प्रयोग गर्नु अनिवार्य रहेको छ। सहशाब्दी विकास लक्ष्य सन् २०१७ सम्म नेपाललाई खुला दिसामुक्त घोषणा गरिसक्नु पर्ने प्रावधान अनुसार सुर्खेत जिल्लालाई पनि ‘खुला दिसामुक्त जिल्ला’ घोषणा गरिसकेको छ। साथै यस गाउँपालिकालाई पनि ‘खुला दिसामुक्त क्षेत्र’ घोषणा गरिसकिएको छ। यस गाउँपालिकामा जम्मा २९२३ घरधुरीमध्ये अधिकांश घरहरूले शौचालय निर्माण गरी प्रयोग गरिरहेको पाइएको छ। नेपालको जनगणना २०६८ को तथ्याङ्कमा शौचालय नभएको परिवार संख्या जम्मा १२१० रहेतापनि त्यसपछि सरसफाई अभियान संचालन गरी शौचालय अनिवार्य गरिएकाले लगभग सबै घरधुरीहरूमा शौचालय रहेको छ। शौचालयको विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.२७: शौचालय प्रयोगका आधारमा घरपरिवारको विवरण

वडाहरू	गाउँको नाम	कुल परिवार	शौचालय प्रयोग नगर्ने घर	शौचालय भएका घरधुरी		उल्लेख नभएका
				फूलस सहितको	फूलस नभएको	
१	रजेना	५५६	१५९	९	३८२	६
२	रानीवास	५७१	२६६	१४२	१६०	३
३ र ४	मटेला	१०२१	५०२	९१	४२७	१
५	अवलचिङ	३८६	११९	३	२५७	७
६	पाम्का	३८९	१६४	०	२२५	०
जम्मा		२९२३	१२१०	२४५	१४५१	१७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

३.२१. विवाह, सम्बन्धविच्छेद र बसाइसराइ

यस गाउँपालिकामा विवाह दर्ता र सम्बन्धविच्छेदको दर्ता पनि बिरलै हुने गरेको तथ्याङ्क पाइएको छ। विवाह दर्ता सम्बन्धी विभिन्न खाले चेतनामूलक अभियान र प्रचारहरू गरिएतापनि यसको प्रभाव जनमानसमा पर्न सकेको देखिदैन तर पनि हाल जिल्ला समन्वय समितिको पञ्जीकरण फाँटबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा विवाह दर्ताको संख्यामा केही प्रगति भएको देखिन्छ साथै यस गाउँपालिकाबाट बाहिर बसाइ सरी जाने र बाहिरबाट यस गाउँपालिकामा आउने मानिसहरूले साविकका गा.वि.स.हरूबाट दर्ता गर्ने गरेको पाइएको छ। सम्बन्ध विच्छेदका घटनाहरू यस गाउँपालिका अन्तर्गतका कुनै पनि गा.वि.स.हरूमा उल्लेख नभएको देखिन आएको छ। सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.२८: विवाह दर्ता, सम्बन्ध विच्छेद तथा बसाइसराइ दर्ता सम्बन्धी विस्तृत विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	वसाई सराई				सम्बन्ध विच्छेद	जम्मा घटना दर्ता संख्या
			आएको सदस्य सं.	गएको सदस्य सं.	जम्मा		
१	रजेना	१६	११	४६	५७	१	१३१
२	रानीवास	१	४	३	७	०	१५
३,४	मटेला	१७	२५	४८	७३	०	१६३
५	अवलचिङ	३	४	७	११	१	२६
६	पाम्का	९	१	१८	१९	०	४७
जम्मा :		४६	४५	१२२	१६७	२	३८२

स्रोत : जिल्ला समन्वय समिति सुर्खेत २०७३

३.२२. खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्था

यस गाउँपालिकामा बसोवास गर्ने जम्मा घरधुरी परिवारमध्ये आफ्नै उत्पादनबाट ३ महिनासम्म मात्र खान पुग्ने घरपरिवार संख्या ६३६ रहेको छ भने आफ्नो उत्पादनले बाह्रै महिना खान पुग्ने र बचत गर्ने परिवारको संख्या ९३ रहेको छ। त्यसैगरी आफ्नो उत्पादनबाट ९ देखि १२ महिनासम्म खान पुग्ने घरपरिवार संख्या ५१५ रहेको छ। सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.२९: खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्था

क्र. सं.	खाद्यान्न उपलब्धताको आधारमा परिवार संख्याको विवरण	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	३ महिनाभन्दा कम खान पुग्ने परिवार	६३६	२१.७५	
२	४ - ६ महिना खान पुग्ने परिवार	८१४	२७.८४	
३	७ - ९ महिना खान पुग्ने परिवार	८६५	२९.५९	
४	१० - १२ महिना खान पुग्ने परिवार	५१५	१७.६१	
५	आफ्नो खेतबारीको उत्पादनबाट खान पुगेर बेचबिखन गर्ने परिवार	९३	३.१८	
जम्मा		२९२३	१००	

स्रोत : लक्षित समूह छलफल

भाग ४ (चार) आर्थिक अवस्था

४.१. मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा सरकारी र गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको समन्वयमा तथा आफ्नै पहलमा विभिन्न पेशा व्यवसायहरू संचालन गरेको पाइन्छ। यस क्षेत्रका नागरिकहरूको प्रमुख पेशा कृषि देखिन्छ, जसमा करिब ८८ प्रतिशत नागरिकहरू संलग्न रहेका छन् भने अन्यमा गैह्रकृषिजन्य पेशामा करिब १२ प्रतिशत नागरिकहरू समावेश भएको पाइन्छ, जुन विवरण देहायबमोजिम रहेको छ।

तालिका नं.३०: मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विवरण	परिवार सख्या	कैफियत
१	कृषि		
१.१	खेतीपाती	४३५८	करिब ८१ प्रतिशत
१.२	पशुपालन	२०२	सामान्य व्यावसायिक
१.३	कुखुरा पालन	१६३	व्यावसायिक
१.४	माछा पालन	१०	
जम्मा		४७३१	करिब ८८ प्रतिशत
२	गैर कृषि		
२.१	व्यापार	१५०	
२.२	उद्योग	६	
२.३	नोकरी	९०	
२.४	दैनिक ज्यालादारी	१९०	
२.५	वैदेशिक रोजगार	१६०	
२.६	अन्य खुलाउने	१२१	
जम्मा		७२३	करिब १२ प्रतिशत
कुल जम्मा		५४५८	१००%

स्रोत: लक्षित समूह छलफल २०७४

४.२. औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई विश्लेषण गर्ने हो भने गाउँपालिकाका अधिकांश घरधुरीहरूको मासिक आन्तरिक आम्दानी सन्तोषजनक देखिदैन। विशेषगरी नजिकको शहर र छिमेकी देश भारतमा मौसमी बसाइसराईबाट यस क्षेत्रका नागरिकहरूले जीवननिर्वाह गरेको पाइन्छ। यहाँका नागरिकहरूको मासिक आम्दानीको विवरण सही रूपमा नआएकाले समावेश गरिएको छैन।

४.३. विप्रेषण (रेमिटान्स)को विवरण

यस गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई विश्लेषण गर्ने हो भने गाउँपालिकाका घरधुरीहरूको मासिक आन्तरिक आम्दानीको रूपमा वैदेशिक रोजगारलाई लिइएको छ। यस गाउँपालिका क्षेत्रबाट लक्षित समूह छलफललाई आधार मान्दा करिब एक हजार जनाबाट वार्षिक करिब तीन करोड पुँजी आइरहेको विश्लेषण गरिएको छ।

४.५. वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण

यस गाउँपालिकामा विभिन्न सरकारी तथा गैह्रसरकारी संघसंस्थाहरूका समन्वयमा वडाका वस्तीहरूको अध्ययन गर्दा सबैभन्दा बढी वडा नं. २ र ४ मा गरिबीको समस्या देखिन्छ भने सबैभन्दा कम ५ र ६ मा रहेको छ, जुन विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं.३१: वडा अनुसार विपन्नता स्तरीकरण

वडा नं.	विपन्नता स्तरीकरण					कैफियत
	अति गरिब	गरिब	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा	
१	१४८	१२०	८७	२९	३८४	
२	३९६	१२२	६१	३१	६१०	
३	१२	१०६	३०५	२०५	६२८	
४	१८०	२९५	३९	०	५१४	
५	४८	१८८	१२१	३६	३९३	
६	५२	२३१	८२	२९	३९४	
जम्मा	८३६	१०६२	६९५	३३०	२९२३	

स्रोत: लक्षित समूह छलफल, २०७४

४.६. विद्युत/सौर्य ऊर्जा आयोजनाहरूको स्थिति

यस गाउँपालिकामा विद्युत सेवा सुविधा नभएकाले स्थानीय स्तरबाट भए पनि विद्युत आयोजना संचालन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। हाल यस गाउँपालिकामा कुनै पनि विद्युत सेवा नभएकाले यस सम्बन्धी विवरण समावेश गरिएको छैन।

४.७. वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

अन्न बाली, दलहन, तेलहन, तरकारी, फलफूल तथा जडीबुटी खेती गरिएको यस क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी खाद्यान्न उत्पादन र सबैभन्दा कम नगदे बाली रहेको देख्न सकिन्छ। गाउँपालिकाभित्रका साविकका गा.वि.स.मा दलहन र तेलहन बालीको उत्पादन तुलनात्मक रूपमा कम हुने गरेको पाइन्छ। यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न गाउँहरूमा कृषि उत्पादनको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.३२: वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बालीको विवरण	खेती गरिएको क्षेत्रफल (हे.)	उत्पादन (मे.टन.)	
			स्थानीय	उन्नत
१	धन	४७१.११	१२.२४	
२	गहुँ	११०१.३	१५.३८	
३	मकै	१२१०.९२	३१.५४	
४	कोदो	३५९.२२	१२.५	
५	घलहन	५.९	९.८	
६	तेलहन	४.७	३.८	
७	फलफूल	०.६	१.५	
८	अन्य	१.१७	६.३३	
जम्मा		३१५४.९२	९३.०९	

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७१ २०६९

४.८. पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

हाम्रो अधिकांश ग्रामीण क्षेत्र कृषिमा आधारित रहेको छ। कृषि पेशा भन्नाले खेतीपाती गर्ने र पशुपंक्षी पालन गर्ने दुवैलाई जनाउँदछ। ग्रामीण भेगमा मानिसहरूले अनिवार्य रूपमा दुग्धजन्य, मासुजन्य र मलका लागि अनिवार्य रूपमा पशुपंक्षी पालन गर्ने गरेको पाइन्छ। यस गाउँपालिकाका जनताको प्रमुख पेशा कृषि नै भएकोले यहाँका जनताहरूले पशुपालन गर्ने गर्दछन्। त्यसमध्ये पनि आय-आर्जनका हिसाबले महत्वपूर्ण मानिने र बाखापालनका लागि उपयुक्त हावापानी, चरन समेत पाइने भएकाले बाखापालन गरेको पाइन्छ भने गाइगोरू तथा भैँसी पनि पाल्ने गरेको पाइन्छ। पशुपंक्षी पालन र उत्पादन सम्बन्धी विवरण तालिकामा दिइएको छ।

तालिका नं.३३ पशु धन तथा सोबाट हुने उत्पादनको अवस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	किसिम	संख्या			उत्पादन		
		स्थानीय	उन्नत	जम्मा	दूध (लि.)	मासु (के.जी.)	ऊन
(क)	पशुधन						
१	गाई/गोरू	८१६७	११०	८२७७	६५४३		०
२	भैँसी/राँगा	५६७९	५७	५७३६	८३४०	१९४५०	०
३	बाखा/खसी	११३५०	२३०	११५८०		५७३६२०	०
४	सुँगुर/बंगुर	२००	५४	२५४		१६७८०	०
५	भेडा/च्यांग्रा	४३	०	४३		९६७	७९
जम्मा		२५४३९	४५१	२५८९०	१४८८३	६१०८१७	७९

क्र.सं.	किसिम	संख्या			उत्पादन		
		स्थानीय	उन्नत	जम्मा	दूध (लि.)	मासु (के.जी.)	ऊन
(क)	पशुधन						
(ख)	पंक्षी धन						
१	कुखुरा	८७८०	३६७	९१४७	४५१२२	११३९०	०
	अन्य	१९४	०	१९४	४६०	२४७	०
जम्मा		८९७४	३६७	९३४१	४५५८२	११६३७	०

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७१ २०६९

४.९. गाउँपालिकाबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको विवरण

नेपालको प्रमुख व्यवसाय कृषि भएकाले यहाँका अधिकांश नागरिकको जीवन निर्वाह कृषिबाट नै संचालन भएको छ। यस गाउँपालिकामा प्रमुख खाद्याबालीको उत्पादन त्यति राम्रो नभएतापनि अन्य बालीहरूमा तरकारी जन्य, दलहन, तेलहन आदिको उत्पादनमा राम्रो देखिएको छ, जसको परिणामस्वरूप यस क्षेत्रबाट निम्न परिणाममा वस्तुहरू निकासी हुने गरेका छन्।

तालिका नं.३४ गाउँ/नगरबाट बाहिर निकासी हुने वस्तुहरूको विवरण

निर्यात तथा आयात हुने प्रमुख कृषि उपजको नाम	इकाई	गाउँपालिकाबाट निर्यात हुने परिमाण	कैफियत
खाद्यान्न			
चमल	मे.ट.		
दाल	मे.ट.		
कोदो	मे.ट.	४०	
मकै	मे.ट.	६०	
अन्य	मे.ट.	३०	
तरकारी र फलफूल			
आलु	मे.ट.	८०	
काउली	मे.ट.	२०	
सुन्तला, कागती, नास्पति	मे.ट.	७०	
दलहन			
भटमास	मे.ट.	७००	
सिमी	मे.ट.	३००	
मास	मे.ट.	१००	
तेलहन			
तोरी	मे.ट.		
नगदेबाली			
लसुन	मे.ट.	११००	
अदुवा	मे.ट.	१५०	
वेसार	मे.ट.	८०	

निर्यात तथा आयात हुने प्रमुख कृषि उपजको नाम	इकाई	गाउँपालिकाबाट निर्यात हुने परिमाण	कैफियत
पशुजन्य उत्पादन			
मह	क्विन्टल		
घिउ	लिट्र	१०००	
मासु तथा मासुजन्य उत्पादन	क्विन्टल	१२००	

स्रोत: घरघुरी सर्वेक्षण २०७१ २०६९

४.१०. औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय (निर्माण व्यवसायी समेत) सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न गाउँहरूमा औद्योगिक तथा व्यापार व्यवसायको लागि नभई नहुने आधारका रूपमा रहेको सडक तथा विद्युत सेवाको उचित व्यवस्थापन भई नसकेकाले व्यापार व्यवसायमा कठिन देखिएको छ। यसका बावजुद पनि नागरिकहरूले व्यवसाय संचालन गरेका छन्, जसको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.३५ औद्योगिक तथा व्यापार व्यवसायको विवरण

सि.नं.	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१	टेलर्स	७३
२	सुनचाँदी व्यवसायी	१९
३	भाडा व्यवसायी	४
४	होटल व्यवसायी	५०
५	फेन्सी व्यवसायी	६
६	क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी	१०
७	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	७
८	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	३
९	माछामासु पसल, व्यवसायी	५
१०	हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	१
११	उद्योग	४
१२	आर्ट व्यवसायी	१
१३	बंगुर पालन	२
१४	बोर्डिंग स्कुल संचालन	४
१५	ठेक्कापट्टा	७
१६	जुत्ता पसल	३
१७	फोटो स्टुडियो	३
१८	किनारा पसल तथा व्यवसायी	१८०

सि.नं.	व्यापार, व्यवसाय विवरण	जम्मा संख्या
१९	अटो वर्कसप	१
२०	घडि रेडियो टि.भी मर्मत	५
२१	पेट्रोल पम्प	१
२२	खाजाघर तथा चिया पसल	५५
२३	मदिरा व्यवसाय	१०
२४	कम्प्युटर टेनिंग सेन्टर साईवर व्यवसायी	१
२५	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	३
२६	मनी टान्सफर	२
२७	सहकारी	३९
२८	बैंक	१
२९	भेटनरी	५
जम्मा :		५०५

स्रोत: लक्षित समूह छलफल, २०७४

भाग ५ (पाँच) सामाजिक अवस्था

५.१. चिङ्गाड गाउँपालिकाका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

यस गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक अवस्थालाई उकास्नका लागि विभिन्न शैक्षिक सेवाहरू प्रवाह गर्नका लागि स्थापना भएका शैक्षिक संस्थाहरू कूल ६२ रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरणलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ३६ गाउँपालिकामा रहेका शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजी	कुल
प्रा.वि	३२	०	२	३४
नि.मा.वि	८		०	८
मा.वि	४		०	४
अन्य	प्राविधिक शिक्षालय	०		०
	सामुदायिक अध्ययन केन्द्र	२		२
	जम्मा	२	२	४

५.२. विश्वविद्यालय तथा कलेजहरू

यस गाउँपालिकाको हालको शैक्षिक अवस्थालाई उकास्नका लागि स्थानीय रूपमा कलेजहरूको स्थापना नभए तापनि विभिन्न उच्च स्तरका शैक्षिक संस्थाहरूमा साविकका उच्च मा.वि.हरू हाल मा.वि.को रूपमा नै संचालन भएका छन् । यस गाउँपालिकामा कलेजहरू भने छैनन् । यस गाउँपालिकाका नागरिकहरूले नजिकै रहेको मध्यपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालय र अन्य कलेजहरूमा गई आफ्नो उच्च शिक्षा प्राप्त गरेको देखिन्छ ।

५.३. पाँच बर्ष र सोभन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

यस गाउँपालिकाको हालको शैक्षिक अवस्थालाई विश्लेषण गर्दा शैक्षिक विकास र चेतना अभिवृद्धिको कारण निरक्षर भन्दा साक्षर मानिसहरूको संख्या धेरै रहेको छ । हाल यो गाउँपालिकामा करिब ५००० देखिए तापनि पछिल्लो समयमा साक्षरता अभियानले निरक्षरताको संख्यामा निकै कमि आएको छ । गाउँको कूल १५ बर्ष माथिको जनसंख्यामध्ये साक्षर जनसंख्या र निरक्षर जनसंख्या सम्बन्धी विस्तृत विवरण निम्नानुसार तालिकाहरूमा वडागत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३७ पाँच बर्ष र सोभन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	लिंग	५ बर्ष र सोभन्दा माथिको साक्षरताको अवस्था जनसंख्या					शाक्षरता दर
			५ बर्ष र सोभन्दा माथिको जनसंख्या	लेख पढ्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न लेख्न नसक्ने	उल्लेख नभएको	
१	रजेना	दुवै	२६८५	१९५२	१९	६९६	०	७२.७
		पुरुष	१३५१	१११८	१७	२१६	०	८२.७५
		महिला	१३३४	८३४	२	४८०	०	६२०.५२
२	रानवास	दुवै	३१२३	१९२९	७७	१११७	०	६१.७७
		पुरुष	१४२८	९९६	३२	४००	०	६९.७५
		महिला	१६९५	९३३	४५	७१७	०	५५.०४
३ र ४	मटेला	दुवै	५२३६	२८९२	१४४	२१९६	४	५५.२३
		पुरुष	२५०४	१६२८	७२	८०३	१	६५.०२
		महिला	२७३२	१२६४	७२	१३९३	३	४६.२७
५	अवलचिङ	दुवै	२०४३	१२७७	११	७५३	२	६२.१५
		पुरुष	९५५	६९९	७	२४८	१	५३.१३
		महिला	१०८८	५७८	४	५०५	१	५३.१५
६	पाम्का	दुवै	१८९९	१२५३	६४	५८०	२	६५.९८
		पुरुष	९२८	७३१	३०	१६६	१	७८.७७
		महिला	९७१	५२	३४	४१४	१	४६.२७
जम्मा			१४९८६	९३०३	३१५	५३४२	८	

५.४. विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण

यस गाउँपालिकामा वाल बच्चाहरूको चौतर्फी विकास र सानै उमेरदेखि स्कुलमा जाने वानीको विकास गराउनका लागि सामुदायिक स्तरमा वालविकास केन्द्र, आधारभूत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालय सञ्चालनमा रहेका छन् ।

विद्यालय तहको जग प्राथमिक शिक्षा भएकाले यसको व्यवस्थित सञ्चालनका लागि आवश्यक आधार तयार गर्नु पर्ने जरुरी हुन्छ । यस गाउँपालिकामा रहेका प्राथमिक तहका शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति पनि भिन्न रहेको छ । विभिन्न वडागत क्षेत्रमा रहेका प्राथमिक तहका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

(क) प्राथमिक विद्यालयहरूमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण:

विद्यालय शिक्षाको जग प्राथमिक शिक्षा भएकाले यसको विकास र विस्तार एवं व्यवस्थापन हुन जरुरी

देखिन्छ । यस गाउँपालिकाका हरेक वडा अन्तर्गत प्राथमिक तहका शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति भिन्न रहेको छ । विभिन्न वडाहरूमा रहेका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने प्राथमिक तहका विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं.३८ कक्षा १ देखि ५ सम्म शैक्षिक शत्र २०७३ मा भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	भर्ना विवरण												
		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५	जम्मा	
वडा नं. १		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
१	लालीगुराँस प्रा.वि. चौरगाउ	५	७	३	३	१	१	७	१	३	३	१९	१५	३४
२	पञ्चकोशी प्रा.वि.कोटीला, रजेना	८	६	६	३	५	५					१९	१४	३३
३	श्री ने रा प्रा.वि.काउले, रजेना	७	८	६	३	१२	४	१२	१२	९	११	४६	३८	८४
४	जनता प्रा.वि.लावन, रजेना	४	९	१	५	५	४					१०	१८	२८
५	श्री ने रा प्रा.वि.चारकुले, रजेना	९	६	५	११	७	११	९	१०	९	८	३९	४६	८५
६	सगरमाथा प्रा.वि. खालीखर्क	१	३	२	४	४	५					७	१२	१९
जम्मा		३४	३९	२३	२९	३४	३०	२८	२३	२९	२२	१४०	१४३	२८३
वडा नं. २		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
१	श्री लक्ष्मी प्रा.वि.	३	१७	१४	१६	१२	१०	१४	१३	११	१४	५४	७०	१२४
२	श्री ने.रा. प्रा.वि.काँडापोखरी	१६	१४	१३	१३	११	११	१९	११	१२	१२	७१	६१	१३२
३	प्रा.वि.माथिल्लो रहकुल	१५	११	१२	८	१०	६	४	१६	८	१०	४९	५१	१००
४	श्री ने.रा.प्रा.वि.पारीलेख	१२	१०	१९	११	५	१३	१२	९	१५	९	६३	५२	११५
५	सूर्योदय प्रा.वि.	८	८	३	६	७	४	१३	३	७	९	३८	३०	६८
जम्मा		५४	६०	६१	५४	४५	४४	६२	५२	५३	५४	२७५	२६४	५३९
वडा नं. ३		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
१	श्री जनता प्रा.वि.	२०	२४	२०	९	१६	६	११	१२	१५	१८	८२	६९	१५१
२	ने रा प्रा.वि.टुले	१३	१२	१०	५	११	१४	११	७	७	११	५२	४९	१०१
३	ने रा प्रा.वि.खोलाकोटे	२	४	७	६	१०	१२	९	११	१०	१०	३८	४३	८१
४	प्रा.वी सल्यान गौरा	६	८	८	४	७	५	८	३	९	८	३८	२८	६६
५	भगवती प्रा.वि. पानीपुंग	२२	१३	१२	१२	१०	९					४४	३४	७८
६	प्रा.वि. वडाडाँडा	१०	२५	३	१०	७	६	१४	१४	१४	८	४८	६३	१११
जम्मा		७३	८६	६०	४६	६१	५२	५३	४७	५५	५५	३०२	२८६	५८८
वडा नं. ४		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
१	भगवती प्रा.वि.	२२	२२	८	९	१०	९	४	१०	९	४	५३	५४	१०७
२	लक्ष्मी प्रा.वि.	१२	११	११	७	११	१०	८	७	१३	९	५५	४४	९९
३	जनसेवा प्रा.वि.	९	८	९	६	७	७					२५	२१	४६
४	मालिका प्रा.वि.धारापानी मटेला	८	३	३	२	२						१३	५	१८
जम्मा		५१	४४	३१	२४	३०	२६	१२	१७	२२	१३	१४६	१२४	२७०

सि. नं.	विद्यालयको नाम	भर्ना विवरण												
		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा १ - ५	जम्मा	
वडा नं. ५		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
१	चन्द्रसूर्य प्रा.वि.सतमुल	६	४	२	३	७	४	४	२	६	३	२५	१६	४१
२	लक्ष्मी प्रा.वि.चदार्के	१०	१२	७	४	२	६	२	४	३	५	२४	३१	५५
३	प्रा.वि.धरमपोखरा	१०	६	८	१२	७	७	९	७	१२	८	४६	४०	८६
४	ने.रा.प्रा.वि. पातालधुरीचौर	११	६	५	८	४	८	३	५	८	१	३१	२८	५९
जम्मा		३७	२८	२२	२७	२०	२५	१८	१८	२९	१७	१२६	११५	२४१
वडा नं. ६		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
१	बाल प्रा.वि. टोडका	१०	११	४	२	५	४	१	४	१	२	२१	२३	४४
२	लालीगुराँस प्रा.वि.हिलेपोखरी	६	५	४	१	४	१					१४	७	२१
३	सरस्वती प्रा.वि.पाम्का	१०	१०	१०	५	७	८	१६	१५	८	७	५१	४५	९६
४	ने.रा.प्रा.वि.सिमपिल	७	३	४	४	५	५	३	४			२३	१२	३५
५	ने.रा.प्रा.वि.टुनीचौर पाम्का	६	९		७	२	४	४	२	३	१	१५	२३	३८
६	श्री अदर्श प्रा.वि.पाम्का	६	४	२	२	२	३					१०	९	१९
७	श्री विद्याज्योति प्रा.वि.पाम्का	१	९	२	४	१६	४					१९	१७	३६
जम्मा		३६	४०	२२	२३	३६	२५	२३	१७	१५	८	१३२	११३	२४५
कूल जम्मा		२८५	२९७	२१९	२०३	२२६	२०२	१९६	१७४	१९५	१६९	११२१	१०४५	२१६६

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सुर्खेत

(ख) नि.मा.वि. तथा मा.वि.हरूमा अध्ययन गरिरहेका छात्रछात्राहरूको विवरण:

यस गाउँपालिका हरेक वडा अन्तर्गत नि.मा.वि. तथा मा.वि. तहका शैक्षिक संस्थाहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्यात्मक स्थिति भिन्न रहेको छ । विभिन्न वडागत क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने नि.मा.वि.तथा मा.वि. तहका विद्यार्थीको संख्यात्मक स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं.३९ कक्षा ६ देखि १० सम्म शैक्षिक शत्र २०७३ मा भर्ना भएका विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा		कुल जम्मा	
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु		
श्री इन्द्रेणी मा.वि गोगने	६	१०	८	६	१२	११	१८	१६	१६	२३	६०	६६	१२६	
श्री गोकर्ण आ.वि पाखापानी	१४	१४	१७	१०	१३	१५					४४	३९	८३	
श्री कालीका आ.वि रजेना	१६	२१	१६	८	१३	१०					४५	३९	८४	
जम्मा		३६	४५	४१	२४	३६	३६	१८	१६	१६	२३	१४९	१४४	२९३
वडा नं २		म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	जम्मा
श्री जनता मा.वि रानीवास	५६	५३	५५	५६	६७	३८	३८	३१	४३	२९	८१	६०	६०	६०७

विद्यालयको नाम	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा	कुल जम्मा	
वडा नं ३	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
ने रा मा वि काँडाघुवालनी	२३	१३	१९	११	२६	३८	१४	३२	१६	२८	३०	६०	३१०
ने.रा. नि.मा.वि. धौलाचाखाचौर	२८	३१	५९	४१	२८	६९					११५	१४१	२५६
विद्यालयको नाम	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा	कुल जम्मा	
वडा नं ४	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
मालिका मा वि	४९	४७	५२	४९	५५	५१	२१	१०	२२	२०	४३	३०	४४९
विद्यालयको नाम	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा	कुल जम्मा	
वडा नं ५	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
श्री भैरव मा.वि.अवलचिड	३९	२८	४९	२४	६२	४५	४७	३८	२४	३०	७१	६८	५२५
विद्यालयको नाम	कक्षा ६		कक्षा ७		कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा	कुल जम्मा	
वडा नं ६	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	
श्री सरस्वती मा.वि. पाम्का	१७	२१	२३	२३	२९	३६	१९	१५	२८	३५	११६	१३०	२४६
श्री नेपाल नि. मा.वि. पाम्का	११	५	६	६	२	१२					१९	२३	४२
जम्मा	२८	२६	२९	२९	३१	४८	१९	१५	२८	३५	१३५	१५३	२८८
कुल जम्मा	२३१	२१२	२४५	१९३	२७९	२५६	१५७	१४२	१४९	५०९	५१५	२४७२	

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सुर्खेत

५.५. पाँच बर्ष वा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस गाउँपालिकामा साक्षरदेखि स्नातकोत्तर तहसम्मको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा शैक्षिक उपाधी हासिलमा महिलाभन्दा पुरुषको संख्या नै बढी रहेको पाइएको छ। तर शिक्षाको क्रमिक विकास र आधुनिकीकरण सँगैको जनचेतनाको अभिवृद्धिका कारण छोरीलाई पनि छोरा सरह विद्यालय पठाउनु पर्छ भन्ने मान्यताले भने क्रमशः बढावा पाइरहेको र महिलाको संख्या पनि उल्लेख्य नै रहेको पाइएको छ। यस गाउँपालिकामा हालसम्म स्नातकोत्तर गर्नेको संख्या ९ रहेको छ। उच्च माध्यामिक र क्याम्पस तहमा अध्ययन गर्नेहरूको संख्या पनि बढी नै रहेको छ। जिल्लाको सदरमुकाम मध्यपश्चिम विकास क्षेत्रकै शैक्षिक केन्द्रको रूपमा विकसित भइरहेकोले पनि यस गाउँपालिकाबाट वीरेन्द्रनगर उपत्यका, नेपालगञ्ज, राजधानी वा बाहिरी जिल्लामा गई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्नेहरूको संख्या बढिरहेको छ। यस गाउँपालिकाको वडागत रूपमा शैक्षिकस्तर सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं.४० पाँच वर्ष र माथिको शैक्षिक अवस्थाको विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	कुल साक्षर जनसंख्या	५ बर्ष माथिको शैक्षिक अवस्था											
			साक्षर	प्रा.वि.तह	नि.म.वि.तह	मा.वि.तह	एस.एल.सी	प्रमाणपत्र	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य	अनौपचारिक	तह नखुलको	
१	रजेना	जम्मा	२०३४	८६	१०४२	४४९	२०५	८७	४३	९	२	२	१०५	४
		पुरुष	११६२	४७	६२२	२५८	१२५	५१	२६	८	०	२	२२	१
		महिला	८७२	३९	४२०	१९१	८०	३६	१७	१	२	०	८३	३

वडा नं.	गाउँको नाम	कुल साक्षर जनसंख्या	५ बर्ष माथिको शैक्षिक अवस्था											
			साक्षर	प्रा.वि.तह	नि.म.वि.तह	मा.वि.तह	एस.एल.सी	प्रमाणपत्र	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य	अनौपचारिक	तह नखुलको	
२	रानिवास	जम्मा	२१८०	४२०	९३९	४१६	१८७	१२६	४१	८	०	१	१९८	१
		पुरुष	१११८	१२५	४७१	२२६	९७	७७	३१	८	०	०	८३	०
		महिला	१०६२	१३८	४६८	१९०	९०	४९	१०	०	०	१	११५	१
३ र ४	मटेला	जम्मा	२९९१	१०३	१५५६	६७६	२५६	१९६	५५	२४	२	७	९३	२३
		पुरुष	१६८६	६२	८५५	३७७	१४६	१३०	४५	१९	२	३	३५	१२
		महिला	१३०५	४१	७०१	२९९	११०	६६	१०	५	०	४	५८	११
५	अवलचिड	जम्मा	१४२२	१४६	६४९	२९०	१३०	१०२	३२	१२	३	०	५६	२
		पुरुष	७८५	८६	३५४	१५४	७६	६५	२२	९	२	०	१५	२
		महिला	६३७	६०	२९५	१३६	५४	३७	१०	३	१	०	४१	०
६	पाम्का	जम्मा	१२७९	२९	७२०	२८५	१३४	५९	२९	१५	२	१	४	१
		पुरुष	७४५	१७	४११	१६६	७९	३२	२१	१५	२	१	१	०
		महिला	५३४	१२	३०९	११९	५५	२७	८	०	०	०	३	१
जम्मा	९९०६	७८४	४९०६	२११६	९१२	५७०	२००	६८	९	११	४५६	३१		
पुरुष	५४९६	३३७	२७१३	११८१	५२३	३५५	१४५	५९	६	६	१५६	१५		
महिला	४४१०	२९०	२१९३	९३५	३८९	२१५	५५	९	३	५	३००	१६		

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

५.६. विद्यालयमा भर्ना भएका तथा विद्यालय छाडेका बालबालिकाहरूको अवस्था

यस गाउँपालिकामा कुल ४८ वटा शैक्षिक संस्थाहरू रहेको र यी शैक्षिक संस्थाहरूले विभिन्न खाले शैक्षिक सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। हाल यस गा.पा.मा करिब २००० बालबालिकाहरूले विद्यालय छाडिसकेको र करिब ६,००० बालबालिकाहरू विद्यालय गइरहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं.४१: विद्यालय पढिरहेका तथा विद्यालय छाडेका बालबालिकाहरू

वडा नं.	गाउँको नाम	५ देखि २५ वर्षको जनसंख्या		हाल स्कूल गइरहेका		हाल स्कूल छाडिसकेका		उल्लेख नभएका	
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
१	रजेना	७३६	७१९	५६२	४७३	१६९	२१२	१३	३४
२	रानीवास	७७३	१०१२	६१६	७१५	१५०	२७७	७	२०
३ र ४	मटेला	१३९२	१५८९	१०००	९५५	२५०	४४०	१४२	१९४
५	अवलचिड	४९५	५७८	४१६	४२२	७७	१५१	२	५
६	पाम्का	४८२	५०७	३२०	३०१	१५९	२०५	३	१
जम्मा		३८७८	४४०५	२९१४	२८६६	७९७	१२८५	१६७	२५४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.७. साक्षरता दरमा महिलाको हिस्सा

यस गाउँपालिकाको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा शैक्षिक उपाधी हासिलमा महिला भन्दा पुरुषको संख्या नै बढि रहेको देखिएता पनि शिक्षाको क्रमिक विकास र आधुनिकीकरण सँगैको जनचेतनाको अभिवृद्धिका कारण छोरीलाई पनि छोरा सरह विद्यालय पठाउनु पर्छ भन्ने मान्यताले भने क्रमश बढावा पाइरहेको र महिलाको संख्या पनि उल्लेख्य नै रहेको पाइएको छ। यस चिङगाड गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वार्डहरू मध्ये रजेनामा ६२ प्रतिशत, रानीवासमा ५५ प्रतिशत, मटेलामा ४६ प्रतिशत, अवलचिङमा ५३ प्रतिशत र पाम्कामा पनि ५३ प्रतिशत नै रहेको छ।

५.८. वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत

यस गाउँपालिकामा रहेका महिला तथा पुरुषहरूमा भएको साक्षरता विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका नं.४२ साक्षरता दरमा महिलाको हिस्सा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	गाउँको नाम	विवरण	जनगणना वर्ष	
			२०५८	२०६८
१	रजेना	कुल साक्षरता दर		७२.७
		पुरुष साक्षरता दर		८२.७५
		महिला साक्षरता दर		६२.५२
२	रानीवास	कुल साक्षरता दर		६९.७७
		पुरुष साक्षरता दर		६९.७५
		महिला साक्षरता दर		५५.०४
३ र ४	मटेला	कुल साक्षरता दर		५५.२३
		पुरुष साक्षरता दर		६५.०२
		महिला साक्षरता दर		४६.२६
५	अवलचिङ	कुल साक्षरता दर		६२.५९
		पुरुष साक्षरता दर		६३.९९
		महिला साक्षरता दर		५३.९३
६	पाम्का	कुल साक्षरता दर		६५.९८
		पुरुष साक्षरता दर		७८.७८
		महिला साक्षरता दर		५३.७६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.९. बालविकास केन्द्रहरूको अवस्था

बालबालिकाको प्रारम्भिक शैक्षिक थलो बाल विकास केन्द्रहरू रहेकाले नेपाल सरकारले यिनीहरूको व्यवस्थापनमा विशेष चासो राखेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकाको बाल विकास केन्द्रहरूको तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा २२ वटा रहेको र यी केन्द्रहरू विभिन्न सरकारी तथा गैससरकारी संस्थाहरूको सहयोग र

समन्वयमा संचालनमा आएको पाइएको छ। यस गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न बालविकास केन्द्रहरूलाई निम्नानुसार तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ४३: बाल विकास केन्द्रहरूको विवरण

वडा नं.	बाल विकास केन्द्रहरूको संख्या	बालबालिकाको संख्या		जम्मा
		बालक	बालिका	
१	५	४८	४६	९४
२	५	५०	७६	१२६
३	४	४४	५४	९८
४	२	२५	२२	४७
५	३	२४	३९	५५
६	३	२०	३५	५५
जम्मा	२२	२९९	२६४	४७५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.१०. बाल सञ्जालको अवस्था

नेपाल सरकारले बालबालिकाहरूको समग्र विकासका लागि विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरेको छ, जसमा स्थानीय निकायको बजेट विनियोजन गर्दा बालबालिकाहरूका लागि ९० प्रतिशत आरक्षण गर्नुपर्ने, बालमैत्री विकास, बालमैत्री शिक्षा, बाल क्लवहरूको गठन, बाल सञ्जालको गठन लगायतका रहेका छन्। यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विद्यालयमा आधारित र समुदायमा आधारित बाल सञ्जालको विश्लेषण गर्दा शुरुमा महिला तथा बालबालिका कार्यालयमा यसको अभिलेख राखिने प्रचलन रहेतापनि हाल आएर स्थानीय निकायमा नै अभिलेख राखिनु पर्ने नीतिगत व्यवस्था भएको छ। यस गाउँपालिका कार्यान्वयनमा भर्खर मात्र आएकोले यस जरुरी देखिन्छ।

५.११. विशेष शिक्षातर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको अवस्था

नेपाल सरकारले सबै शि्षताका बालबालिकाहरूको शैक्षिक अवसरका लागि विभिन्न किसिमका शैक्षिक कार्यक्रमहरू संचालनमा ल्याएको पाइन्छ। यि मध्य विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थीहरूलाई शिक्षा उपलब्ध गराउने हेतुले विशेष स्रोत कक्षाको अवधारणा ल्याएको छ। यसै गरी यस गाउँपालिकामा यस किसिमका विद्यालय कतैपनि संचालन नभएको तर यस्ता बालबालिकाहरूको पहिचान गरि यिनीहरूको पठनपाठनका लागि वीरेन्द्रनगर स्थित सिद्ध बाल बहिरा स्कूलमा सिफारिस गर्ने गरिएको छ।

५.१३. विद्यालयहरूमा शौचालयको अवस्था

यस चिङगाड गाउँपालिका अन्तर्गतका साविकका गा.वि.स.हरू खुला दिसामुक्त गा वि स घोषणा भईसकेको तथा विद्यालयमा सरसफाइका लागि अनिवार्य शौचालयको व्यवस्था गरिएकाले अधिकांस विद्यालयहरूले

शौचालय निर्माण गरेको जानकारी प्राप्त भएको छ । यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायवमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ४४: विद्यालयमा शौचालय प्रयोगको विवरण

सि न	विद्यालयको नाम	शौचालयको विवरण				
		सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्नाभिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दाभिन्दै	अपांगका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
	वडा नं १					
१	लालीगुरास प्रा.वि. चौरगाउ	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
२	पञ्चकोशी प्रा.वि.कोटीला, रजेना	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
३	श्री ने रा आ.वि.काउले,रजेना	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
४	जनता प्रा.वि.लावन,रजेना	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
५	श्री ने रा प्रा.वि.चारकुले, रजेना	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
६	सगरमाथा प्रा.वि. खालीखर्क	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
७	श्री इनद्रेणी मा.वि गोगने	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
८	श्री गोकण आ.वि पाखापानी	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
९	श्री कालीका आ.वि रजेना	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
	जम्मा	९	०	०	०	०
	वडा नं २					
१	श्री ने.रा. लक्ष्मी प्रा.वि.तल्लोरहकुल	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
२	श्री ने.रा. प्रा.वि.काँडापोखरी	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
३	श्री ने.रा.प्रा.वि.माथिल्लो रहकुल	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
४	श्री ने.रा.प्रा.वि.पारीलेख	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
५	श्री सूर्योदय प्रा.वि गाँकडा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
६	श्री जनता मा.वि रानीवास	छ	छैन	छ	छैन	छैन
	जम्मा	६	०	०	०	०
	वडा नं ३					
१	ने रा प्रा.वि. टुले	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
२	ने रा प्रा.वि. खोलाकोटे	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
३	ने.रा.प्रा.वी सल्यानगैरा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
४	भगवती प्रा.वि. पानीपुंग	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
५	ने रा मा वि काँडाघुवालनी	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
६	ने.रा. नि.मा.वि. धौलाचाखाचौर	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
	जम्मा	६	०	०	०	०

सि न	विद्यालयको नाम	शौचालयको विवरण				
		सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाको भिन्नाभिन्नै	छात्रछात्राका लागि भिन्दाभिन्दै	अपांगका लागि भिन्दै	शौचालय नभएको
	वडा नं. ४					
१	भगवती प्रा.वि.अवलजोगडा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
२	लक्ष्मी ने.रा. प्रा.वि.काँडाजोगडा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
३	जनजागृत प्रा.वि.सियाला	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
४	ने.रा.प्रा.वि.वडाकाँडा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
५	जनसेवा प्रा.वि.भल्मा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
६	मालिका प्रा.वि. धनापानी मटेला	छ	छैन	छ	छैन	छैन
७	मालिका मा. वि मटेला	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
	जम्मा	०	०	०	०	०
	वडा नं. ५					
१	चन्द्रसूर्य प्रा.वि. सातमुल	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
२	लक्ष्मी प्रा.वि.चाँदके	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
३	ने.रा.प्रा.वि. धरमपोखरा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
४	श्री भैरव मा.वि.अवलचिङ्ग	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
५	ने.रा.प्रा.वि. पातालधुरीचौर	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
	जम्मा					
	वडा नं. ६					
१	वाल प्रा.वि. टोङ्का	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
३	सरस्वती प्रा.वि.भर्जनी	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
४	ने. रा.प्रा.वि.सिमपिपल,चौतारा	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
५	ने.रा.प्रा.वि.टुनीचौर	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
६	श्री आदर्श प्रा.वि.दुनी	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
७	श्री विद्याज्योती प्रा.वि. गौडेनी	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
८	श्री सरस्वती मा.वि. पाम्का	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
९	श्री नेपाल आ.वि. पुडे	छ	छैन	छैन	छैन	छैन
	जम्मा	०	०	०	०	०
	कुलजम्मा	०	०	०	०	०

स्रोत : जिल्ला शिक्षा कार्यालय सुर्खेत २०७३

५.१४. तहगत शिक्षक विवरण

विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई नियुक्तिको आधारमा हेर्दा स्थायी, अस्थायी तथा राहात दरबन्दीमा नियुक्त शिक्षकहरू रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सबै तहका विद्यालयहरूको यस

सम्बन्धी विस्तृत विवरण विद्यालयगत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४५ प्राथमिक तहका कार्यरत शिक्षकहरूको तहगत शिक्षक विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	स्रोतकेन्द्र	गाउँको नाम	तह	सञ्चालित कक्षा	दरबन्दी			जम्मा प्रा.वि
						स्थायी/अस्थायी	राहत	पि.सी. एफ	
१	ने.रा.प्रा.वि. च्यारकुले रजेना	अवलचिड	रजेना	प्रावि	५	३	०		३
२	इन्द्रेणी मा.वि.गोगने रजेना	अवलचिड	रजेना	मावि	१०	३	०		३
३	गोकर्ण आ. वि. पाखापानी	अवलचिड	रजेना	आ.वि	८	३	०		३
४	कालिका आ.वि. रजेना	अवलचिड	रजेना	आ.वि	८	३	०		३
५	जनता प्रा.वि.लावन,रजेना	अवलचिड	रजेना	प्रावि	३	०	०		
६	पञ्चकोशी प्रा.वि.कोटिला, रजेना	अवलचिड	रजेना	प्रावि	३	०	१		
७	लालीगुरास प्रा.वि. चौरगाउ	अवलचिड	रजेना	प्रावि	५	०	२		२
८	ने.रा.आ.वि. काउले रजेना	अवलचिड	रजेना	प्रावि	८	३	१		४
९	सगरमाथा प्रा.वि.खालीखर्क	अवलचिड	रजेना	आ.वि	३	०	०		०
१०	ने.रा.प्रा.वि. पारिलेख	अवलचिड	रानीवास	प्रावि	५	२	०		२
११	सूर्यदय प्रा.वि. गांकडा	अवलचिड	रानीवास	प्रावि	५	०	२		२
१२	ने.रा.लक्ष्मी प्रा.वि. तल्लो रहकुल	अवलचिड	रानीवास	प्रावि	५	१	१		२
१३	ने.रा.प्रा.वि. काडाँपोखरी	अवलचिड	रानीवास	प्रावि	५	२	०	१	३
१४	ने.रा.प्रा.वि. माथिल्लो रहकुल	अवलचिड	रानीवास	प्रावि	५	३	०		३
१५	जनता मावि रानीवास	अवलचिड	रानीवास	मावि	१०	४	०		४
१६	ने.रा.प्रा.वि. अवलजोगाडा मटेला	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	१	१		२
१७	जनजागत प्रा.वि.सियला मटेला	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	१	१		२
१८	ने.रा. प्रा.वि. खोलाकाड मटेला	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	०	२		२
१९	लक्ष्मी प्रा.वि. काडाजोगडा	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	२	१		३
२०	ने.रा.प्रा.वि. सल्यानगैरा मटेला	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	२	१		३
२१	ने.रा.मा.वि.कांडाधुवानी	अवलचिड	मटेला	मावि	१०	२	१		३
२२	ने.रा.प्रा.वि. टुले	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	२	०	१	३
२३	ने.रा.प्रा.वि. बडाकांडा मटेला	अवलचिड	मटेला	प्रावि	५	३	०		३
२४	ने.रा. नि.मा.वि. धौलाचाखाचौर	अवलचिड	मटेला	आ.वि	८	४	०		४
२५	मालिका उ.मा.वि. मटेला	अवलचिड	मटेला	उमावि	१२	४	०		४
२६	ने.रा.प्रा.वि. धनापानी मटेला	अवलचिड	मटेला	प्रावि	३	२	०		२
२७	ने.रा.प्रा.वि. धरमपोखरा	अवलचिड	अवलचिड	प्रावि	५	३	०	०	३
२८	लक्ष्मी प्रा.वि. चांदर्के	अवलचिड	अवलचिड	प्रावि	५	१	१		२
२९	ने.रा.प्रा.वि. पातालधुरीचौर	अवलचिड	अवलचिड	प्रावि	५	१	१		२
३०	चन्द्रसूर्य प्रा.वि. सातमुल	अवलचिड	अवलचिड	प्रावि	५	१	१		२
३१	ने.रा.प्रा.वि.टुनीचौर पाम्का	अवलचिड	पाम्का	प्रावि	५	०	२		२
३२	भैरव उमा.वि. अवलचिड.	अवलचिड	अवलचिड	उमावि	१२	३	०		३
३३	सरश्रवति प्रा.वि. भर्जनी	अवलचिड	पाम्का	प्रावि	५	३	०		३
३४	ने. रा.निमावि पुडे	अवलचिड	पाम्का	प्रावि	८	३	०		३
३५	बाल प्रा.वि.टोडका	अवलचिड	पाम्का	प्रावि	५	२	०		२
३६	ने. रा.प्रा.वि.सिमेपिपल	अवलचिड	पाम्का	प्रावि	५	२	१		३
जम्मा						७१	२१	२	१६

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय सुर्खेत २०७३

१. नि.मा.तहका कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण :

विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई नियुक्तिको आधारमा हेर्दा स्थायी, अस्थायी तथा राहात दरबन्दीमा नियुक्त शिक्षकहरू रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका नि.मा.वि. तहका विद्यालयहरूको विस्तृत विवरण विद्यालयगत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४६ नि.मा.वि. तहका कार्यरत शिक्षकहरूको तहगत शिक्षक विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	स्रोतकेन्द्र	गाउँको नाम	तह	सञ्चालित कक्षा	दरबन्दी			जम्मा नि.मा.वि
						स्थायी	राहत	पि.सी. एफ	
१	कालिका नि.मा.वि. लावन रजेना	चोल्या	रजेना	निमावि	८	०	०	०	०
२	गोकर्ण नि.मा. वि. पाखापानी	चोल्या	रजेना	निमावि	८	०	१	०	१
३	इन्द्रेणी मा.वि.गोगने रजेना	चोल्या	रजेना	मावि	१०	४	०	०	४
४	जनता मावि रानीवास	अवलचिड	रानीवास	मावि	१०	४	०	०	४
५	ने.रा.मा.वि.कांडाधुवानी	अवलचिड	मटेला	मावि	१०	०	१	०	१
६	ने.रा. नि.मा.वि. धौलाचाखाचौर	अवलचिड	मटेला	नि.मावि	८	०	१	०	१
७	भैरव उमा.वि. अवलचिड.	अवलचिड	अवलचिड	उमावि	१२	४	०	०	४
८	मालिका उ.मा.वि. मटेला	अवलचिड	मटेला	उमावि	१२	४	०	०	४
९	सरस्वती मावि पाम्का	अवलचिड	पाम्का	मावि	१०	४	०	०	४
						२०	३	०	२३

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय सुर्खेत २०७३

२. मा.वि.तहमाव कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण

विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई नियुक्तिको आधारमा हेर्दा स्थायी, अस्थायी तथा राहत दरबन्दीमा नियुक्त शिक्षकहरू रहेको देखिन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका मा.वि.तहका विद्यालयहरू सम्बन्धी विस्तृत विवरण विद्यालयगत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४७ मा.वि. तहका कार्यरत शिक्षकहरूको तहगत शिक्षक विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	स्रोतकेन्द्र	गाउँको नाम	तह	सञ्चालित कक्षा	दरबन्दी			जम्मा नि.मा.वि
						स्थायी	राहत	पि.सी. एफ	
१	जनता मावि रानीवास	अवलचिड	रानीवास	मावि	१०	०	३	०	३
२	सरस्वती मावि पाम्का	अवलचिड	पाम्का	मावि	१०	१	२	०	३
३	मालिका उ.मा.वि. मटेला	अवलचिड	मटेला	उमावि	१२	२	२	०	४
४	भैरव उमा.वि. अवलचिड	अवलचिड	अवलचिड	उमावि	१२	४	१	०	५
						७	८	०	१५

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय सुर्खेत २०७३

५.१५. संस्थागत विद्यालयहरूको वडा अनुसार विवरण

चिङ्गाड गाउँपालिकामा बच्चाहरूको चौतर्फी विकास गराउन, राष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गराउन तथा बाल बालिकाहरूको पढाईको स्तर बृद्धि गर्नाको लागि संस्थागत विद्यालयहरू सञ्चालनमा आएका छन्। यी विद्यालयहरूमा अतिरिक्त क्रियाकलापको साथसाथै पढाई पनि राम्रो हुने हुनाले विद्यार्थीको आकर्षणको केन्द्रबिन्दु बनेका छन्। यस गाउँपालिकामा भएका संस्थागत विद्यालयहरूको विवरण, कक्षा स्वीकृति तथा तिनिहरूको ठेगाना आदि देहायको तालिकामा देखाइएको छ।

तालिका नं.४८ चिङ्गाड गाउँपालिकामा भएका संस्थागत विद्यालयको वडा अनुसारको विवरण

सि. नं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	दर्ता	अनुमति प्राप्त कक्षा
१	सुर्खेत एकेडेमी	मटेला चिङ्गाड	कम्पनी	प्रा.वि.
२		अवलचिङ	कम्पनी	प्रा.वि.

श्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय सुर्खेत, २०७३

चिङ्गाड गाउँपालिकामा २ वटा संस्थागत विद्यालयहरू रहेका छन्। सम्पूर्ण संस्थागत विद्यालयहरू कम्पनि ऐन अन्तरगत स्थापना भई संचालन भएका छन्। यी विद्यालयहरूले कक्षा ० देखि ५ सम्म कक्षा सञ्चालन गर्ने स्वीकृति लिएका छन्।

५.१६. विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू

गुणस्तरीय जीवनका लागि असल स्वास्थ्यको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। मानिसहरू स्वस्थ र स्वच्छ रहन सके मात्र उनिहरूको अन्य विकास सम्भव हुन सक्छ। तर मानिसहरूलाई स्वस्थ र स्वच्छ वातावरण सिर्जना गर्नका लागि शिक्षा र चेतनाको आधारभूत आवश्यकता जरूरी हुन्छ। समुदायका मानिसहरूमा भएको परम्परागत स्वास्थ्य सम्बन्धी ज्ञान र जानकारीले सुदृढ र प्रभावकारी बनाउादै समुदायको चेतना अभिवृद्धि गरी सामुदायिक सरसफाई वातावरण तथा मानव स्वास्थ्यको प्रभावकारी रूपमा सबल बनाउादै लैजानु पर्ने पहिलो दायित्व भने कुनै पनि समुदायको जिम्मेवार निकायको नै हुन्छ।

५.१७ चिङ्गाड गाउँपालिकाका विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरू

नेपाल सरकारको पछिल्लो स्वास्थ्य नीति अनुरूप हरेक स्थानीय तहमा सम्पूर्ण सेवा सुविधा उपलब्ध गराउने नीति रहेको छ। यस गाउँपालिकामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरूमा २ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई र पाँचवटा स्वास्थ्य चौकीहरू रहेका छन् जहाँबाट नागरिकहरूले सामान्य स्वास्थ्य सेवा मात्र लिएका छन्। यसको विवरण निम्न रहेको छ।

तालिका नं.४९ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण

वडा नं		स्वास्थ्य चौकी	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	जम्मा स्वास्थ्यचौकी तथा सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई
१	रजेना	१	०	१
२	रानीवास	१	०	१
३	मटेला	१	०	१
४	अवलचिङ	१	१	२
५	पाम्का	१	०	१
जम्मा		५	१	६

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.१८ चिङ्गाड गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरू

नेपाल सरकारको पछिल्लो स्वास्थ्य नीति अनुरूप हरेक स्थानीय निकायमा एउटा स्वास्थ्य केन्द्र कम्तिमा १५ सैयाको स्थापना गर्ने लक्ष्य रहेको छ। यस गाउँपालिकामा विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट विरामीहरूले उचित उपचार प्राप्त गर्नका लागि कठिन भएको तथा बढ्दो जनसंख्या र सिमित जनशक्तिका कारण पर्याप्त मात्रामा स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था हुन सकेको छैन। यस गाउँपालिका अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण निम्नानुसार छ।

तालिका नं.५०: स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण :

वडा नं	हे.अ, सि.अ.हे.व	अ.हे.व.	अ.न.मि.	ल्याब	स्टाफ नर्स	खरिदार	कार्यालय सहयोगी	जम्मा
१	०	२	१	०	०	०	१	४
२	०	१	१	०	०	०	१	३
३, ४	०	२	२	०	०	०	१	५
५	१	२	२	१	१	०	२	९
६	०	२	१	०	०	०	१	४
जम्मा	१	९	७	१	१	०	६	२५

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.१९ चिङ्गाड गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आउने सेवाग्राहीहरूको अवस्था

यस गाउँपालिका स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सेवा लिन सेवाग्राही मध्ये ०-९ वर्षका ५५३७ जना, १०-१९ वर्ष सम्मका ५७८८ जना, २०-५९ वर्षका १०२२२ जना र ६० वर्ष भन्दा बढिका २१३३ जना गरी जम्मा १३६९४ महिला तथा ९९८६ जना पुरुषहरू गरी जम्मा २३६८० जनाले स्वास्थ्य सेवा लिएको पाइयो।

तालिका नं. ५१ स्वास्थ्य संस्थामा आउने सेवाग्राहीहरूको विवरण

वडा नं	०-९ वर्ष		१०-१९ वर्ष		२०-५९ वर्ष		> ६० वर्ष		जम्मा	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	५८३	५०६	७८७	६४४	१५३५	७९६	२५८	२७६	३९६३	२२२२
२	४६८	५५०	५६२	५२४	१०५०	८३०	२०८	२०५	२२८८	२१०९
३, ४	७२४	६५६	६६६	४२५	१८०३	७०७	१९०	१२०	३३८३	१९०८
५	१३५	११९	२१७	२५४	३८०	२४५	६३	५९	७९५	६७७
६	९२५	८७१	८८०	८२९	१८८०	९९६	३८०	३७४	४०६५	३०७०
जम्मा	२८३५	२७०२	३११२	२६७६	६६४८	३५७४	१०९९	१०३४	१३६९४	९९८६

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२० गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गर्ने स्वास्थ्य सेवाहरूको विवरण

यस गाउँपालिका स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेमा प्रथम पटक चेक जाँच गर्ने ४७५ जना, प्रोटोकल अनुसारको प्रथम पटक चेक जाँच गर्ने ३६५ जना र प्रोटोकल अनुसारको चौथो पटक चेक जाँच गर्ने २६७ जना ले सेवा लिएको पाईयो।

तालिका नं. ५२ गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेका सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धि विवरण

वडा नं	गर्भ अवस्थाको चेक जाचको विवरण								
	प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको प्रथम पटक चेक जाँच			प्रोटोकल अनुसारको चौथो पटक चेक जाँच		
	< २० वर्ष	> २० वर्ष	जम्मा	< २० वर्ष	> २० वर्ष	जम्मा	< २० वर्ष	> २० वर्ष	जम्मा
१	२०	२३	४३	१६	९	२५	३	७	१०
२	२४	४३	६७	२१	४१	६२	१४	३५	४९
३ र ४	६८	९६	१६४	५८	७९	१३७	३१	७५	१०६
५	४७	९८	१४५	३७	६३	१००	२८	५१	७९
६	२५	३१	५६	२०	२१	४१	१३	१०	२३
जम्मा	१८४	२९१	४७५	१५२	२१३	३६५	८९	१७८	२६७

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२१ गर्भवती महिलाहरूले विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्राप्त गर्ने सुत्केरी सेवाहरूको विवरण

यस गाउँपालिका स्थित स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गर्भवती महिलाले स्वस्थ चौकीबाट सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी सेवा लिनेमा तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी भएका १२१ जना र तालिम प्राप्त नगरेका स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी भएका ११६ जना गरी जम्मा २३७ जनाले सुरक्षित प्रशुती सेवा लिएका थिए।

तालिका नं. ५३: विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाबाट सुरक्षित प्रशुती सेवा लिनेहरूको विवरण

वडा नं	सुत्केरी सेवा								
	तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी			तालिम प्राप्त नगरेका स्वास्थ्यकर्मीबाट सुत्केरी			जम्मा		
	स्वास्थ्य संस्थामा	घरमा	जम्मा	स्वास्थ्य संस्थामा	घरमा	जम्मा	स्वास्थ्य संस्थामा	घरमा	जम्मा
१	६	०	६	५	०	५	११	०	११
२	०	०	०	४८	०	४८	४८	०	४८
३ र ४	३९	०	३९	५३	०	५३	९२	०	९२
५	५६	०	५६	११	०	११	६७	०	६७
६	०	०	०	२२	०	२२	२२	०	२२
जम्मा	१०१	०	१०१	१३९	०	१३९	२४०	०	२४०

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२२ गाउँपालिका भित्र विद्यमान स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण

यस गाउँपालिका आ.व.०७२/०७३ मा स्वास्थ्य संस्थाबाट परिवार नियोजनको अस्थायी साधनको सेवा लिनेहरूको संख्या ८३९ जना र स्थायी बन्ध्याकरण गर्ने महिला २० जना र पुरुष ३५ जना गरी जम्मा ५५ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ -

तालिका नं. ५४ परिवार नियोजन सेवा लिनेहरूको विवरण

वडा नं	अस्थायी तरिका						स्थायी बन्ध्याकरण			साविकका गा.वि.स.हरू
	कण्डम	पिल्स	डिपो	आई यूडि	नरप्लान्ट	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	६३	३४	३९	०	५	१४१	०	१	१	रजेना
२	२९	५८	४०	०	०	१२७	७	४	११	रानीवास
३ र ४	७९	७७	७९	०	०	२३५	१३	२६	३९	मटेला
५	७२	९	५७	८०	६६	२८४	०	३	३	अवलचिड
६	२२	११	१९	०	०	५२	०	१	१	पाम्का
जम्मा	२६५	१८९	२३४	८०	७१	८३९	२०	३५	५५	

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२३ गाउँपालिकाभित्र जिवित बच्चा जन्माउने आमाहरूको विवरण

यस गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्थामा आई प्रसूती हुने महिलाहरू मध्ये २४० जनाले १ वटा बच्चा जन्माएका र तिनीहरूमध्ये ९१ जना बालिका र ११६ जना बालक रहेका छन् जसको विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ

तालिका ५५ जिवित बच्चा जन्माउने सख्याको आधारमा आमाहरूको विवरण

वडा नं	बच्चा जन्माउने संख्याको आधारमा आमाको विवरण			जिवित बच्चाको लिङ्गको आधारमा विवरण							
				एउटा बच्चा जन्माउने		दुईवटा बच्चा जन्माउने		दुईवटा भन्दा बढी बच्चा जन्माउने		जम्मा	
	एउटा बच्चा जन्माउने	दुईवटा बच्चा जन्माउने	दुईवटा भन्दा बढी बच्चा जन्माउने	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	११	०	०	५	६	०	०	०	०	५	६
२	४८	०	०	१६	२४	०	१	०	०	१६	२५
३ र ४	९२	०	०	२९	४५	०	०	०	०	२९	४५
५	६७	०	०	३२	२८	६	०	०	०	३८	२८
६	२२	०	०	९	१३	०	०	०	०	९	१३
जम्मा	२४०	०	०	९१	११६	६	१	०	०	९७	११७

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२४. खोप सेवाको विवरण

सुर्खेत जिल्लामा बच्चाहरूलाई विसिजी, डिपिटि, एचइवी र बी.एच.आई.वी, पोलियो, आई पि भि, दादुरा/रूबेला र जापनिज ईन्सेफलाईटिस जस्ता खोपहरू दिइएको थियो । जिल्लामा वि.स.२०७०/०७१, २०७१/०७२, २०७२/०७३ को तुलनात्मक खोप सम्बन्धी विवरण देहायबमोजिम तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका ५६ जिल्लामा रहेको खोप सेवाको विवरण

क्र. सं.	विवरण	२०७०/०७१	२०७१/०७२	२०७२/०७३
		संख्या	संख्या	संख्या
१	वि.सि.जि.	९४१८	८६६८	८०३०
२	डि.पि.टि./हेप /हिव १	८१५८	७९९७	७८९१
३	डि.पि.टि./हेप /हिव २	८१८७	७८६०	७६१७
४	डि.पि.टि./हेप /हिव ३	८०८३	७९८८	७६१०
५	दादुरा/रूबेला	७९५९	७३०७	७३५९
६	पोलियो तेस्रो डोज			७५६४
७	टि.डि (गर्भवती महिला: पहिलो, दोस्रो र थप मात्रा समेत)	१०३५५	१२११२	११५३१

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

१. चिडगाड गाउँपालिकामा खोप सेवाको विवरण

यस गाउँपालिकामा बच्चाहरूलाई विसिजी, डिपिटि एचइवी र बी एच आई वी, पोलियो, आई पि भि, दादुरा/रूबेला र जापनिज ईन्सेफलाईटिस जस्ता खोपहरू दिइएको थियो । जसमा वि सि जि ३४५ जना बच्चाहरूलाई, डि पि टि एच इ वी र बी एच आई वी पहिलो, दोस्रो र तेस्रो गरी ११०५ जना बालबालिकालाई, पोलियो पहिलो, दोस्रो र तेस्रो गरी १०३५ जना बालबालिकालाई, आई पि भि ३७१ जना बालबालिकालाई, दादुरा रूबेला पहिलो, दोस्रो गरी ५८७ बालबालिकालाई र जापनिज ईन्सेफलाईटिस ३८२ जनालाई दिइएको थियो, जसको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं.५७: गाउँपालिकाभित्र विद्यमान खोप सेवाको विवरण

वडा नं	विसिजि	डि पि टि एच इ वी, बी एच आई वी			पोलियो			आई पि भि	दादुरा/रूबेला		जापनिज ईन्सेफलाईटिस
		पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज	पहिलो डोज	दोस्रो डोज	तेस्रो डोज		पहिलो डोज	दोस्रो डोज	
१	३७	४५	४८	५०	४५	४८	५०	५१	६०	३२	५४
२	७३	७९	८५	८३	७०	८४	७५	८३	९२	५३	८८
३ र ४	१२७	१३२	१२४	१३५	११८	११८	१२३	१२८	१२९	५७	१२९
५	५३	५७	६१	५२	५४	६१	४८	५२	५२	३४	५८
६	५५	५६	४८	५०	५०	४४	४७	५७	४८	२६	५३
जम्मा	३४५	३६९	३६६	३७०	३३७	३५५	३४३	३७१	३८१	२०२	३८२

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

२. चिडगाडगाउँपालिकामा गर्भवती महिलाले लिएको टि.टि. खोप सेवाको विवरण :

यस गाउँपालिकामा अन्तर्गत सञ्चालित विभिन्न स्वास्थ्यचौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ मार्फत टिटि सेवा एकपटक लिने, टिटि दुईपटक लिने, टिटि दुई र दुई पलस वर्गमा विभाजन गरी सो सेवा लिने महिलाको विवरण देहायबमोजिम तालिकामा देखाइएको छ । जस अनुसार यस गाउँपालिकामा टिटि एकपटक लिने महिला २१९ जना, टिटि दुईपटक लिने महिला १७० जना, टिटि दुई पलस गरी लिने महिला १७९ र टिटि दुई र दुई पलस गरी लिने महिला ३३९ जना रहेका थिए ।

तालिका नं.५८: गर्भवती महिलाले लिएको टि.टि. खोप सेवाको विवरण

वडा नं	टिटि १	टिटि २	टिटि २ पलस	टिटि २ र टिटि २ पलस
१	२१	१६	२०	२६
२	३४	४१	४८	८९
३ र ४	७६	५६	७४	१३०
५	६२	३४	४	३८
६	२६	२३	३३	५६
जम्मा	२१९	१७०	१७९	३३९

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

३. चिङ्गाड गाउँपालिकामा बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको GESI अनुसारको विवरण गाउँपालिकामा अन्तरगत सञ्चालित विभिन्न स्वस्थ चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ मार्फत दलित बालबालिका १०२ जनाले, जनजाति ३१ जनाले, ब्राहमण/क्षेत्री २२४ जनाले, अन्य ४७ जना गरी २०८ जना महिला र १९४ जना पुरुषले पूरा खोप सेवा लिएका थिए ।

तालिका नं.५९: बालबालिकाले लिएको खोप सेवाको GESI अनुसारको विवरण

वडा नं.	दलित		जनजाति		मधिसे		मुस्लिम		ब्राहमण / क्षेत्री		अन्य		जम्मा	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
१	४	३	१२	११	०	०	०	०	५	८	१	२	२२	२४
२	१२	१०	०	०	०	०	०	०	४७	४२	०	०	५९	५२
३ र ४	२०	१९	०	०	०	०	०	०	३०	३०	२०	२१	७०	७०
५	९	९	०	०	०	०	०	०	२१	१६	०	०	३०	२५
६	९	७	५	३	०	०	०	०	१२	१३	१	०	२७	२३
जम्मा	५४	४८	१७	१४	०	०	०	०	११५	१०९	२२	२३	२०८	१९४

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२५. विगत ३ वर्षहरूको पोषणको अवस्था

गाउँपालिकामा अन्तरगत सञ्चालित विभिन्न स्वस्थ चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइ तथा अन्य स्वास्थ्य सेवा प्रदायक कार्यालयको विगत ३ वर्षका पोषणको अवस्थालाई आर्थिक वर्ष २०७०/०७१, २०७१/०७२, २०७२/०७३ अनुसार तुलनात्मक विश्लेषण देहायबमोजिम तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ६० सुर्खेत जिल्लाको विगत ३ वर्षहरूको पोषणको अवस्था

सूचकांकहरू	२०७०/०७१	२०७१/०७२	२०७२/०७३
५ वर्षभन्दा मुनिको वृद्धि अनुगमन (पटक)	२.१८	२२.०९	५
गर्भवती महिलाहरूका लागि आइरन चक्की वितरण(जना)	९७२४	७८७०	७३२१
गर्भवती महिलाहरूले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी (जना)	८२०४	७७०१	७३६६
सुत्केरी भएका महिलाहरूका लागि भिटामिन ए वितरण (जना)	८१०६	६६९७	७०५३
६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको भिटामिन ए(जना)	८३४१०	७८३६८	७७,०४०
१ देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको जुकाको औषधी (जना)	७४०३७	६७६५८	४८२०१

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२६ कुपोषणको अवस्था

यस गाउँपालिकामा ० देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरूको स्वास्थ्य चौकिबाट सेवा सुविधा लिएका नयाँ विरामीको कुपोषणको अवस्थालाई सामान्य, मध्यम र सिकिस्त गरि तीन बर्गमा विभाजन गरी देहायबमोजिम देखाइएको छ ।

तालिका नं.६१ चिङ्गाड गाउँपालिकाका बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (नयाँ)

वडा नं.	०-११ महिना				१२-२३ महिना				जम्मा
	सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	जम्मा	सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	जम्मा	
१	६७	०	०	६७	१९	०	०	१९	८६
२	१२३	३	०	१२६	१६४	३	०	१६७	२९३
३ र ४	२६३	०	०	२६३	३१३	०	०	३१३	५७६
५	६९	०	१	७०	३३	१	०	३४	१०४
६	११९	२	०	१२१	६१	१	०	६२	१८३
जम्मा	६४१	५	१	६४७	५९०	५	०	५९५	१२४२

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

यस गाउँपालिका अन्तरगत ६ वटै वडामा सञ्चालित विभिन्न स्वस्थ चौकी र सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाइबाट सेवा प्राप्त गरेका नयाँ सेवाग्राही बालबालिकाहरू मध्ये ० देखि ११ महिनाका उमेर समूहका ६४१ जना बालबालिकामा पोषणको अवस्था सामान्य, ५ जना बालबालिकामा पोषणको अवस्था मध्यम र १ जनाको अवस्था सिकिस्त रहेको पाईयो । त्यसैगरी १२ देखि २३ महिनाका ५९५ जना बालबालिकामा पोषणको अवस्था सामान्य, ५ जना बालबालिकामा पोषणको अवस्था रहेको पाईयो ।

१. कुपोषणको अवस्था (पुरानो)

यस गाउँपालिकामा ० देखि ११ महिना र १२ देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरूले स्वास्थ्य चौकिबाट प्राप्त गरेको पोषणको अवस्थालाई सामान्य, मध्यम र सिकिस्त गरी तीन बर्गमा विभाजन गरी देहायबमोजिम देखाइएको छ ।

तालिका ६२ चिङ्गाड गाउँपालिकाका बालबच्चाहरूको कुपोषणको अवस्था (पुरानो)

वडा नं.	०-११ महिना				१२-२३ महिना				जम्मा
	सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	जम्मा	सामान्य	मध्यम	सिकिस्त	जम्मा	
१	१७७	०	०	१७७	११४	०	०	११४	२९१
२	४३	०	०	४३	३८	०	०	३८	८१
३ र ४	६१०	०	०	६१०	३८१	०	०	३८१	९९१
५	३६	१	०	३७	२३	०	०	२३	६०
६	२२४	२	०	२२६	८४	२	०	८६	३१२
जम्मा	१०९०	३	०	१०९३	६४०	२	०	६४२	१७३५

श्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२७. दीर्घ रोगको समस्याले मृत्यु हुने बालबालिकाको अवस्था

जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेतको र चिङ्गाड गाउँपालिका स्थित रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको विगत ३ वर्षको प्रतिवेदनहरूले दिएको विवरणका अनुसार यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा धेरै मुटु तथा स्वासप्रस्वास रोगका कारण मृत्यु हुनेहरूको संख्या १३, क्षयरोग भएकाको संख्या ५, कुपोषणको संख्या ८, र अन्य ३ जना रहेको पाइएको छ। यस गाउँपालिकामा एच.आई.भि रोगी नरहेको पाइएको छ।

तालिका नं.६३ दीर्घरोग सम्बन्धी विवरण

क्र.स	दीर्घरोग लागेर मृत्युहुने बालबालिकाहरू			
	रोगको नाम	बालक	बालिका	जम्मा
१	एच.आई.भि	०	०	०
२	मलेरीया	०	०	०
३	मुटु तथा स्वासप्रस्वास	७	६	१३
४	क्षयरोग	२	३	५
५	मेनेन्जाइटिस	१	०	१
६	कुपोषण	३	५	८
७	अन्य	२	१	३
जम्मा		१५	१५	३०

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सुर्खेत वार्षिक प्रतिवेदन २०७२/२०७३

५.२८ लिंग अनुसार बाल विवाह सम्बन्धी विवरण (१८ वर्ष मुनिका)

यस चिङ्गाड गाउँपालिका अन्तर्गतका गाउँहरूमा बालबालिकाको औषत विवाहको उमेर पहिलेको तुलनामा विस्तारै बृद्धी भएको पाईन्छ। बालविवाहको आधिकारीक तथ्याङ्क प्राप्त गर्न कठिन भएतापनि लक्षित समूह छलफलबाट अझैपनि गाउँघरतिर बालविवाहको प्रचलन कायमै रहेकाले यसका लागि गाउँपालिकाले स्थानीय स्तरमा चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गनुपर्ने देखिन्छ।

५.२९ कामदारको रूपमा घरपरिवारबाट घर बाहिर गएका बालबालिकाहरूको विवरण

चिङ्गाड गाउँपालिकाका विभिन्न गाउँहरूबाट बालबालिका विद्यालय छाडी विभिन्न क्षेत्रमा कामदारको रूपमा जाने प्रचलन रहेको छ। विशेष गरी यस गाउँपालिकाबाट छिमेकी जिल्लाहरू बर्दिया, बाँके, कैलाली, जिल्लाको सदरमुकाम वीरेन्द्रनगर, छिमेकी देश भारत लगाएतका स्थानमा जाने गरेको देखियो। जसको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ। यस गाउँपालिका अन्तर्गतका वडाहरूमा कामदारको रूपमा घरबाट १८ वर्ष भन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू कुल १३६११ मा २७३ जना बालबालिका घर बाहिर गएको देखिन्छ।

तालिका नं.६४ कामदारको रूपमा घरबाट बाहिर गएका बालबालिकाहरू

लिंग	संख्या
बालिका	४५
बालक	२२८
जम्मा	२७३

स्रोत: लक्षित समूह छलफल २०७४

५.३० श्रमिक बालबालिकाको प्रकार

विशेषगरी यस क्षेत्रबाट बालबालिकाहरू श्रमका लागि छिमेकी जिल्लाहरू, बाँके, बर्दिया र जिल्लाको सदरमुकाम वीरेन्द्रनगर, जिल्ला भन्दा बाहिर राजधानी तथा छिमेकी देश भारत लगायतका स्थानमा घरेलु कामदार, होटल रेष्टुरेन्ट, उद्योग कलकारखाना आदि कामका लागि जाने गरेको देखिन्छ, जसको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका ६५ श्रमिक बालबालिकाको प्रकार

क्र.स	कामदारको विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु कामदार	३४	
२	होटल तथा रेष्टुरेन्ट	१७	
३	उद्योग तथा व्यवसाय	२१	
४	अन्य	१४	
जम्मा		८६	

स्रोत : लक्षित समूह छलफल २०७४

५.३१ स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचांकहरू

स्वास्थ्य सम्बन्धी सूचांकहरूको विश्लेषणका लागि गरिएको अध्ययनमा राष्ट्रिय स्तरको तथ्याङ्कमा शिशु मृत्यु दर ३३ प्रतिहजार, कुपोषण ११ प्रतिशत र चर्पीमा पहुंच भएको जनसंख्या करिब ६२ प्रतिशत भएता पनि पछिल्लो समयमा सरसफाई लगाएतका सुचकहरूमा उल्लेख्य प्रगति भएकाले यसमा परिवर्तन आउन सक्ने आकलन गरिएको छ। यस गाउँपालिकाको स्वास्थ्य सम्बन्धि आधिकारिक सूचांकहरूको विवरण नआएकाले यहाँ समावेश गरिएको छैन।

तालिका नं.६६: स्वास्थ्य सूचांकहरूको विवरण

सूचक	राष्ट्रिय स्तरमा	न.पा. स्तरमा	फरक
शिशु मृत्युदर	३३ प्रतिहजार		
कुपोषणको अवस्था	११ प्रतिशत		
चर्पीमा पहुंच भएको जनसंख्या	६१.८३ प्रतिशत		

भाग ६ (छ)
भौतिक पूर्वाधार

६.१. यातायातको विवरण

सडकको विवरण															
सि. नं.	सडकको नाम	वडा नं.	एकाई	पहिलेको सडक	मर्मत सडक	नयां बिस्तार सडक	जम्मा लम्बाई	वडामा सडक संख्या	वडामा सडक लम्बाई	कैफियत					
१	डोव खालिखर्क दह सडक	१	कि.मी.	११.४०	०.००	०.००	११.४०	५ वटा	२९.५०						
२	दह कूटेचौर गोगने सडक	१	कि.मी.	२.४०	०.००	१.२०	३.६०								
३	दह क्षेत्रवाज चौरगाउ सहकारी सडक	१	कि.मी.	३.५०	०.००	१.००	४.५०								
४	तूसारे सूब्बाटोल सडक	१	कि.मी.	०.००	०.००	२.५०	२.५०								
५	खालिखर्क गोगने सडक	१	कि.मी.	२.९०	०.००	४.६०	७.५०								
६	ढाँडखेत जितेजुवा बादाशाला सडक	२	कि.मी.	१४.४०	०.००	४.७०	१९.१०	६ वटा	३६.१०						
७	बगौरा काडापोखरी मौलाहाले सडक	२	कि.मी.	४.००	०.००	०.००	४.००								
८	बाहूनधारा भुंकेमुल वडाचौर काडापोखरी सडक	२	कि.मी.	१.६०	०.००	२.२०	३.८०								
९	धयलपानि भुंकेमुल सडक	२	कि.मी.	०.००	०.००	१.२०	१.२०								
१०	जितेजुवा डोव पारिलेख सडक	२	कि.मी.	५.७०	०.००	१.१०	६.८०								
११	चाहिरीखेल्ले दलितटोल कालिगरे सडक	२	कि.मी.	०.००	०.००	१.००	१.२०	७ वटा	३६.१०						
१२	ढाँडखेत ठाँटिबजार बाजिकुटि वडाकाँडा सडक	०४, २, ०३	कि.मी.	८.९०	०.००	२.१०	१०.००								
१३	खदारा सिलाडि सडक	३	कि.मी.	०.००	०.००	०.८०	०.८०								
१४	बाजिकुटि धौलाचाखा चिउद्रवा सडक	३	कि.मी.	४.१०	०.००	१.९०	६.००								
१५	ठाँटिबजार मौलाहाले त्रिप्लाकाध सडक	३	कि.मी.	९.५०	०.००	१.००	१०.५०								
१६	गजेडाडा टुल सडक	३	कि.मी.	१.००	०.००	०.६०	१.६०	३							
१७	ठाँटिबजार अवलघुवानि सडक	३	कि.मी.	१.१०	०.००	१.६०	२.७०								
१८	काडाघुवानि अवलघुवानि सडक	३	कि.मी.	१.५०	०.००	३.००	४.५०								
१९	ठाँटिबजार सियाला रातामाटा सडक	४	कि.मी.	१.२०	०.००	१.७०	२.९०								
२०	लामाडाँडा डोप्के सडक	४	कि.मी.	०.००	०.००	०.६०	०.६०	५ वटा	२१.३०						
२१	धरमपोखरा लामाडाँडा ठाँटिबजार सडक	४	कि.मी.	९.९०	०.००	०.००	९.९०								
२२	पातिकालना जोगाडा नाउलाखोला सडक	४	कि.मी.	४.२०	०.००	०.९०	५.१०								
२३	सादाहाले खिरा सियाला सडक	४	कि.मी.	०.७०	०.००	२.१०	२.८०								
२४	धरमपोखरा अवलचिङ्ग ढाँडखेत सडक	५	कि.मी.	१०.००	०.००	०.००	१०.००								
२५	खोलाधारा हलेदे सडक	५	कि.मी.	१.९०	०.००	०.८०	२.७०	७ वटा	१८.२०						
२६	घुरीचौर पाम्का सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	०.८०	०.८०								
२७	आईले सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	०.६०	०.६०								
२८	देउराल्लि चदके सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	०.५०	०.५०								
२९	नेताचोक त्रिवीण आईले सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	१.१०	१.१०								
३०	धरमपमेखरा डोप्के सडक	५	कि.मी.	१.९०	०.००	०.६०	२.५०	५ वटा	२४.००						
३१	घुसुपोखरी विखम पाम्का टोटका सडक	६	कि.मी.	११.४०	०.००	०.७०	१२.१०								
३२	निगालिपाल्ट डाँडागाउ सडक	६	कि.मी.	२.३०	०.००	०.००	२.३०								
३३	विखम तल्लो भोजनि सडक	६	कि.मी.	३.५०	०.००	०.००	३.५०								
३४	वडा कार्यालय सिमा सडक	६	कि.मी.	०.००	०.००	३.४०	३.४०								
३५	डाडागाउ वडा कार्यालय सडक	६	कि.मी.	०.००	०.००	२.७०	२.७०	जम्मा	कि.मी.	११९.००	०.००	४७.००	१६५.२०	३५	१६५.२०

सि. नं.	सडकको नाम	वडा नं.	एकाई	पहिलेको सडक	मर्मत सडक	नयां बिस्तार सडक	जम्मा लम्बाई	वडामा सडक संख्या	वडामा सडक लम्बाई	कैफियत
१९	ठाँटिबजार सियाला रातामाटा सडक	४	कि.मी.	१.२०	०.००	१.७०	२.९०	५ वटा	२१.३०	
२०	लामाडाँडा डोप्के सडक	४	कि.मी.	०.००	०.००	०.६०	०.६०			
२१	धरमपोखरा लामाडाँडा ठाँटिबजार सडक	४	कि.मी.	९.९०	०.००	०.००	९.९०			
२२	पातिकालना जोगाडा नाउलाखोला सडक	४	कि.मी.	४.२०	०.००	०.९०	५.१०			
२३	सादाहाले खिरा सियाला सडक	४	कि.मी.	०.७०	०.००	२.१०	२.८०			
२४	धरमपोखरा अवलचिङ्ग ढाँडखेत सडक	५	कि.मी.	१०.००	०.००	०.००	१०.००	७ वटा	१८.२०	
२५	खोलाधारा हलेदे सडक	५	कि.मी.	१.९०	०.००	०.८०	२.७०			
२६	घुरीचौर पाम्का सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	०.८०	०.८०			
२७	आईले सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	०.६०	०.६०			
२८	देउराल्लि चदके सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	०.५०	०.५०			
२९	नेताचोक त्रिवीण आईले सडक	५	कि.मी.	०.००	०.००	१.१०	१.१०	५ वटा	२४.००	
३०	धरमपमेखरा डोप्के सडक	५	कि.मी.	१.९०	०.००	०.६०	२.५०			
३१	घुसुपोखरी विखम पाम्का टोटका सडक	६	कि.मी.	११.४०	०.००	०.७०	१२.१०			
३२	निगालिपाल्ट डाँडागाउ सडक	६	कि.मी.	२.३०	०.००	०.००	२.३०			
३३	विखम तल्लो भोजनि सडक	६	कि.मी.	३.५०	०.००	०.००	३.५०			
३४	वडा कार्यालय सिमा सडक	६	कि.मी.	०.००	०.००	३.४०	३.४०	६		
३५	डाडागाउ वडा कार्यालय सडक	६	कि.मी.	०.००	०.००	२.७०	२.७०			
	जम्मा		कि.मी.	११९.००	०.००	४७.००	१६५.२०	३५	१६५.२०	

६.२. कृषि सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

नेपालीहरूको प्रमुख पेशा तथा व्यवसायका रूपमा कृषि तथा पशुपालन भए तापनि ग्रामिण समुदायका नागरिकहरूले उचित सेवा प्राप्त गर्न सकेका छैनन् । यस गाउँपालिका अन्तर्गतका वडाहरूमा कृषि तथा पशु सेवा प्रवाह गर्नका लागि नेपाल सरकारले कृषि सेवा प्रवाह गर्नका लागि जिल्लामा विभिन्न ६ वटा कृषि सेवा केन्द्रहरू रहेका छन् । यस गाउँपालिका अन्तर्गत कृषि सेवा केन्द्र अवलचिङ अन्तर्गत रजेना, रानीवास,

मटेला, अवलचिड र पाम्का क्षेत्रलाई लक्षित गरि सेवा प्रवाह गरेको छ। यस सेवा केन्द्रको भौतिक सेवा सुविधाहरूलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ

तालिका नं.६७: कृषि सेवा केन्द्रको भौतिक सेवा सुविधाहरूको विवरण

क.स.	गाउँको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१	अवलचिड	१		पक्की	०५	

स्रोत: जिल्ला कृषि विकास कार्यालय सुर्खेत २०७४

६.३. पशु सेवा केन्द्र, उपकेन्द्र, कृषक समूह

सुर्खेत जिल्लामा १३ वटा पशुसेवा केन्द्र स्थापना भएका छन्। ती पशुसेवा केन्द्रलाई क वर्ग र ख वर्गमा गरी विभाजन गरिएको छ। क वर्गका ३ वटा र ख वर्गका १० वटा पशुसेवा केन्द्र सञ्चालनमा रहेका छन्। यस मातहतमा पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरू रहेका छन्। प्रत्येक पशु स्वास्थ्य केन्द्रमा ३ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका छन्। जिल्ला पशु सेवा कार्यालय सुर्खेतको तथ्याङ्क अनुसार यस गाउँपालिकामा साविकका गा.वि.स. हरूलाई हेर्ने गरी अवलचिड पशु सेवा केन्द्र रहेको छ। यस कार्यालय अन्तर्गत रजेना, रानीवास, मटेला, अवलचिड र पाम्का गा.वि.स. अवलचिड सेवाकेन्द्र अन्तर्गत रहेको छ। हाल आएर साविकका गा.वि.स. भवनको एउटा कोठामा कार्यालय संचालन गरिदै आएको छ।

तालिका नं.६८: पशु सेवा केन्द्रहरूको भौतिक सेवा सुविधाको विवरण

क.स.	गाउँको नाम	भवनको प्रकृति : वटा			रहको वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
४	अवलचिड	१		पक्की	०५	भएको

स्रोत: जिल्ला पशुसेवा कार्यालय सुर्खेत २०७४

६.४. हुलाक सेवा केन्द्र

यस सुर्खेत जिल्लामा एक क्षेत्रीय हुलाक (द्रुत सेवा, धनादेश, विमा, पुलिन्दा), दश ईलाका हुलाक कार्यालय (गुठु, बाबियाचौर, कुनाथरी, मटेला, गर्पन, भेरी गंगा, सहारे, गुमी, रामघाट, छिन्चु) र चालिस वटा अतिरिक्त हुलाक कार्यालयबाट (साधारण चिठी पत्र र रजिष्टरी पत्र) को काम हुने गर्दछ भने यस गाउँपालिकामा ५ वटा अतिरिक्त हुलाक कार्यालय रहेका छन् जसलाई तालिकामा तपसिल अनुसार देखाइएको छ।

तालिका नं.६९ गाउँपालिकाको हुलाक सेवाको अवस्था

वडा नं.	अतिरिक्त हुलाक रहेका गाउँ	अतिरिक्त हुलाक	कर्मचारी संख्या
१	रजेना	१	
२	रानीवास	१	
३ र ४	मटेला	१	
५	अवलचिड	१	
६	पाम्का	१	
	जम्मा	५	

स्रोत: जिल्ला हुलाक कार्यालय, सुर्खेत

चिङ्गाड गाउँपालिकामा ५ वटा अतिरिक्त हुलाक कार्यालय रहेका छन् र ती कार्यालयहरूबाट साधारण चिठी पत्र र रजिष्टरी पत्रको काम हुने गर्दछ।

६.५. गाउँपालिका हालका भवनहरू

यस गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका साविकका गाउँ विकास समितिहरू तथा हालका वडा कार्यालयहरूले आफ्ना भवनहरूबाट निरन्तर रूपमा सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यी भवनहरूमा अधिकांश पक्की छन्, केही कच्ची छन् भने केही भाडामा समेत बसेका छन् जसको विवरणलाई निम्न अनुसारका तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.७० गाउँपालिका अन्तर्गतका भवनहरूको विवरण

क.स.	गाउँपालिका/वडा कार्यालय	भवनको प्रकृति : वटा			वडा नं.	कैफियत
		गोटा	कच्ची	पक्की		
१	चिङ्गाड गाउँपालिका	१		पक्की	चिङ्गाड ०५	
२	वडा कार्यालय रजेना	१	कच्ची		चिङ्गाड ०१	
३	वडा कार्यालय रानीवास	१		पक्की	चिङ्गाड ०२	
४	वडा कार्यालय मटेला	१	कच्चि		चिङ्गाड ०३	भाडामा
५	वडा कार्यालय अवलचिड	१	कच्चि		चिङ्गाड ०५	भाडामा
६	वडा कार्यालय पाम्का	१		पक्की	चिङ्गाड ०६	
७	वडा कार्यालय	१	कच्ची		चिङ्गाड ०४	

स्रोत : लक्षित समूह छलफल २०७४

६.६. बसपार्क वा वस स्टेशन

सुर्खेत जिल्लाको सदरमुकाम वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा एउटा मात्र बसपार्क रहेकोछ। त्यो पनि अहिलेको गाडीको सख्याको तुलनामा धेरै सानो रहेकोछ। सुर्खेत जिल्लाको अन्य भागमा गाडीको पार्किङ्ग अधिकांस बाटोको किनारमा गर्ने गरिन्छ। चिङ्गाड गाउँपालिका जोड्ने एउटा महत्वपुण सडक रातानाडला-धरमपोखरा – अवलचिड सडक हो। यो क्षेत्रमा पनि गाडिको सख्या बढिरहेकोछ। गाडिको सख्या बढ्दै जादा गाडी पार्किङ्ग गर्ने व्यवस्थित स्थान नहुँदा फोहर बढ्दै जाने सम्भावना बढ्दै गईरहेको छ। गाडी अनावश्यक रूपमा बाटोमा पार्किङ्ग गर्दा सडक दुर्घटना पनि बढ्दै गएका छन्। त्यसैले यस क्षेत्रमा पनि व्यवस्थित र सुविधा सम्पन्न खालको बसपार्क स्थापना हुनु जरूरी छ। यस क्षेत्रमा मध्यपश्चिम यातायात, काँकेविहार यातायात, भेरीगंगा यातायात र विभिन्न समितिका बसहरू तथा अन्य साना ठूला सवारीसाधन संचालन भएका छन्। यस सडकमा दैनिक १० देखि १२ वटा सम्म यात्रुवहाक गाडीहरू यस क्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेकाछन्।

६.७. सिचाईको स्रोत

यस गाउँपालिकामा सिचाईका लागि मुख्यगरी स्थानीय स्तरमा बग्ने खोलाहरूलाई स्रोतका रूपमा लिईएको छ, जसमा मुख्य खोलाहरूमा नहगाढ खोला, जुगाई खोला, पुड खोला कोटिला खोला, चिङगाड खोला, च्यारकुला खोला, लावाम गौडेनीखोला, गार्साखोला, पारजलेखोला, धावल खोला, छहरेखोला, गुराँसे खोला घुवानी खोला, पाईले खोला र जोगाडे खोला, आदि खोलाहरूबाट नियमित तथा मौसमी सिचाई सेवा लिन सकिन्छ। गाउँपालिकामा रहेको सिचाईको स्रोतहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

६.८. दुर संचार सम्बन्धी विवरण

सुर्खेत जिल्लामा दुरसञ्चार सुविधा प्रदायक सस्थाहरूमा नेपाल दुरसञ्चार संस्था लिमिटेड, एनसेल नेपाल र हेलो नेपालले सेवा प्रदान गरिरहेका छन्। दुरसञ्चार सस्था लिमिटेडले चिङगाड क्षेत्रमा स्काई रिम मार्फत फोन तथा इन्टरनेटको सुविधा पुऱ्याउदै आएकोछ। त्यसैले यसले जिएसएम तथा सि डि एम ए मार्फत पनि फोन तथा इन्टरनेट सेवा प्रदान गर्दै आएकोछ। एनसेल नेपालले पनि जि एस एम प्रविधिमा आधारित फोन तथा इन्टरनेट सुविधा पुऱ्याउदै आएकोछ। त्यसैले यस गाउँपालिकामा दुरसञ्चार सुविधाको अवस्था राम्रो रहेको छ।

तालिका नं.७१ दुर सञ्चार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	संचार सेवाको किसिम	परिमाण	कैफियत
१	इन्टरनेट तथा जी.पी.आर.एस. सेवा		Wireless सेवाको Data एकिन गर्न नसकिने भएकाले
२	मोबाइल टावर जी.एस.एम.	४	
३	मोबाइल टावर स्काई	१	
४	जी.एस.एम. पोस्टपेड मोबाइल	१९०	
५	जी.एस.एम. प्रिपेड मोबाइल	७९८०	
६	स्काई पोस्टपेड मोबाइल	६८	
७	स्काई प्रिपेड मोबाइल	९७२	

स्रोत: लक्षित वर्ग छलफल २०७४

भाग ७ (सात)

गाउँपालिकाको वातावरणीय अवस्था

७.१. वातावरण तथा सरसफाई

यस गाउँपालिकामा वातावरण तथा सरसफाईका लागि राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूपका आधारहरू पूरा नभए पनि गाउँपालिकाभित्र समावेश भएका साविकका गा.वि.स.हरू खुलादिसा मुक्त गा.वि.स.हरू घोषणा भई अहिले पूर्ण सरसफाईका लागि अग्रसर भएका छन्। यस गाउँपालिकामा सार्वजनिक शौचालय नरहेको तथा अन्य व्यवस्थापन भएको खासै देखिएको छैन।

७.२. फोहरमैला व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकामा व्यवस्थित तवरको त्याडफिल्ड साइड नरहेता पनि सामान्य अवस्थाले यसको व्यवस्थापन गर्ने गरेको देखिन्छ। विशेष गरी खोला खाल्सा, नदी किनारा, घर नजिकै खाडल बनाएर यसको विर्सजन गर्ने गरेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा आगामी दिनमा गाउँलाई सफा र स्वच्छ गराउनका लागि फोहरमैला व्यवस्थापन गर्न जरूरी देखिएको छ।

७.३. वन क्षेत्र/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

सुर्खेत जिल्लामा सामुदायिक वन, निजि वन, धार्मिक वन र संरक्षित वन आदि प्रकारका वनहरू रहेका छन्। जिल्लाभर भएका वनहरूको विवरण हेर्दा सबै भन्दा बढी सामुदायिक वनहरू रहेका छन्। समुदायलाई हस्तान्तरण गरिएको त्यसको व्यवस्थापन समुदायबाट नै गर्ने गरी जिल्ला तथा ईलाका वन कार्यालयद्वारा हस्तान्तरित सामुदायिक वनहरूको अवस्था राम्रो देखिएको छ।

यस चिङगाड गाउँपालिकामा सामुदायिक वनको रूपमा रहेको जंगल नै यस क्षेत्रको वनको रूपमा रहेको छ। यस गाउँपालिकाका विभिन्न वडाहरू वन पैदावार तथा जैविक विविधताका दृष्टिले महत्वपूर्ण मानिन्छ। वन फडानी तथा अतिक्रमण जस्ता चुनौतिहरूका बावजुद सामुदायिक वन संरक्षणमा जनस्तरबाट चासो लिइएका कारण वन संरक्षित रूपमा रहेको छ।

चिङगाड गाउँपालिकामा इलाका वन कार्यालय काफलकोट, साटाखानी, गुमी अन्तरगत विभिन्न २८ वटा सामुदायिक वन रहेका छन् जसलाई वडा अनुसार देहयबमोजिम वर्णन गरिएको छ।

तालिका नं.७२: इलाका वन कार्यालय र यसको क्षेत्र :

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	कार्यक्षेत्र
१	काफलकोट इलाका वन कार्यालय	रानीवास, मटेला ५ देखि ९
२	साटाखानी इलाका वन कार्यालय	रजेना, अवलचिङ, मटेला १ देखि ४
३	गुमी इलाका वन कार्यालय	पाम्का

स्रोत : जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

चिङगाड गाउँपालिका अन्तरगतका विभिन्न वडाहरूमा रहेका सामुदायिक वनहरूको नाम, उक्त वनहरूले ओगटेको क्षेत्रफल तथा ती सामुदायिक वनबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको संख्या र लाभान्वित घरधुरीहरू आदिको वर्णन तल गरिएको छ।

यस गाउँपालिकाको वडा नं. १ रजेनामा जम्मा दुईवटा सामुदायिक वन मात्र रहेका छन् जसबाट जम्मा ४८० जनाले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् । यस अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरणलाई निम्नअनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.७३: वडा नं.१ मा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण

वडा नं.	सि. नं.	उपभोक्ता समूहको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
१	१	कालिका सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	२३५.५८	६६	१००	१५०	२५०
	२	हरियाली सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	३७५.६९	४९	११२	११८	२३०
		जम्मा	६११.२७	११५	२१२	२६८	४८०

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

यस गाउँपालिकाको वडा नं.२ रानीवासमा जम्मा नौ वटा सामुदायिक वन मात्र रहेका छन् । जसबाट जम्मा ७०५० जनाले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् । यस अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरणलाई निम्न अनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.७४: वडा नं.२ मा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण :

वडा नं.	सि. नं.	उपभोक्ता समूहको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
२	१	रानीपोखरी सा.व.उ.स	२२३	१०४	११२३	११८५	२३०८
	२	पिपल चौतारी सा.व.उ.स	१२६.७१	१५५	७०६	६०२	१३०८
	३	काडापोखरी सा.व.उ.स	१६७.६३	१०५	३१९	३१६	६३५
	४	नाङ्गिचुली सा.व.उ.स	२५०	६९	१९०	१८३	३७३
	५	मेली सा.व.उ.स	१३०	१५०	३०१	३१२	६१३
	६	चांदनी सा.व.उ.स	१११	८३	२९०	२९३	५८३
	७	तामाखानीसा.व.उ.स	५०.१	९९	२७४	३०१	५७५
	८	पोखरीढिक सा.व.उ.स	१०७.३	५६	१३९	१३९	२७८
	९	लागि गुरांस सा.व.उ	१९७	९९	१७६	२०१	३७७
		जम्मा	१३६२.७	९२०	३५१८	३५३२	७०५०

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

यस गाउँपालिकाको वडा नं.३ मटेलामा जम्मा चार वटा सामुदायिक वन मात्र रहेका छन् । जसबाट जम्मा १८१६ जनाले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् । यस अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरणलाई निम्नअनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ७५ वडा नं.३ मा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण

वडा नं.	सि. नं.	उपभोक्ता समूहको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
३	१	चिसापानी सा.व.उ.स	११४	१०१	३१०	३१०	६२०
	२	साउने सा.व.उ.स	८८.३५	३०	९८	९०	१८८
	३	ओदेनी सा.व.उ.स	१४३	६९	२१०	१८१	३९१
	४	चुली सा.व.उ.स	१९७.३७	९२	२९६	३२१	६१७
		जम्मा	५४२.७२	२९२	९१४	९०२	१८१६

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

यस गाउँपालिकाको वडा नं.४ मटेलामा जम्मा तीन वटा सामुदायिक वन मात्र रहेका छन् । जसबाट जम्मा २२६८ जनाले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् । यस अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरणलाई निम्न अनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.७६ वडा नं.४ मा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण

वडा नं.	सि. नं.	उपभोक्ता समूहको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
४	१	देउराली सा.व.उ.स	२७४.५	१३८	३८४	३९८	७८२
	२	मालिका सा.व.उ.स	४५२	१७५	५००	५२१	१०२१
	३	टोटानाउला पहिरापानी सा.व.उ.स	५२.१	८३	२०३	२६२	४६५
		जम्मा	७७८.६	३९६	१०८७	११८१	२२६८

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

यस गाउँपालिकाको वडा नं. ५ अवलचिङ्मा जम्मा तिन वटा सामुदायिक वन मात्र रहेका छन् । जसबाट जम्मा ७२७ जनाले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् । यस अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरणलाई निम्नअनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.७७: वडा नं. ५ मा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण

वडा नं.	सि. नं.	उपभोक्ता समूहको नाम	क्षेत्रफल (हे.)	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
५	१	भुजुगे पाखापानी सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	७०.०८	३६	१०९	१००	२०९
	२	विउरे सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	६८.५२	३१	७९	८२	१६१
	३	देउराली सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति	३९	३५	१७९	१७८	३५७
		जम्मा	१७७.६	१०२	३६७	३६०	७२७

श्रोत: जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

यस गाउँपालिकाको वडा नं.६ पास्कामा जम्मा चार वटा सामुदायिक वन मात्र रहेका छन् । जसबाट जम्मा २४२७ जनाले प्रत्यक्ष लाभ लिएका छन् । यस अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरणलाई निम्नअनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं.७८ वडा नं.६ मा रहेका सामुदायिक वनहरूको विवरण

वडा नं.	सि. नं.	उपभोक्ता समूहको नाम	क्षेत्रफल(हे.)	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या		
					महिला	पुरुष	जम्मा
६	१	भेरीकिनारा वन उपभोक्ता समिति	१८०	६८	१३३	१३७	२७०
	२	दानकाली महीला वन उपभोक्ता समिति	१७२	११२	३११	२९७	६०८
	३	सरस्वति वन उपभोक्ता समिति	२७३	१९८	५०९	६५२	११६१
	४	महादेव वन उपभोक्ता समिति	१५७	९८	२०३	१८५	३८८
		जम्मा	७८२	४७६	११५६	१२७१	२४२७

श्रोत : जिल्ला वन कार्यालय सुर्खेत, प्रगति प्रतिवेदन २०७३

७.४ सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण निर्माणका लागि गरिएको अध्ययन तथा लक्षित समूह छलफल तथा साविकका गा.वि.स.हरूबाट प्राप्त द्वितीय स्रोत अनुसार प्राप्त तथ्याङ्कलाई आधार मान्दा यस चिङ्गाड गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.७९ सरकारी/सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण

क्र. सं.	जग्गा रहेको स्थान	क्षेत्रफल	स्वामित्व
१	रानीवास	३ विगाहा	सा.व., सरकार
२	मटेला	३ विगाहा	सा.व., सरकार
३	अवलचिड	४ विगाहा	सा.व., सरकार
४	पाम्का	२ विगाहा	सा.व., सरकार
५	जम्मा	५ विगाहा	सा.व., सरकार
		२१ विगाहा	सा.व. तथा सरकारी

स्रोत : लक्षित समूह छलफल २०७४

७.५. प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण (आ.व. २०७२-०७३ को)

तालिका नं.८०: प्रकोपबाट भएको क्षति सम्बन्धी विवरण

प्रकोपको किसिम	भएको अनुमानित क्षती (रकम रू.)	मानवीय क्षति
बाढि	४५०००००	
पहिरो	४९७३०००	१
आगजनी	३५०००००	१
हावाहुरी	१००००००	
चट्यांग	७५००००	
नदि कटान	२००००००	
जम्मा	१६७२३०००	२

स्रोत : लक्षित समूह छलफल २०७४

७.६. विपद् व्यवस्थापन पूर्व तयारी सम्बन्धी विवरण:

नेपाल सरकारले भर्खरमात्र संघीय संरचना अनुसार साविकका गा.वि.स.हरूलाई समायोजन गरी विभिन्न गाउँपालिका र नगरपालिकाहरू बनाएको छ। यस किसिमका स्थानीय निकायहरूमा आधारभुत सेवाको समेत अभाव देखिएको छ। यस चिङ्गाड गाउँपालिका पनि साविकका रजेना, रानीवास, मटेला, अवलचिड, पाम्का गा.वि.स.हरू मिली बनेको छ। यो गाउँपालिकाको आफ्नो विपद् व्यवस्थापनको पूर्व तयारी नभएकाले आफ्नो गाउँक्षेत्र अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापनको पूर्व तयारी गर्नका लागि आवश्यक छलफल गरि तयारीका आधारहरू जस्तै विपद् व्यवस्थापन समिति, सुरक्षित स्थान, पूर्व तयारी योजना, विपद् व्यवस्थापन कोष लगायत तयार गर्ने गा.पा. स्रोतले जनाएको छ।

भाग ८ (आठ) संस्थागत विकास

८.१. सामुदायिक भवनहरूको विवरण

नेपाल सरकारको गाउँ गाउँमा शिक्षाको पहुँच विस्तार गरि आम नागरिकलाई शिक्षा प्राप्त गर्न सर्वसुलभ गराउने योजना अनुसार विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूको स्थापना गर्ने लक्ष्य लिएको छ। यसमध्ये सामुदायिक अध्ययन केन्द्र एक रहेको छ। यस गाउँपालिका अन्तर्गत साविकका गा.वि.स.हरूमा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र संचालनमा आएको र अन्य स्थानमा संचालन गर्न आवश्यक देखिएको छ।

तालिका नं.८१: सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूको विवरण

वडा नं.	सामुदायिक भवन संख्या	हालको उपयोग	गाउँको नाम
१	सामुदायिक भवन १	सामुदायिक कार्यक्रम	रजेना
	गाउँघर क्लिनिक २	सामुदायिक कार्यक्रम	
२	सामुदायिक भवन १	सामुदायिक कार्यक्रम	रानीवास
	गाउँघर क्लिनिक ४	सामुदायिक कार्यक्रम	
३	सामुदायी भवन ३	सामुदायिक कार्यक्रम	मटेला
	गाउँघर क्लिनिक १	सामुदायिक कार्यक्रम	
४	सामुदायीक भवन १	सामुदायिक कार्यक्रम	मटेला
५	सामुदायी भवन १	सामुदायिक कार्यक्रम	अवलचिड
	गाउँघर क्लिनिक ४	सामुदायिक कार्यक्रम	
६	सामुदायिक भवन १	सामुदायिक कार्यक्रम	पाम्का
	गाउँघर क्लिनिक १	सामुदायिक कार्यक्रम	

स्रोत : लक्षित समूह छलफल २०७४

८.२. सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण :

समुदायमा आधारित विभिन्न सार्वजनिक क्रियाकलाप संचालन गर्नका लागि समुदायमा आधारित सार्वजनिक पाटीपौवा तथा चौतारा रहेका छन्। यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न सार्वजनिक पार्टी, पौवा तथा चौताराहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरीएको छ।

तालिका नं.८२ सार्वजनिक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सार्वजनिक पार्टी,पौवा	हालको उपयोग	स्थान
१	रजेना चौतारी	सार्वजनिक क्रियाकलाप, विश्राम, सूचना प्रवाह	रजेना
	रजेना प्रतिक्षालय	सार्वजनिक क्रियाकलाप	
	च्यारकुला चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	

वडा नं.	सार्वजनिक पार्टी,पौवा	हालको उपयोग	स्थान
२	बाहुनधारा चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	रानीवास
	कालेगडा चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	
	माथील्लो रहकुल चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	
३,४	मटेला चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	मटेला
	मलेला प्रतिक्षालय	सार्वजनिक क्रियाकलाप	
५	पिपल चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	अवलचि
	दुनी पिपल चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	
६	पिपल चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	पाम्का
	दुनी पिपल चौतारा	सार्वजनिक क्रियाकलाप	

स्रोत: लक्षित समूह छलफल २०७४

८.३. खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूमा खुला तथा ठूला खेलमैदानहरू नभएता पनि साना खेलमैदानहरू तथा विद्यालय हाताभित्र खेल मैदानहरू रहेको देखिन्छ। अन्य स्थानमा रहेका तोकिएका खेल मैदानहरूलाई निम्नअनुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ।

तालिका नं.८३ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	सार्वजनिक खेलमैदानको विवरण	क्षेत्रफल	स्थान	हालको उपयोग
१	खेलमैदान रजेना	१ विगाहा	रानीवास	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्पोर्टको
२	जितेजुवा, निगालपानी, दारखेत	२ विगाहा		खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्पोर्टको
३	ठाँटीबजार, टोलनाउला, बाजीकुटी खोला	४ विगाहा	मटेला	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्पोर्टको
४	चिङ्गाड खेलमैदान	२ विगाहा	अवलचिङ	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्पोर्टको
५	खेलमैदान पाम्का	६ रोपनि	पाम्का	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्पोर्टको
६	खेल मैदान	५ रोपनि	लेखगाउँ	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्पोर्टको

स्रोत: लक्षित समूह छलफल २०७४

८.४. गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न वडाहरूमा केन्द्रबाट गाउँकेन्द्रसम्म आउन लाग्ने दूरीमा सबै भन्दा बढी वडा नं. १, २ छ भने सबै भन्दा कम वडा नं. ५ रहेको छ। यसको विस्तृत जानकारीलाई निम्न अनुसार उल्लेख गर्न सकिन्छ।

तालिका नं.८४ गाउँपालिका कार्यालयदेखि प्रत्येक वडा केन्द्रसम्मको दूरी

वडा नं.	वडा केन्द्रको स्थान	वडा केन्द्र देखि गाउँ केन्द्रको दूरी
१	रजेना (संयुक्त कार्यालय)	१० कि.मी.
२	रानीवास (संयुक्त कार्यालय)	१२ कि.मी.
३	मटेला (संयुक्त कार्यालय)	५ कि.मी.
४	अवलचिङ (संयुक्त कार्यालय)	० कि.मी.
५	पाम्का (संयुक्त कार्यालय)	१० कि.मी.

स्रोत: लक्षित समूह छलफल २०७४

८.५. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संघसंस्थाको विवरण

चिङ्गाड गाउँपालिकाको विकास र समृद्धीमा ठूलो भुमिका र योगदान पुऱ्याउने हेतुले विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरू पनि लागि परेका छन्। कृषि विकास, महिला सशक्तिकरण, चेतनामूलक, किशोरकिशोरी शिक्षा, स्थानीय विकास र सुशासन, सिमान्तकृत महिला विकास, युवा सशक्तिकरण, विकास निर्माण, दलित उत्थान र शैक्षिक क्षेत्रको विकासमा यि सम्पूर्ण गैरसरकारी संस्थाहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र र कार्यक्रम लक्षित वर्गसम्म पुऱ्याएका छन्। विभिन्न विकास साभेदार अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको सहयोमा संचालित भएका राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूमात्र रहेका छन्। यस गाउँपालिकामा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरू रहेका छैनन्। यस गाउँपालिकामा देहाय अनुसारका गैससहरू कार्यरत एवं क्रियाशिल रहेको छलफल तथा अभिलेखबाट देखिन्छ।

तालिका नं.८६ NGOs हरूको विवरण

सि.न	NGO को नाम	रहेको स्थान	उद्देश्य/कार्य क्षेत्र	विकास साभेदार
१	स्याक नेपाल	वीरेन्द्रनगर	गरिवी निवारण, संकल्प परियोजना	PAF, USAID
२	अन्तरनिर्भर समाज	वीरेन्द्रनगर	सशक्तिकरण, क्षमता विकास	CARE
३	वातावरण सुधार समाज	वीरेन्द्रनगर	वीरेन्द्रनगर	OXFAM
४	आवाज	वीरेन्द्रनगर	आवाज	MEDAP
५	वाम	वीरेन्द्रनगर	महिला सशक्तिकरण	USAID
६	सुन्दर नेपाल	वीरेन्द्रनगर	पूर्ण सरसफाई	SNV
७	किर्डाक नेपाल	वीरेन्द्रनगर	किशोरी शिक्षा	

स्रोत: गै.स.स.प्रोफाइल २०७२

८.६. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र गठन भएका टोल विकास संस्थाहरूको विवरण

नेपाल सरकारले गाउँ नगरको विकासका लागि विभिन्न टोल विकास संस्थाहरूको गठन गरी क्रियाशिल गराउने नीति अनुरूप यस्ता संस्थाहरूको गठन गर्ने गरेको छ। यस्ता टोल विकास संस्थाहरू विशेषगरी नगरपालिकाहरूमा बढी केन्द्रित हुने भएकाले यस गाउँपालिकामा यसको विवरण समावेश गरिएको छैन।

८.७. वडा नागरिकमञ्च तथा नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण

वर्तमान अवस्थामा हरेक वडाहरूमा एक एक वटा वडानागरीक मंच र साविकका गा.वि.स.हरूको पिछाडिएको वस्तीहरूमा विपन्नता मापनको आधारमा अभि विपन्न वस्तीहरू मध्य एकमा संचालन गरिनुपर्ने प्रावधान अनुरूप हरेक स्थानीय निकायहरूमा निम्न विवरण रहने गरी वडा नागरिक मंच र नागरिक सचेतना केन्द्रको गठन गरिएको छ।

तालिका नं. ६६ वडा नागरिक मञ्च तथा नागरिक सचेतना केन्द्र सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	लैंगिक आधार			सामाजिक आधार			
	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	जम्मा
१	११८	१२५	२४३	२६	२७	१७२	२२५
२	११२	१३२	२४४	५	०	०	५
३	६३	४५	१०८	३३	०	७५	१०८
४	७५	६०	१३५	६०	०	७५	१३५
५	११९	१२१	२४०	९६	०	१४४	२४०
६	१०८	११९	२२७	७३	२४	१३०	२२७
जम्मा	५९५	६०२	११९७	२९३	५१	५९६	९४०

६.६. जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकामा सरकारी र गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको समन्वयमा विभिन्न सचेतनामूलक तालिम संचालनमा रहेका र गरिएका छन् । जसमा ३ दिन सम्म, ३ देखि ७ दिनसम्म, १ देखि ४ हप्तासम्म र ४ हप्ताभन्दा बढी अवधिका तालिमहरूबाट विभिन्न व्यक्ति लाभान्वित भएका छन् । तालिमको अवधि अनुसार विभिन्न सचेतना तालिम प्राप्त गर्ने व्यक्तिको संख्या सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका नं. ६७ जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेको जनसंख्या विवरण

क्र.स.	तालिम विवरण	लिंग		जम्मा	कैफियत
		महिला	पुरुष		
१	वचत तथा ऋण	१६९	३५०	५१९	
२	संस्थागत नेतृत्व	४३	१६७	२१०	
३	लैंगिक सम विकास	४५	२८	७३	
४	स्वास्थ्य	८८	३७	१२५	
५	परिवार नियोजन	६८	९९	१६७	
६	खानेपानी सरसफाइ	३०	४२	७२	
७	वन व्यवस्थापन	४३	५०	९३	
८	फोहोरमैला व्यवस्थापन	६७	४५	११२	
९	सीप विकास	२१९	१९७	४१६	
१०	अन्य	१०	११	२१	
जम्मा		७८२	१०२६	१८०८	

स्रोत : लक्षित समूह छलफल २०७४

६.९ अधिल्लो आर्थिक वर्षको आयव्ययको विवरण

यस गाउँपालिका अन्तर्गतका विभिन्न गाउँहरूमा सधैँका आर्थिक वर्षहरूमा जस्तै अधिल्लो आर्थिक वर्षमा पनि नेपाल सरकारको विद्यमान नियम अनुसार आम्दानी तथा खर्च गर्ने प्रचलन रहेको छ । यसगाउँपालिका

अन्तर्गतमा गाउँहरूको आय-व्यय विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६८ आ.व.२०७२/०७३ को आर्थिक विवरण

आम्दानीको विवरण	रजेना	रानीवास	मटेला	अवलचिङ्ग	पाम्का
घर जग्गा कर					
मालपोत वा भूमि कर	४१,४४६।००	५८,०३०।००	९,१५४।००	१५,३९६।००	६,५९६।००
बहाल विटोरी कर					२८,७६०।००
प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर	२३३,३४९				
सेवा शुल्क			४६,२५५		
सेवा शुल्क					
सिफारिस दस्तुर	११,६००	१४,५५०।००		११,१००।००	५,५७५।००
पूल हेरालू				१२,०००।००	
अन्य शान्ति समिति	२१,६६०				
पंजकरण	१८,४००	११,९५०।००	२००००।००	७,५००।००	४,८००।००
अन्य आय	४५,५००	८२,०५६।००		१७४,३९४।००	
शान्ति समिति बाट	२२,०००	२१,४७३।००		२१,४७३।००	२१,४७३।००
संचालन अनुदान	४५३,०००	४३३,७७०।००	४५२,७७०।००	४३३,७७०।००	४३३,७७०।००
पुजिगत अनुदान	२,७४०,२९२	१,९०७,५८५।००	१,४८७,७७७	१,६९२,२१२।००	१,७०८,१३६।००
सामाजिक सुरक्षा पेशकी	३,१३२,६००	२,३३२,०००।००	२,७८७,७००	१,३९८,०००।००	१,२४१,२००।००
एलजिसिडिपी थप अनुदान		१७,०००।००		१२,५००।००	४६३,९७३।००
जि.वि.स अनुदान	१५५,२४५		१५०,०००।००		६०,०००।००
अन्य अनुदान			५००००।००		
वालभेला			६०००।००		६,०००।००
वाल पोषण भत्ता		६,०००।००			
गत वर्षको जिम्मेवारी	८९,३९१	५०,२६२।००	३४८,२५५।००	४०,०००।००	
जम्मा	६,९६४,४८३	४,९३४,६७६	५,४३९,७८५	३,८१८,३४५	३,९८०,२६७
खर्चको विवरण					
तलब	३५२,२२६	२६७,३००।००	२६२,४६०।००	२०३,७३९।००	२९९,६४०।००
भत्ता	११७,७९५				
संचार खर्च	१५,०००				
पारिश्रमिक पदाधिकारी		६४,०५६।००	८०३७०।००	९६,७२९।००	७०,७४२।००
धारा तथा विजुली तथा संचार			१५०००।००	१०,०००।००	६,५५०।००
भाडा					
कार्यालय संचालन सम्बन्धी खर्च	६४,८००	४४,२०७।००	७७५३५।००	५४,१०७।००	
विविध खर्च	५५,०००	४१,७००।००	५३४७०।००	४४,७४६।००	१७,३२०।००
सामाजिक सेवा अनुदान		२,०००।००	५,७५०।००	११,४५०।००	
सामाजिक सुरक्षा अनुदान	१५,०००	२,३३२,०००।००	२,७८७,७००।००	१,३९८,०००।००	१,२१२,४००।००
कार्यक्रम खर्च		६,०००।००		१२,५००।००	२८,८००।००
कार्यक्रम भ्रमण खर्च	९९,०६०	९,४००।००	९६,४१५।००	८९,१००।००	४८,३७५।००
उत्पादन तथा सेवा खर्च					४,५००।००
भैपरि आउने खर्च	१०,०००	१७,०००।००	५५०।००	१४,८३०।००	
फिर्ता खर्च	१२७,०३७	१४,५१०।००	२२३५०।००	३,७५०।००	
वाल पोषण					४४,९९४।००
शान्ति समिति		२१,४७३।००			२१,४७३।००
पुन हेरालु खर्च		१२,०००।००	५९,४००।००	१२,०००।००	

आम्दानीको विवरण	रजेना	रानीवास	मटेला	अवलचिङ्ग	पास्का
पूजिगत खर्च					
बाहिरी श्रोत		१७,०००।००			
जग्गा खरिद				५०,०००।००	
फर्निचर		६२,४३०।००	१४०००।००		८५,०००।००
भवन निर्माण	२२२,१००		९०००।००	१७५,०००।००	१००,०००।००
सार्वजनिक निर्माण	२,१०७,९६८	१९०,०००।००	७९८४०।००	६९०,०००।००	१,५९३,२००।००
कृषि लक्षित कार्यक्रम					
लक्षित वर्ग कार्यक्रम					
शिक्षा अनुदान (दलित)					
कन्टिजेन्सी कट्टी जि.वि.स		१,१०३,०००।००		८४,७५०।००	९४,७३२।००
सार्वजनिक संस्थालाई अनुदान	४०६,८९०	२३८,०००।००	२२०००।००	६९६,५६०।००	
सेवामुलक संस्थालाई दिईने अनुदान	१६३,०००	४०८,०००।००	६३८००।००	२०१,०५०।००	२९९,१३०।००
भैपरि आउने खर्च				१०,०३४	३६,३९४
सामाजिक सुरक्षा रकम वितरण	३,०२९,६००				
सामाजिक सुरक्षा फिर्ता	१०३,०००				
बैंक तथा नगद मौज्जात	७६,००७		१४६,३४५	४०,०००।००	१७,०२०।००
जम्मा	६,९६४,४८३	४,९३४,६७६	५,४३९,७८५	३,८१८,३४५	३,९८०,२६७

८.१०. संचालित योजना

यस गाउँपालिकाले हाल गाउँपालिकाको समग्र विकासका लागि स्थानीय स्तरबाट नै योजना निर्माण गर्ने कार्य गरिरहेको छ। साविकका गाउँ विकास समितिहरूले बनाएका वार्षिक योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्ने र ती योजनाहरूको समिक्षा पश्चात आगामी दिनमा विकासको कुन अवधारणालाई अगाडि सार्दा समुदायको समुन्नत विकास हुन्छ भन्ने विषयमा विभिन्न चरणहरूमा छलफल गर्ने र सोहि बमोजिम योजना निर्माण गर्ने कार्य भैरहेको छ, भने विभिन्न सरोकारवाला निकायहरू विच समन्वय र सम्पर्क अधि बढेको छ। यसका अतिरिक्त यस गाउँपालिकाले यस आ. व. २०७३ / २०७४ मा, महिला लक्षित कार्यक्रम, बालबालिका लक्षित कार्यक्रम, लोपन्मुख लक्षित कार्यक्रम, दलित लक्षित कार्यक्रम, जनजाती लक्षित कार्यक्रम, अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रम र प्रर्वधनात्मक क्रियाकलापहरूलाई प्राथमिकतामा राखेको छ। प्रर्वधनात्मक क्रियाकलाप अन्तर्गत विभिन्न विकास निर्माणका क्रियाकलापहरू समावेश भएका छन्।

८.११. बाल क्लबहरूको विवरण

बालबालिकाको सम्बन्धमा नेपाल सरकारको नीति पछिल्लो समयमा बाल केन्द्रित हुदै गए पश्चात यिनीहरूको क्षमता विकास र सशक्तिकरणमा उल्लेखित परिवर्तन देखिएको छ। जसको परीणाम स्वरूप हरेक स्थानीय निकायहरूमा बालबालिकाहरूलाई समूहबद्ध बनाई आवाज उठान गर्नका लागि विभिन्न बालक्लवहरूको गठन गरी उनिहरूलाई क्रियाशिल बनाउदै आएको छ। यस गाउँपालिकामा विद्यालय तथा समुदायमा आधारित बालक्लवहरूको विवरणलाई निम्नअनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.८९ समुदाय तथा विद्यालयमा आधारित बालक्लवहरूको विवरण

समुदायमा आधारित बालक्लवहरू				विद्यालयमा आधारित बालक्लवहरू			
बालक्लबको कूल सङ्ख्या	बालिका सदस्य	बालक सदस्य	जम्मा	बालक्लबको कूल सङ्ख्या	बालिका सदस्य	बालक सदस्य	जम्मा
१	३६	५५	९१	१५	१८१	१९४	३७५

८.१२. वडागत बालक्लवहरूको विवरण

नेपाल सरकारको पछिल्लो नीति समावेशी विकासमा आधारित भएको हुनाले हरेक विकास निर्माण तथा अन्य अभियानहरू बालकेन्द्र हुदै गएका छन्। जसको परिणामस्वरूप यिनीहरूको क्षमता विकास र सशक्तिकरणमा उल्लेखित परिवर्तन देखिएको छ। राज्यको नीतिगत व्यवस्थामा बालबालिकाहरू लाई समूहबद्ध बनाई आवाज उठान गर्नका लागि विभिन्न बालक्लवहरूको गठन गरी उनिहरूलाई क्रियाशिल बनाउदै लिइने नीति अनुरूप हरेक विद्यालय तथा समुदायमा बालक्लवहरूको गठन गर्नका लागि निर्देशन भएको तर कार्यान्वयन नभएकाले यसको आधिकारीक वडागत तथ्याङ्क समावेश गरिएको छैन।

८.१३ बालक्लव तथा बाल समूहले प्रतिनिधित्व गरेका संघसंस्थाहरूको विवरण

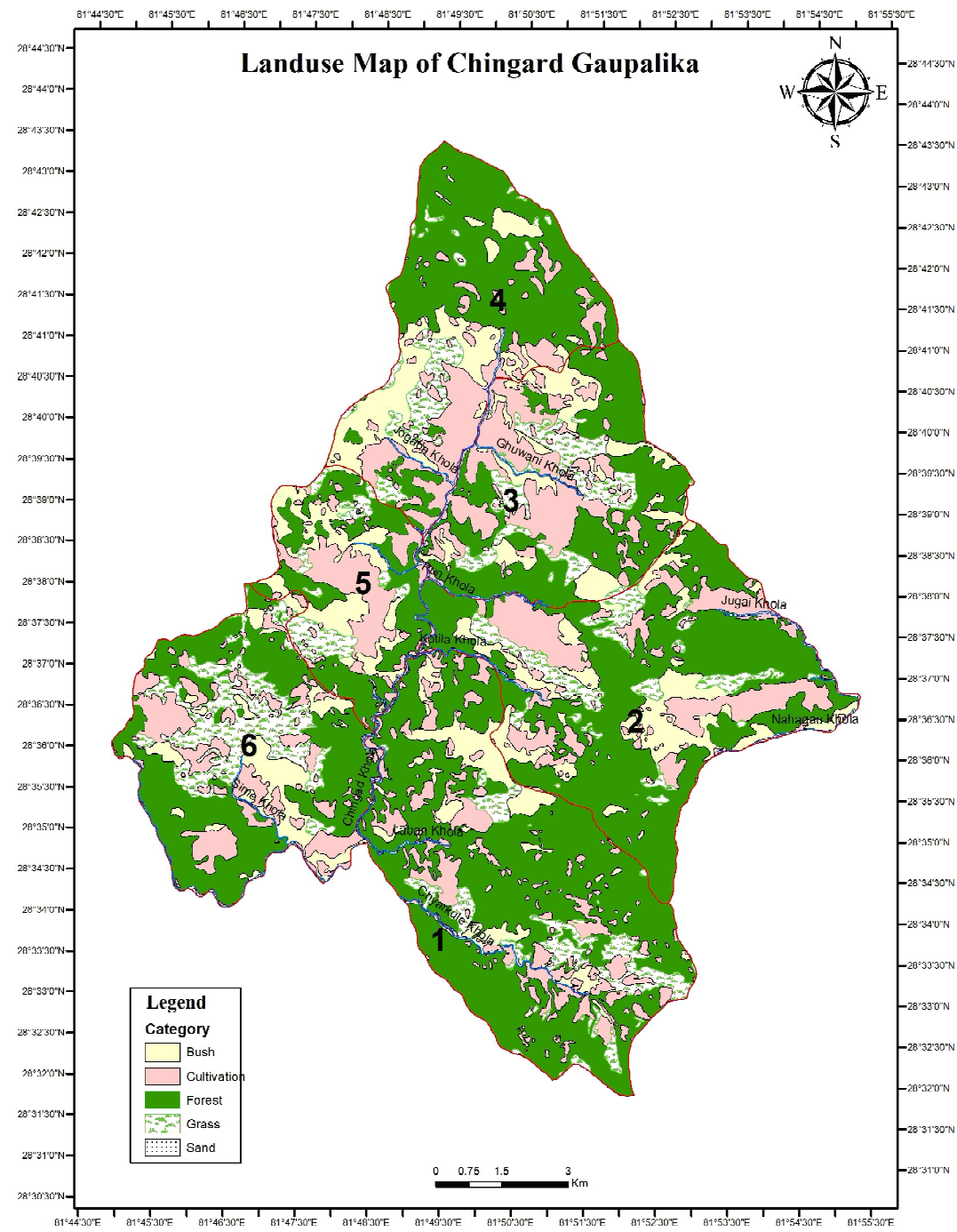
यस गाउँपालिकामा समावेश भएका साविकका गा.वि.स.हरूका भएको अभ्यासलाई विश्लेषण गर्ने हो भने बालमैत्री स्थानीय शासन संचालनका लागि राज्यले तयार गरेको नीतिगत व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने प्रयास गरेको देखिन्छ। जसका लागि विभिन्न बालक्लवहरूको गठन, उनिहरूको स्थानीय स्तरका संजालहरूमा प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता लगायत रहेका छन्। यस गाउँपालिकामा पनि बाल समूहको प्रतिनिधित्वको अवस्थामा सुधार हुदै आएको देखिन्छ। यसको विवरणलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं.९० बाल समूहले प्रतिनिधित्व गरेका संघसंस्थाहरूको विवरण

सि. न.	समितिको नाम	लिंग		जम्मा
		बालक संख्या	बालिका संख्या	
१	विद्यालय व्यवस्थापन समिती	२५	२०	४५
२	वडा नागरिक मञ्च	३०	३२	६२
३	नागरिक सचेतना केन्द्र	०	७	७
४	एकिकृत योजना तर्जुमा समिती	३	२	५
५	गाउँस्तरीय संजालहरू	१४	११	२५

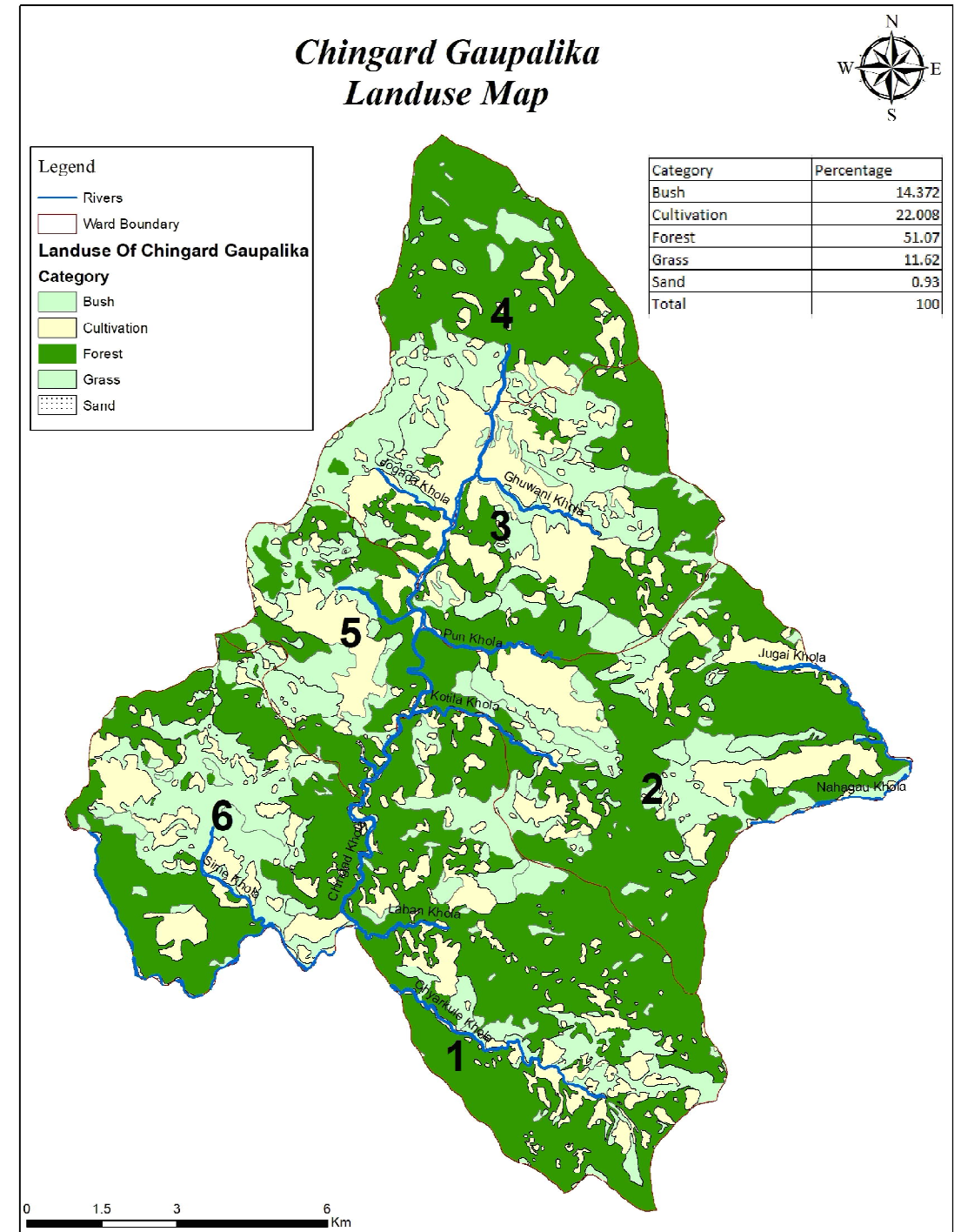
स्रोत : लक्षित समूह छलफल

अनुसूची १
स्रोत नक्साहरू

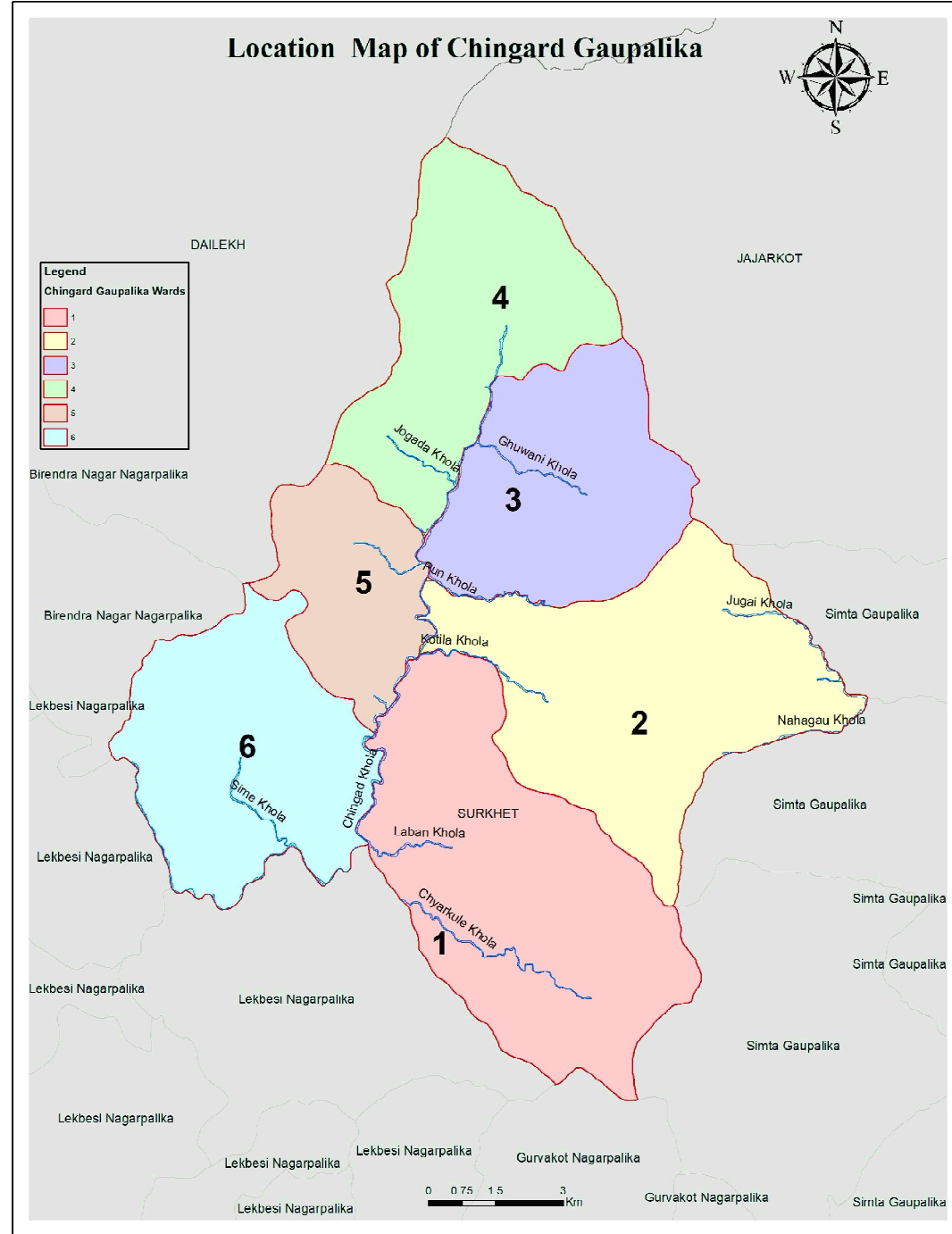

भौगोलिक विभाजन

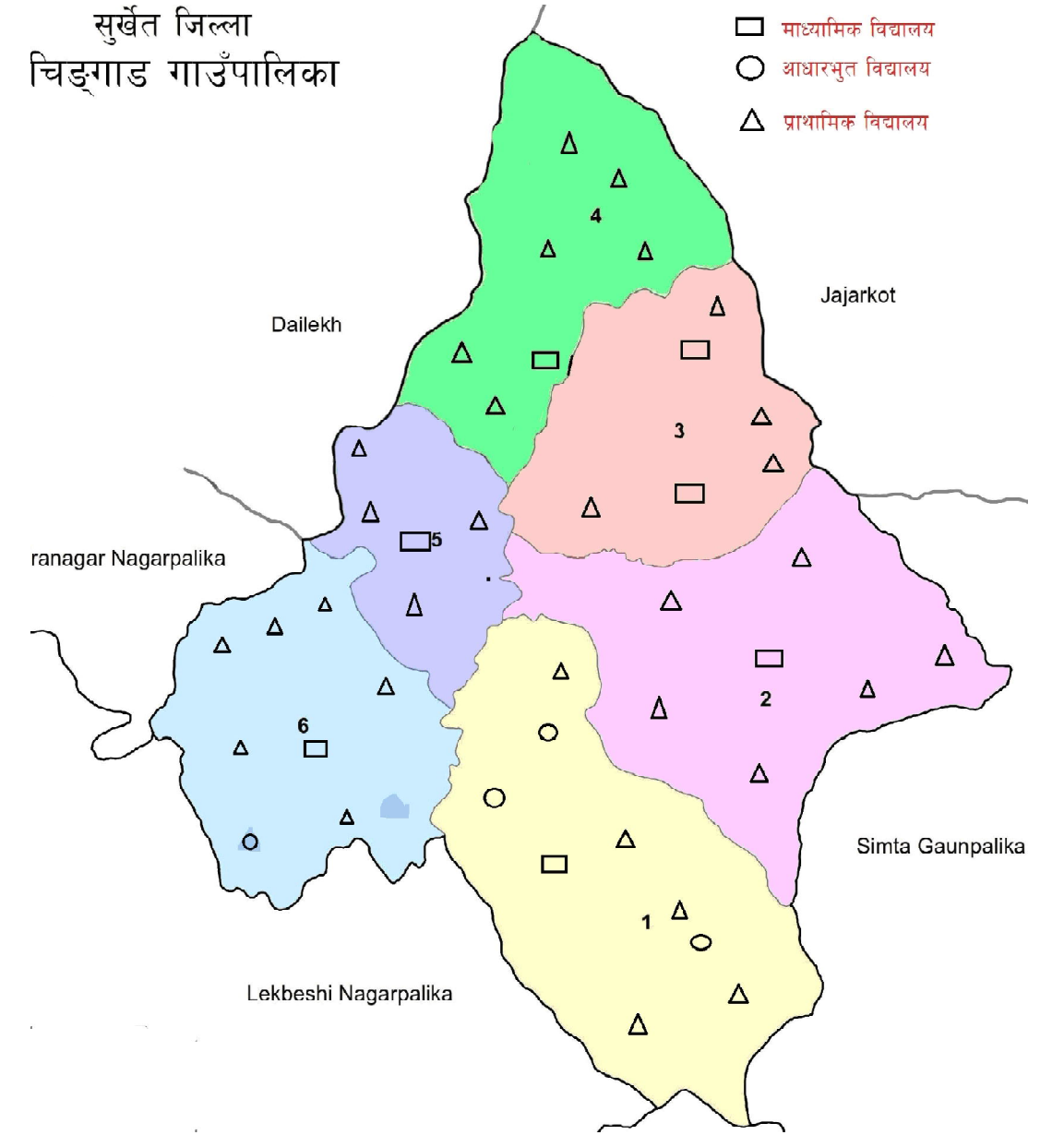
Chingard Gaupalika
Landuse Map

प्राकृतिक विभाजन

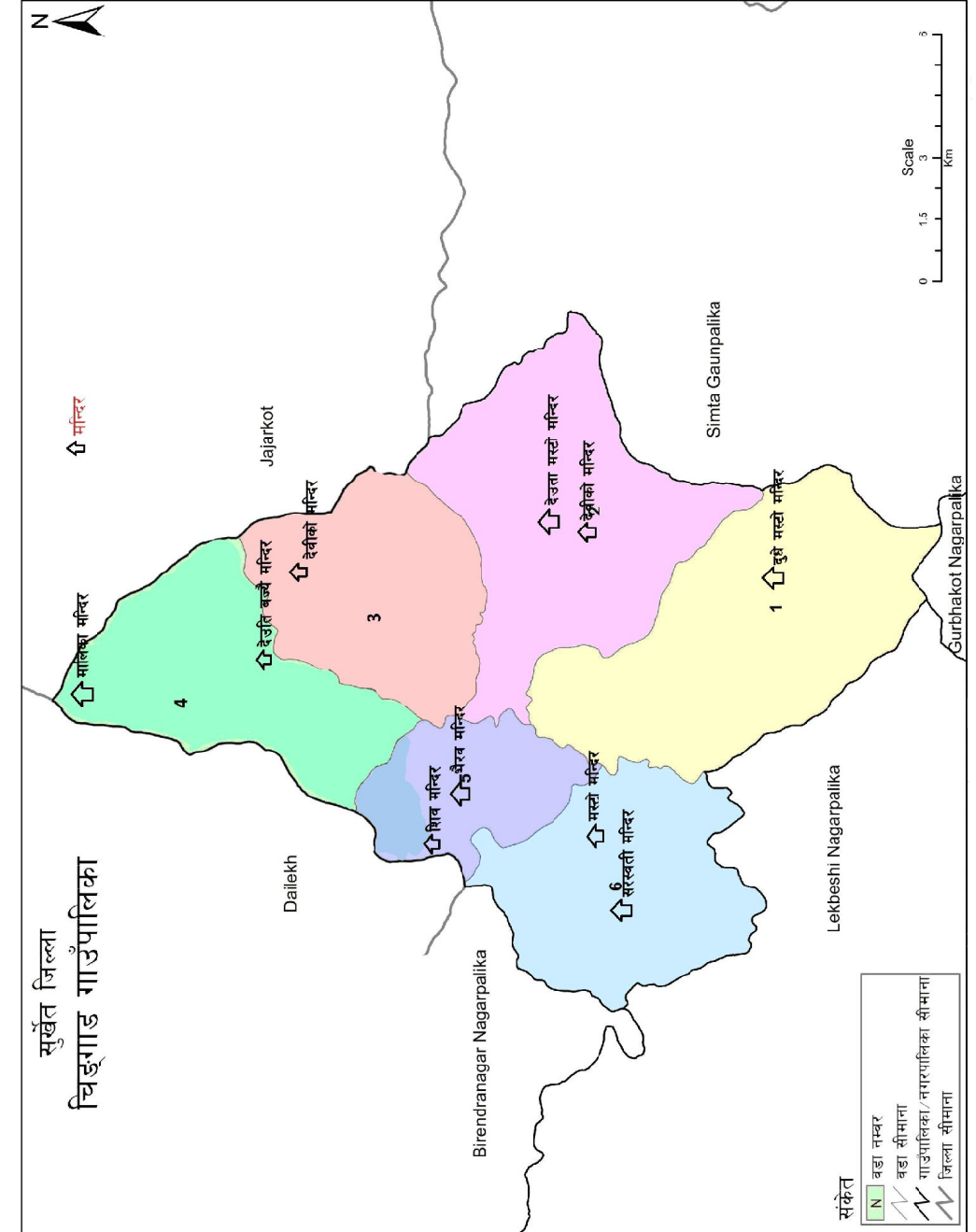
खोला नालाहरू र वडा विभाजन

वडा अनुसार विद्यालयहरू

मन्दिरहरू

नेपालमा चिङ्गाड गाउँपालिकाको अवस्थिति

